Spis notarjatów w Polsce.

Apelacja katowicka: Bielsko, Cieszyn, Katowice, Król. Huta, Mikołów, Mysłowice, Pszczyna, Rybnik, Skoczów, Tarn. Góry.

Apelacja krakowska: Andrychów, Biała, Biecz' Bochnia, Brzesko, Brzostek, Czarny Dunajec, Ciężkowice, Chrzanów, Dąbrowa, Dębica, Dobczyce, Dukla, Frysztak, Głogów, Gorlice, Grybów, Jasło, Jaworzno, Jordanów, Kalwarja, Kęty, Kolbuszowa, Kraków, Krosno, Krościenko, Krzeszowice, Łańcut, Leżajsk, Limanowa, Liszki, Maków, Mielec, Milówka, Mszana Dolna, Muszyna, Myślenice, Niepołomice, Nisko, Nowy Sącz, Nowy Targ, Oświęcim, Pilzno, Podgórze, Przeworsk, Radłów, Ropczyce, Rozwadów, Rzeszów, Skawina, Sokołów, Stary Sącz, Strzyżów, Sucha, Tarnobrzeg, Tarnów, Tuchów, Tyczyn, Ulanów, Wadowice, Wieliczka, Wiśnicz, Wojnicz, Zakliczyn, Zakopane, Zator, Żabno, Żmigród, Żywiec.

Apelacja lublińska: Biłgoraki, Chełm, Chmielnik' Dubno, Działoszyce, Horochów, Iłża, Janów, Jędrzejów, Kamień Koszyrski, Końskie, Kowel, Kielce' Kozienice, Kraśnik, Krasnystaw, Krzemieniec, Lubartów, Lublin, Łączna, Łuck, Opatów, Opoczno, Opole' Ostróg, Ostrowiec, Pińczów, Puławy, Radom, Równe' Sandomierz, Sarny, Skalmierz, Stanowice, Stopnice' Szczebrzeszyn, Szydłowiec, Tomaszów, Włodzimierz' Włoszczowa, Zamość, Zdołbunów, Zwoleń.

Apelacja lwowska: Baligród, Bełz, Bircza' Bóbrka, Bohorodczany, Bolechów, Bołszowce, Borszczów, Borynia, Brody, Brzeżany, Brzozów, Buczacz' Budzanów, Bukowsko, Bursztyn, Busk, Chodorów' Cieszanów, Czortków, Delatyn, Dobromil, Dolina' Drohobycz, Dubiecko, Dynów, Gliniany, Gródek Jag.' Grzymałów, Gwoździec, Halicz, Horodenko, Husiatyn' Jabłonów, Janów, Jarosław, Jaworów, Kalisz, Kamionka Str., Kołomyja, Komarno, Kopyczyńce, Kosów, Kozowa, Krakowiec, Kulików, Kuty, Lisko, Łopatyn, Lubaczów, Lutowisko, Lwów, Medenice, Mielnica, Mikołajów, Mikulińce, Monasterzyska, Mościską, Mosty Wielkie, Nadwórna, Niemirów, Niżankowice, Nowe Sioło, Obertyn, Olesko, Ottynia, Peczeniżyn, Podbuż, Podhajce, Podkamień, Podwołoczyska, Potok Złoty, Pruchnik, Przemyśl, Przemyślany, Radymno, Radziechów, Rawa Ruska, Rohatyn, Rożniatów, Rudki, Rymanów, Sądowa Wisznia, Sambor, Sanok, Stanisławów, Sieniawa, Skałat, Skole, Śniatyń, Sokal, Sołotwina, Stary Sambor, Stryj, Szczerzec, Tarnopol, Tłumacz, Tłuste, Trembowla, Turka, Tyśmienica, Ulanów, Ustrzyki, Winniki, Wojniłów, Zabłotów, Zaleszczyki, Założce, Zbaraż, Zborów, Złoczów, Żabie, Żółkiew, Żurawno, Żydaczów.

Apelacja poznańska: Bydgoszcz, Gniezno, Inowrocław, Jarocin, Kępno, Krotoczyn, Leszno, Ostrów, Poznań, Pobiedziska, Rawicz, Śrem, Wągrowiec, Witkowo, Września,

Apelacja toruńska: Brodnica, Chełmno, Chełmża, Chojnice, Grudziądz, Kartuzy, Kościerzyna, Lubawa, Nowe, Nowe Miasto, Starogard, Świecie, Tczew, Toruń, Wąbrzeźno, Wejherowo.

Apelacja warszawska: Augustów, Będzin, Biała, Białystok, Bielsk, Błaszki, Błonie, Brzeziny, Brześć Kujawski, Brańsk, Ciechanów, Chorzele, Częstochowa, Czyżew, Dąbie, Dąbrowa, Dobrzyń, Garwolin, Gombin, Gostynin, Góra Kalwarja, Grajewo, Grodzisk, Grójec, Iłowo, Jedwabne, Kalisz, Karczew, Kleczewo, Kłobuck, Kolno, Koło, Kowal, Kutno, Lipno, Łask, Łęczyca, Łódź, Łomża, Łosiec, Łowicz, Łuków, Maków, Miechów, Międzyrzec, Mińsk Mazow., Mława, Nasielsk, Nieszawa, Olkusz, Ostrołęka, Ostrów, Ozorków, Pabjanice, Piaseczno, Pilica, Piotrków, Płock, Płońsk, Przasnysz, Pułtusk, Proszowice, Pyzdry, Raciąż, Radzyń, Radomsk, Radziejów, Radzymin, Rawa, Rypin, Siedlce, Siemiatycze, Sieradz, Sierpc, Skierniewice, Słupca, Sochaczew, Sokołów, Sokółka, Sompolno, Sosnowiec, Suwałki, Szczuczyn, Tomaszów, Turek, Tykocin, Warszawa, Warta, Węgrów, Wieluń, Wieruszów, Widawa, Włocławek, Włodawa, Wysokie Mazowieckie, Wyszków, Wyszogród, Uniejów, Zagurów, Zakroczym, Zambrów, Zawiercie, Zduńska Wola, Zgierz, Żarki, Żelechów, Żyrardów.

Apelacja wileńska: Baranowicze, Bracław, Brześć, Drohiczyn, Duniłowicze, Głębokie, Grodno, Iwje, Kobryń, Lida, Łunimiec, Nieśwież, Nowogródek, Oszmiana, Pińsk, Prużany, Słonim, Stolin, Stołpce, Święciany, Wilejka, Wilno, Wołkowysk.

Ustawa z dnia 15 lipca 1925 o państwowym podatku przemysłowym

(Dz. U. Nr. 79 poz. 550)

oraz z rozporządzeniem wykonawczem z dnia 8 sierpnia 1925

(Dz. U. Nr. 82 poz. 560)

W tekście ustawy są umieszczone odnośne przepisy Rozporządzenia wykonawczego Dz. U. 82 z dnia 8-go sierpnia 1925. Przepisy Rozporządzenia są znaczone znakiem §

Komentarz p. Dr. Zyg. Wasserberga, umieszczony przy odnośnych przepisach Ustawy i Rozporządzenia jest wydrukowany drobnym pismem (petitem).

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Przedmiot podatku.

Art. 1. Państwowemu podatkowi przemysłowemu podlegają:

a) handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa;

b) zajęcia przemysłowe, wymienione w taryfie, załączonej do art. 23, i samodzielnie wolne zajęcia zawodowe, wyszczególnione w art. 9.

Wyjątki.

Art. 2. Państwowemu podatkowi przemysłowemu nie podlegają:

1. gospodarstwa rolne i leśne oraz związane z niemi: hodowla inwentarza, mleczarstwo, sadownictwo, ogrodownictwo, pszczelarstwo i gospodarstwo rybne;

opłacają jednak podatek:

a) gorzelnie, browary, krochmalnie, cukrownie, destylarnie drzewa i inne tym podobne zakłady przemysłowe, przerabiające chociażby tylko produkty miejscowego gospodarstwa;

b) przemysłowe mleczarstwo, ogrodownictwo, sadownictwo i rybołostwo, prowadzone zawodowo, jako wyłączny lub przeważający rodzaj gospodarstwa;

c) wyręby leśne, dokonywane przez właścicieli obszarów leśnych nawet na ich własny rachunek, w tych wypadkach, gdy właścicielami takich obszarów są spółki o charakterze przemysłowym lub handlowym lub osoby, które kodeks handlowy za handlujące uznaje;

2) sprzedaż i dostawa wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego oraz własnego gospodarstwa leśnego, dokonywana bez utrzymania w tym celu osobnych zakładów handlowych i oddzielnych składów poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów;

3) eksploatowanie w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów: pokładów torfu, piasku, wapna, kamieni, kredy, fosforytów i t. p. wyłącznie na potrzeby własnego gospodarstwa, oraz połączone z eksploatacją cegielnie, piece wapienne i tym podobne zakłady, znajdujące się w obrębie wyżej oznaczonych gruntów, a zaspakajające również tylko potrzeby własnego gospodarstwa;

4) młyny i tartaki, znajdujące się w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów, a zaspakajające wyłącznie potrzeby gospodarcze właścicieli, względnie dzierżawców tych gruntów.

§ 1. O ile wymienione w punktach 3 i 4 art. 2 ustawy przedsiębiorstwa, poza zaspokojeniem potrzeb własnego gospodarstwa, dokonywują sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów, względnie wykonywują zamówienia na przerób — podlegają podatkowi przemysłowemu na ogólnych zasadach, przyczem za obrót (art. 5) tych przedsiębiorstw uważa się sumę przychodu brutto osiągniętego ze sprzedaży, wzgl. przerobu.

Zwolnienia.

Art. 3. Od państwowego podatku przemysłowego są zwolnione:

1) wszelkie przedsiębiorstwa, prowadzone przez Państwo na podstawie praw zwierzchniczych, prawa monopolu lub wyłącznie na potrzeby administracji państwowej;

2) państwowe koleje żelazne łącznie ze wszelkiemi urządzeniami i przedsiębiorstwami państwowemi, związanemi z eksploatacją lub budową tych kolei;

§ 2. Od podatku zwalnia ustawa tylko państwowe koleje żelazne wraz z urządzeniami i przedsiębiorstwami, związanemi z eksploatacją lub budową tych kolei.

Natomiast podlegają podatkowi utrzymywane przez towarzystwa prywatne koleje żelazne z trakcją parową, elektryczną lub konną, a w tej liczbie kolejki miejskie i podmiejskie oraz tramwaje.

3) przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, prowadzone przez związki samorządowe we własnym zarządzie i na własny rachunek, oraz utrzymywane przez te związki lombardy i kasy pożyczkowe i oszczędności, których działalność ogranicza się do przyjmowania wkładów i udzielania pożyczek;

§ 3. Do przedsiębiorstw użyteczności publicznej zalicza się: wodociągi i kanalizacje, szpitale laboratorja do badania produktów, zakłady dezynfekcyjne, łaźnie, kąpieliska, rzeźnie, elektrownie, gazownie, telefony, koleje żelazne z trakcją parową, elektryczną lub konną, a w tej liczbie kolejki miejskie i podmiejskie oraz tramwaje.

§ 4. Przedsiębiorstwa należące do związków samorządowych, a niewymienione w punktach 3, 8 i 9 art. 3 ustawy, jak np. sklepy hurtowne i detaliczne, apteki, piekarnie i t. p. podlegają podatkowi na zasadach ogólnych.

4) kasy pomocy (emerytalne, oszczędnościowo-pożyczkowe, pogrzebowe i t. p.) pracowników instytucyj państwowych, komunalnych i społecznych, pracowników handlowych, przemysłowych i rolnych tudzież inteligencji zawodowej;

5) związki pracownicze, mające na celu dostarczanie odpowiedzialnych pracowników;

6) zakłady naukowe tak publiczne, jak i prywatne;

§ 5. Internaty przy zakładach naukowych, z wyjątkiem utrzymywanych na koszt Państwa i związków samorządowych, o ile nie podpadają pod ulgę przewidzianą w punkcie 13 art. 3 ustawy, podlegają podatkowi przemysłowemu.

7) zakładane lub utrzymywane przy pomocy Państwa, związków samorządowych lub instytucyj społecznych, oświatowych i dobroczynnych, zakłady wychowawcze i poprawcze, przytułki i schroniska noclegowe, bibljoteki, czytelnie, muzea, galerje i wystawy, warsztaty szkolne, wzorowe ogrody i sady, mające na celu podniesienie ogrodnictwa i sadownictwa, oraz utrzymywane przez sportowe stowarzyszenia i przeznaczone wyłącznie dla członków stowarzyszenia sale gimnastyczne lub szermiercze, boiska, cyklodromy i ślizgawki;

§ 6. Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe utrzymywane przez instytucje społeczne, oświatowe i dobroczynne, a nie wymienione w punkcie 7 art. 3 ustawy, podlegają podatkowi przemysłowemu na zasadach ogólnych.

8) nieobliczone na zysk stałe i ruchome przedsiębiorstwa kinematograficzne, prowadzone we własnym zarządzie i na własny rachunek przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne w celach oświatowo-kulturalnych;

Patrz § 4 str. 9.

9) teatry państwowe i komunalne, o ile nie są oddane w dzierżawę;

Patrz § 4 str. 9.

10) urządzane w celach filantropijnych i oświatowo kulturalnych, widowiska, zabawy, kiermasze i t. p.;

11) przemysł ludowy i rzemiosła, wykonane ubocznie przez drobnych gospodarzy rolnych lub bezrolnych bez obcych sił pomocniczych;

§ 7. Prowadzone przez mieszkańców wsi pracownie i zajęcia rzemieślnicze, dorożkarstwo, furmaństwo i rybołostwo, nie odpowiadające warunkom wymienionym w punkcie 11 art. 3 ustawy, podlegają podatkowi przemysłowemu na ogólnych zasadach, przyczem przedsiębiorstwa prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny lub jednej najemnej siły opłacają podatek jedynie w formie świadectw przemysłowych.

12) wykonywanie przez przedsiębiorców robót i dostaw, jeżeli ogólny obrót roczny (art. 5 p. 4) nie przekracza dwóch tysięcy złotych;

13) utrzymywanie pokojów umeblowanych i stołownie, lecz bez sprzedaży napojów wyskokowych, jeżeli ilość odnajmowanych pokojów nie przekracza czterech, a ilość stołowników dziesięciu;

14) operacje kredytu długoterminowego;

§ 8. W instytucjach kredytu mieszanego (długoterminowego i krótkoterminowego) obroty osiągnięte z operacji kredytu długoterminowego nie podlegają opodatkowaniu od obrotu.

15) eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów oraz tranzakcje z firmami zagranicznemi, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego.

§ 9. Eksport wszelkiego rodzaju gotowych wyrobów i półfabrykatów oraz tranzakcje z firmami zagranicznemi, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, winny być wykazane prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi. Nadto fakt wywozu zagranicę winien być udowodniony deklaracjami celnemi względnie ich odpisami.

Za tranzakcje, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, należy uważać przerób na rachunek firm zagranicznych surowców oraz półfabrykatów sprowadzanych z zagranicy, a przeznaczonych po przeróbce do eksportu.

Osiągnięty z tych tranzakcji zarobek — brutto nie podlega podatkowi przemysłowemu.

Eksport surowców krajowych może również być zwolnionym od podatku przemysłowego, względnie podatek może być obniżony poniżej stawki normalnej w wypadkach, w których pobór tego podatku okazałby się istotną przeszkodą do rozwoju eksportu (art. 94 ust. o p. p.).

Komisja szacunkowa może wyjątkowo zwalniać od podatku ubogich płatników, których podatek nie przenosi kwoty rocznej 50 złotych. Do ważności uchwały konieczna jest zgoda przewodniczącego komisji.

§ 10. Komisja szacunkowa może wyjątkowo zwalniać od podatku ubogich płatników, których państwowy podatek przemysłowy (od obrotu) nie przenosi kwoty rocznej 50 złotych.

Zwolnienie to może nastąpić jedynie za zgodą przewodniczącego komisji równocześnie z wymiarem podatku przemysłowego od obrotu i nie inaczej jak po uprzedniem zbadaniu stanu majątkowego płatnika.

Podstawa opodatkowania.

Art. 4. Za podstawę do obliczania podatku przemysłowego dla wszystkich przedsiębiorstw i zajęć, z wyjątkiem wymienionych w art. 8, służy obrót, osiągnięty przez przedsiębiorstwo, względnie zajęcie (art. 1) w każdym roku podatkowym.

Rokiem podatkowym jest bieżący rok kalendarzowy.

Art. 5. Za obrót, podlegający opodatkowaniu, uważa się:

Vide § 21 Rozp. przy art. 7.

1) W przedsiębiorstwach handlu towarowego, względnie skupu zawodowego w celu odsprzedaży wewnątrz Państwa — sumę przychodu brutto za towary: sprzedane za gotówkę, wymienione lub sprzedane na kredyt, łącznie z przychodem brutto, uzyskanym z handlu na jarmarkach, względnie targach, oraz z wykonania dostaw, w przedsiębiorstwach zaś skupu zawodowego, prowadzonego celem wywozu zagranicę — wartość wywiezionych towarów.

§ 11. Do sum obrotu, określonego w punktach 1 i 7 art. 5 ustawy, zalicza się przychód brutto uzyskany zarówno ze sprzedaży bezpośredniej jako też ze sprzedaży za pośrednictwem komisantów.

§ 11 rozp. wykonawczego wprowadza istotną zmianę w dotychczasowym stanie rzeczy.

Wedle § 1 ust. 2 a) rozp. III. Ministra Skarbu z 18 lipca 1923 Dz. U. Nr. 78 poz. 616 należało wpisywać do księgi obrotu po stronie rozchodu wartość towarów oddanych do sprzedaży komisowej, wobec czego towar oddany w komis podlegał opodatkowaniu już z chwilą oddania go komisantowi.

Wobec brzmienia § 11 rozp. wykonawczego z 8 sierpnia 1925

towary oddane do sprzedaży komisowej podlegają opodatkowaniu dopiero z chwilą sprzedaży przez komisanta.

2) W instytucjach kredytu krótkoterminowego, jako też w domach bankowych i kantorach wymiany — sumę pobranych i należnych procentów, prowizji, komisowego, tudzież innych tym podobnych wynagrodzeń za świadczenia oraz zysk brutto z operacyj obcemi walutami, dewizami, czekami zagranicznemi, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowemi.

§ 12. Obrót w instytucjach kredytu krótkoterminowego jako też w domach bankowych i kantorach wymiany składa się z dwóch głównych części: pierwszą stanowi suma pobranych procentów, prowizji, komisowego, tudzież innych tym podobnych wynagrodzeń za świadectwa, drugą zaś częścią składową jest zysk brutto, osiągnięty z operacji obcemi walutami, dewizami, czekami zagranicznemi oraz wszelkiego rodzaju papierami wartościowemi.

Ewentualne straty poniesione na operacjach stanowiące drugą część obrotu, podlegają potrąceniu od pierwszej części składowej obrotu, a to celem ustalania podstawy opodatkowania.

3) W instytucjach ubezpieczeniowych:

A) W instytucjach, nie opartych na wzajemności:

a) Całkowitą sumę pobranych składek od ubezpieczeń rzeczowych.

b) 1/10 część pobranych składek od ubezpieczeń na życie i od wypadków;

c) od ubezpieczeń pośrednich (reasekuracji) w działach rzeczowych 1/4 część pobranych składek, a w działach ubezpieczeń na życie i od wypadków 1/40 część pobranych składek.

B) W instytucjach, opartych na wzajemności, a ograniczających swoją działalność w ubezpieczeniach bezpośrednich tylko do swoich członków — połowę składek, wymienionych pod lit. A) a), b) i c).

Nie wlicza się do obrotu składek na rzecz straży ogniowych.

4) Dla robót i dostaw, wykonywanych jako samoistne przedsiębiorstwa, — sumę przychodu brutto za roboty, względnie dostawy.

§ 13. Za obrót przy wykonaniu robót względnie dostaw uważa się sumy faktycznie otrzymane w danym okresie wymiarowym.

5) W przedsiębiorstwach komisowych, pośrednictwa handlowego, w przedsiębiorstwach ekspedycyjnych oraz w przedsiębiorstwach przewozowych i komunikacyjnych — sumę prowizji, komisowego oraz wszelkich innych wynagrodzeń za wykonane świadczenia i usługi.

Za komisowe uważa się tylko takie przedsiębiorstwa, które udowodnią stosunek komisu, w razie przeciwnym winny być traktowane jako działające na rachunek własny.

Stosunek komisu nie zachodzi, jeżeli sprzedawca, występując w charakterze działającego na rachunek osoby trzeciej, otrzymuje niezależnie od umówionego wynagrodzenia, różnicę lub część różnicy między ceną istotnie osiągniętą, a ceną, zastrzeżoną w drodze umowy na rzecz komitenta, jako właściciela towaru.

Nie uważa się za komisową sprzedaży towarów na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego w myśl niniejszej ustawy. Obrót z tego rodzaju sprzedaży ustala się w myśl ustępu pierwszego niniejszego artykułu.

§ 14. W trybie określonym w punkcie 5, art. 5 ustawy ustała się również obrót naftowych przedsiębiorstw magazynowo-tłoczniowych.

§ 15. Podlegający opodatkowaniu obrót przedsiębiorstw handlowych osiągnięty ze sprzedaży wyromów państwowego monopolu tytoniowego i spirytusowego ustala się w myśl punktu 5 art. 5 ustawy, przyjmując jako zarobek brutto sumę stanowiącą różnicę między ceną pobieraną przez państwowy monopol a wyznaczoną przez tenże monopol ceną sprzedażną.

§ 16. Za komisowe uważa się tylko takie przedsiębiorstwa, które udowodnią stosunek komisu. Dowód stosunku komisowego stanowi umowa zawarta między komisantem i komitentem, wyraźnie określająca cenę sprzedażną towaru oraz wysokość wynagrodzenia komisowego.

Suma prowizji oraz innych wynagrodzeń otrzymanych przez komisanta winna być wykazana prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi.

Stosunek komisu nie zachodzi, jeżeli sprzedawca, występując w charakterze działającego na rachunek osoby trzeciej, otrzymuje niezależnie od umówionego wynagrodzenia komisowego lub zamiast tego wynagrodzenia, różnicę lub część różnicy między ceną istotnie osiągniętą, a ceną zastrzeżoną w drodze umowy na rzecz komitenta, jako właściciela towaru.

Stosunek „del credere“ nie stanowi przeszkody do uznania komisu.

Obrót ze sprzedaży towarów na rachunek firm zagranicznych ustala się w myśl punktu 1 art. 5 ustawy t. j. podstawę opodatkowania stanowi całkowity przychód — brutto za sprzedane towary.

Pośrednicy handlowi reprezentujący firmy zagraniczne, o ile nie utrzymują zakładów handlowych ani też składów dla przechowania towarów i nie fakturują towarów w swojem imieniu lub w charakterze przedstawicieli reprezentowanych firm oraz nie inkasują należności za towar — opłacają podatek w myśl punktu 5 art. 5 ustawy.

W dotychczas obowiązującej ustawie z 14 maja 1923 opodatkowanie przedsiębiorstw komisowych uregulowane było w sposób zupełnie ogólnikowy, który w praktyce z punktu widzenia fiskalnego okazał się niewystarczającym. Praktyka Ministerstwa Skarbu i podległych mu władz skarbowych, chcąc lukę tę uzupełnić, wprowadziła w tą dziedzinę opodatkowania komisu wiele chaosu.

Potrzebie uregulowania sprawy tej czyni zadość nowa ustawa i rozporządzenie

Rozbieżność panowała dotychczas przedewszystkiem na punkcie sposobu udowodnienia stosunku komisowego. Władze skarbowe I. instancji mylnie interpretując okólnik Min. Skarbu, który przykładowo przytaczał różne sposoby udowodnienia stosunku komisowego, żądały wykazania wszystkich w okólniku tylko przykładowo wymienionych warunków. Obecnie wystarczy należyta umowa zawarta między komitentem a komisantem.

Ustawa o podatku przemysłowym z 14 maja 1923 nie podawała żadnej definicji komisu. Wobec tego dla ustalenia czy stosunek komisu zachodzi lub nie zachodzi, należało sięgnąć do ustawodawstwa w danej dzielnicy obowiązującego.

Nowa ustawa o podatku przemysłowym wprowadza dla celów podatkowych pewne i to zasadnicze ograniczenia dotychczasowego pojęcia „komisu“.

Ograniczenia te usiłują zapobiec nadużywaniu instytucji ko-

misu dla obejścia obowiązku uiszczania podatku przemysłowego.

Nowa ustawa nie traktuje jako sprzedaży komisowej, sprzedaży na rachunek firm zagranicznych nie opłacających w Polsce podatku przemysłowego. Sprzedaż komisowa na rachunek takich firm nie przestaje być sprzedażą komisową z punktu widzenia ustawodawstwa cywilnego czy handlowego, dla celów jednak podatkowych traktowana jest jak sprzedaż na własny rachunek, wobec tego musi opłacać podatek przemysłowy od całego obrotu a nie tylko od prowizji. Art. 94 ust. o p. p. nadaje jednak Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu prawo zniżania podatku od obrotów ze sprzedaży komisowej na rachunek firm zagranicznych.

Ustawa i rozporządzenie wykonawcze za warunek uznania istnienia stosunku komisowego stawiają ustalenie w umowie między komitentem a komisantem wyraźnie określonej ceny sprzedażnej towaru i zabraniają komitentowi partycypowania w osiągniętej ewentualnie nadwyżce.

Postanowień tych mających — jak już powiedzieliśmy — zapobiec nadużywaniu instytucji komisu, nie możemy uznać za szczęśliwie pomyślane.

Komitent oddając towar do sprzedaży komisantowi, czyni to często dlatego, że sam na rynku, na którym towar ma być sprzedany nie wyznaje się dokładnie i najczęściej nie może dokładnie ustalić ceny sprzedażnej. Komitent oznacza często tylko dolną granicę ceny, poniżej której komisant towaru sprzedać nie może W razie podniesienia się cen na rynku komisant nie tylko może, ale nawet ma obowiązek uzyskania cen wyższych. Podobnie nie odpowiada też istocie komisu postanowienie o niedopuszczalności partycypowania w nadwyżce ceny.

6) We wszystkich innych przedsiębiorstwach handlowych — sumę przychodu brutto.

7) W przedsiębiorstwach przemysłowych, wydobywających lub przetwarzających surowce, albo produkujących wyroby z wydobytych lub zakupionych na własny rachunek materjałów — sumę przychodu brutto za surowce, półfabrykaty i gotowe wyroby tak sprzedane za gotówkę, jak i wymienione lub sprzedane na kredyt, oraz użyte do wykonania umów o roboty i dostawy, łącznie z przychodem brutto, uzyskanym ze sprzedaży na jarmarkach, względnie targach.

Vide § 11. — Patrz komentarz art. 5. p. I.

§ 17. W kopalniach ropy naftowej wyłącza się z przychodu brutto, stanowiącego obrót przedsiębiorstwa, wartość ropy i gazów, przypadającą na udziały brutowców, obciążoną już podatkiem od kapitałów i rent.

8) W przedsiębiorstwach przemysłowych, wytwarzających wyroby z cudzych materjałów — zarobek brutto, t. j. całkowitą sumę wynagrodzenia, pobranego za przerób.

9) Dla zajęć przemysłowych i samodzielnych wolnych zajęć zawodowych — zarobek brutto.

Obrotów wewnętrznych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych t. j. wydania jakiegokolwiek artykułu z jednego oddziału, czy też z jednego zakładu, względnie przedsiębiorstwa do drugiego, należącego do tego samego przedsiębiorcy, nie uważa się za obrót.

§ 18. Za obroty wewnętrzne wolne od podatku przemysłowego uważać należy wartość towarów przekazanych z jednego zakładu przemysłowego, względnie handlowego do innych zakładów handlowych względnie przemysłowych, należącego do tegoż samego właściciela.

W przedsiębiorstwach przemysłowych wydanie jakiegokolwiek artykułu z jednego oddziału do drugiego, stanowiących koleje stopnie obróbki (art. 12 ustawy, ustęp pierwszy) nawet, o ile z tych działów pomocniczych dokonywana jest sprzedaż ich wytworów, uważa się za za obrót wewnętrzny i nie może stanowić podstawy opodatkowania.

Przykłady:

1. Płatnik posiada przedsiębiorstwo przemysłowe oraz prowadzi zakład handlowy celem sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji dla którego w myśl ustępu pierwszego art. 14 ustawy wymagane jest osobne świadectwo przemysłowe. Przekazania wytworów z zakładu przemysłowego do zakładu handlowego nie dolicza się do obrotu zakładu przemysłowego, albowiem osiągnięty ze sprzedaży tych wytworów przychód — brutto stanowi obrót zakładu handlowego, podlegający opodatkowaniu w miejscu wykonywania sprzedaży.

2. Płatnik posiada przedsiębiorstwo przemysłowe oraz prowadzi zakład hurtownej sprzedaży wyrobów własnej produkcji względnie detalicznej i drobnej, nie stanowiący w myśl ustępu drugiego i ostatniego art. 14 ustawy oddzielnego przedsiębiorstwa. Obrót osiągnięty ze sprzedaży wytworów przekazanych do zakładu hurtownej sprzedaży względnie detalicznej i drobnej uważa się w tym wypadku za obrót przedsiębiorstwa przemysłowego i winien być doliczony do obrotu osiągniętego ze sprzedaży dokonanej bezpośrednio z samego przedsiębiorstwa przemysłowego.

Wobec tego przepisu ustaje tak częste dotychczas, a zupełnie nie uzasadnione gospodarczo podwójne opodatkowanie w wypadkach takich jak np. sprzedaż pieczywa własnego wyrobu przez piekarza w osobnym sklepie, lub sprzedaż przez rzeźnika w jatce mięsa, pochodzącego z bitego przez niego samego bydła i t. d.

Nie dolicza się do obrotu przedsiębiorstw przemysłowych wszelkich bezpośrednio inkasowanych przez nie podatków konsumpcyjnych państwowych i komunalnych, opłacanych od towarów produkowanych przez te przedsiębiorstwa, jak również podatku od widowisk i podatku hotelowego (ust. 4 lit. b) art. 7 i art. 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747).

§ 19. Podatki konsumcyjne państwowe i komunalne, o ile nie są przez przedsiębiorstwa przemysłowe bezpośrednio inkasowane, a mieszczą się już w cenie towaru, nie mogą być wyłączone z podstaw opodatkowania.

Przepis przedostatniego ustępu art. 5 ustawy dotyczy jedynie przedsiębiorstw przemysłowych i nie odnosi się do przedsiębiorstw handlowych, chociażby takowe w zastępstwie przedsiębiorstw przemysłowych opłacały akcyzę.

Wyłącza się z podstaw opodatkowania po należytem udowodnieniu koszty przewozu i ubezpieczenia towarów, wyłożone za nabywcę, zwroty towarów, bonifikacje i skonta.

§ 20. Wyłączenie z podstaw opodatkowania kosztów przewozu i ubezpieczenia towarów wyłożonych za nabywcę, zwrotów towarów, bonifikacji i skont może nastąpić po wykazaniu tychże prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi.

Wynikłe na dłużnikach straty w żadnym wypadku nie mogą być wyłączone z podstaw opodatkowania.

Forma i wysokość podatku.

Art. 6. Podatek przemysłowy pobiera się od

wszystkich przedsiębiorstw i zajęć z wyjątkiem wymienionych w art. 8 i 9:

a) w formie świadectw przemysłowych.

b) w postaci podatku od obrotu.

Art. 7. Podatek od obrotu wynosi 2% od obrotów, ustalanych w myśl art. 5 z wyjątkami, podanemi niżej:

a) 1% od obrotów, ustalanych w myśl punktu 7 art. 5, a osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe, przerabiające je, względnie zużywające, w prowadzonym przemyśle.

§ 22. Sprzedaż wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów przedsiębiorstwom przemysłowym przerabiającym je względnie zużywającym w prowadzonym przemyśle winna być należycie udowodniona bądźto księgami handlowemi, bądź kopiałami rachunków i t. p.

Obrót osiągnięty przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży swych wytworów względnie wydobytych surowców przedsiębiorstwom komunikacyjnym (część II. lit. B załącznika do art. 23 ustawy) podlega opodatkowaniu z zastosowaniem normalnej (2%) stawki podatkowej.

b) ½% od obrotów, wymienionych w punktach 1 i 4 art. 5, a dokonanych artykułami pierwszej potrzeby oraz surowcami niezbędnemi do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego przez przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtownej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

WYKAZ

artykułów, do których mają zastosowanie stawki podatku wymienione pod lit. b i c art. 7 ustawy.

B. Artykuły pierwszej potrzeby oraz surowce niezbędne dla rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego (art. 7 ustawy, lit. b):

Artykuły spożywcze pierwszej potrzeby:

1. Zboże, ziemłopłody oraz jadalne produkty spożywcze pochodzenia krajowego (mąka, pieczywo, kasza, sól, cukier, nabiał, mięso, tłuszcze jadalne, roślinne i zwierzęce, wyroby masarskie, kawa zbożowa i t. p.) z wyjątkiem ryb, drobiu, dziczyzny, wszelkiego rodzju konserw, pasztetów i majonezów oraz wyrobów cukierniczych i trunków z zawartością alkoholu.
2. Śledzie solone, wędzone i opiekane, tak krajowe jak i zagraniczne, wymienione pod literą b. i c., punkt 4. pozycja 37 taryfy celnej z dn. 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 540) oraz bydło i nierogacizna.
1. Pasza wszelka: siano, słoma, otręby i makuchy.
2. Artykuły opałowe, a mianowicie: drzewo opałowe i odpadki drewna (szczapy, wióry i opiłki), węgiel kamienny, brykiety, koks, torf, nafta, gaz ziemny, węgiel drzewny i torfowy.
3. Mydło wyrobu krajowego z wyjątkiem toaletowego i leczniczego.

4 Surowce:

a) mineralne, a mianowicie: wszelkie rudy i piryty, wapień, dolomit, gliny, piasek, żwir, kamienie nieobrobione, wosk ziemny, żużle wszelkie, wypałki pirytowe, grafit, ropa naftowa i jej odpadki oraz wszelkie inne ciała kopalne;

b) roślinne, a mianowicie: drewno wszelkie nieobrobione, kora drzewna, bawełna, odpadki i wyczoski lniane i konopne, żywice naturalne, kauczuk, trzcina, wiklina, trawa morska, łyko lipowe, nasiona wszelkie;

c) zwierzęce, a mianowicie: skóry surowe, futra surowe, wełna, wyczoski i odpadki wełniane, włosie, szczecina, sierść, puch, pierze, kości surowe, rogi i kopyta, żołądki i jelita, krew i inne zwierzęce surowe, surowce organy i produkty odpadkowe.

6. Artykuły zastępujące surowce i odpadki: szmelc (wszelkiego rodzaju złom żelazny) stłuczki szklane, guma używana i odpadki gumowe, szmaty i makulatura, melasa.

c) 1% od obrotów przedsiębiorstw prowadzących detaliczną lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby.

WYKAZ

artykułów spożywczych pierwszej potrzeby, wymienione w art. 7 ustawy, lit. c):

1. Zboże, ziemiopłody oraz jadalne produkty spożywcze pochodzenia krajowego (mąka, pieczywo, kasza, sól, cukier, nabiał, mięso, tłuszcze jadalne, roślinne, i zwierzęce, wyroby masarskie, kawa zbożowa i t. p.) z wyjątkiem ryb, drobiu, dziczyzny, wszelkiego rodzaju konserw, pasztetów i majonezów oraz wyrobów cukierniczych i trunków z zawartością alkoholu.
2. Śledzie solone, wędzone i opiekane, tak krajowe jak i zagraniczne, wymienione pod literą b. i c., punkt 4. pozycja 37 taryfy celnej z dn. 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 540).

§ 23. Zniżone stawki podatkowe, wymienione pod lit. b i c oraz w ustępie drugim art. 7 ustawy, mogą być stosowane jedynie do obrotów samoistnych przedsiębiorstw handlowych. Przedsiębiorstwa przemysłowe opłacają podatek od obrotu zawsze w wysokości 2% (art. 7 ustawy, ustęp pierwszy) z wyjątkiem obrotów wymienionych pod lit. a art. 7, a to niezależnie od tego, czy obroty te zostały osiągnięte ze sprzedaży dokonanej bezpośrednio z samego zakładu przemysłowego, czy też zakładów handlowych należących do właściciela przedsiębiorstwa przemysłowego i obsługujących zakład przemysłowy.

Obrót osiągnięty przez zakłady hurtownej sprzedaży oraz przez zakłady detalicznej i drobnej sprzedaży, o ile są wolne od podatku w formie świadectw przemysłowych (ustęp 2 i 3 art. 14), uważa się za obrót zakładu przemysłowego.

Obrót zaś osiągnięty przez zakłady handlowe, zaopatrzone w świadectwa przemysłowe (art. 14, ustęp pierwszy), winien być opodatkowany w miejscu wykonywania sprzedaży (przykłady w § 18).

d) 5% od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego (p. 5 art. 5).

e) 5% od obrotów pośredników handlowych (ka-

tegorja II. b. zajęć przemysłowych, część III, lit. D. załącznika do art. 23).

Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w wypadkach stwierdzonej potrzeby gospodarczej służy prawo obniżania stopy podatku najniżej do 1% od obrotów, wymienionych w punktach 1 i 4 art. 5, a osiąganych przez przedsiębiorstwa handlowe ze sprzedaży hurtownej wszelkiego rodzaju towarów, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

Vide § 23 Rozp.

Za sprzedaż hurtowną uważa się zbyt wszelkiego rodzaju towarów wyłącznie kupcom i przemysłowcom oraz przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym celem odsprzedaży, dalszej produkcji lub eksploatacji, zaś kółkom rolniczym i producentom rolnym w ładunkach wagonowych.

§ 24. Za sprzedaż hurtowną uważa się zbyt wszelkiego rodzaju towarów wyłącznie kupcom i przemysłowcom oraz przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym w celu odsprzedaży, dalszej produkcji lub eksploatacji — w dowolnej ilości, zaś producentom rolnym — w pełnych ładunkach wagonowych, względnie partjami odpowiadającemi pełnemu ładunkowi 10-tonnowego wozu towarowego.

Sprzedaż sklepom kółek rolniczych winna być traktowana jednakowo ze sprzedażą innym kupcom.

Natomiast sprzedaż kółkom rolniczym, nie utrzymującym stałych zakładów handlowych, uważa się za hurtową, o ile dokonaną została w pełnych ładunkach wagonowych.

Niniejsze określenie sprzedaży hurtowej ma jedynie zastosowanie do wymiaru podatku od obrotu i w niczem nie narusza postanowień części II. załącznika do art. 23 ustawy, (Lit. A rozdział I. kat. pierwsza), dotyczących klasyfikacji przedsiębiorstw.

Sprzedaż hurtowna winna być wykazana prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi.

§ 25. Sprzedaż hurtowa winna być wykazana prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi. Przedsiębiorstwa nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych nie mogą korzystać z ulgowych stawek podatkowych, wymienionych pod lit. b oraz w ustępie drugim art. 7 ustawy.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustali wykaz artykułów pierwszej potrzeby.

§ 21. Jeżeli w jednym zakładzie są prowadzone różnorodne operacje, nie stanowiące jednak odrębnych przedsiębiorstw (art. 11—18), a do określenia obrotu tych operacyj stosują się różne punkty art. 5 ustawy, jak również do wymiaru podatku odmienne stawki podatkowe (art. 7 ustawy), to obrót osiągnięty z każdego rodzaju operacji, a względnie podlegający różnym stawkom podatkowym określa się odrębnie.

Przykłady:

A. Przedsiębiorstwo przemysłowe prowadzi następujące operacje:

a) produkuje wyroby z własnych materjałów;
b) przyjmuje do przeróbki cudze materjały.

Dla operacji pod a) — obrót ustala się w myśl punktu 7 art. 5 ustawy, dla operacji zaś pod b) — zgodnie z punktem 8 tegoż artykułu.

B. Przedsiębiorstwo handlu detalicznego sprzedaje między innemi towarami również artykuły, wymienione w wykazie artykułów spożywczych pierwszej potrzeby.

Obrót osiągnięty ze sprzedaży artykułów spożywczych pierwszej potrzeby ustala się odrębnie od innych obrotów, a podatek od sumy tego obrotu wynosi 1% w myśl lit. c) art. 7 ustawy, od reszty zaś osiągniętego obrotu pobiera się 2%.

Stylizacja p. b. art. 7. „przez przedsiębiorstwo handlowe przy sprzedaży hurtowej" przemawia za tem, że 1/2% podatku od obrotu opłacać mają wszelkie przedsiębiorstwa handlowe zajmujące się sprzedażą artykułów pierwszej potrzeby, oraz surowców potrzebnych do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego od dokonywanych w nich sprzedaży hurtowych, to zn. od sprzedaży dokonanych wyłącznie kupcom i przemysłowcom, oraz przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym celem odsprzedaży, dalszej produkcji lub eksploatacji, zaś kółkom rolniczym i producentom rolnym w ładunkach wagonowych bez względu na to czy się zajmuje wyłącznie sprzedażą hurtową, czy też obok sprzedaży hurtowej zajmują się jeszcze i inną sprzedażą. Jeżeliby więc przedsiębiorstwo jakieś sprzedawało towar hurtownie i nie hurtownie to w takim razie od sprzedaży hurtowych ma płacić 1/2% podatku, a natomiast od sprzedaży nie hurtowych 1% względnie 2% podatku.

Pojęcie hurtu określone przez ustawę w art. 7. odbiega od pojęcia hurtu określonego w załączniku do art. 23. ustawy.

W załączniku tym do przedsiębiorstw I-szej kategorji zostały zaliczone przedsiębiorstwa handlowe zajmujące się handlem hurtowym czyli zbytem wszelkiego rodzaju towarów przeważnie w większych ilościach (partjami) głównie kupcom i przemysłowcom.

Różnica tych dwóch pojęć handlu hurtownego polega na tem, że 1) w art. 7. za handel hurtowy uchodzi zbyt kupcom i przemysłowcom oraz przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym celem odsprzedaży dalszej produkcji lub eksploatacji, **bez względu na ilość sprzedawanego towaru,** podczas gdy załącznik do art. 23. za handel hurtowy uważa tylko sprzedaż **przeważnie w większych ilościach,** 2) handel hurtowy po myśli art. 7. jest to sprzedaż **wyłącznie** kupcom i przemysłowcom, względnie kółkom rolniczym i producentom rolnym w ładunkach całowagonowych, a natomiast wedle załącznika do art. 23. jest to sprzedaż **głównie** kupcom i przemysłowcom. Wynika z tego. że pojęcie handlu hurtowego dla celów określenia stawki podatkowej jest zupełnie inne niż pojęcie handlu hurtowego dla celów określenia kategorji świadectwa przemysłowego dla danego przedsiębiorstwa wymaganego

Nie można więc np. ograniczać zniżki stawki podatku do 1/2% jedynie tylko do przedsiębiorstw I szej kategorji handlowej.

Przy sprzedażach hurtowych opłacać mają przedsiębiorstwa handlowe 1/2% przy innych sprzedażach inną stawkę.

Wątpliwości jednak nasunąć musi brzmienie punktu c. art. 7.

Wedle punktu c. art. 7. przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby opłacać mają 1% od obrotów.

Pojęcie sprzedaży detalicznej określone jest w taryfie do art 23. jako sprzedaż wszelkiego rodzaju towarów w mniejszych ilościach zarówno drobnym kupcom, jak i spożywcom.

Wprowadzeniu do ustawy dwóch pojęć handlu hurtowego, o zatrzymanie jednego pojęcia handlu detalicznego, korespondującego jedynie z jednym z pojęć handlu hurtowego wprowadzi w praktyce wiele zamieszania

Już dzisiaj wiemy, że jedne z władz skarbowych stoją na stanowisku że przedsiębiorstwa handlowe sprzedające towar kupcom i konsumentom, od sprzedaży tu dokonanych na rzecz kupców płacić mają 1/2% od obrotu, a od sprzedaży konsumentom 1% względnie 2% od obrotu. Inne natomiast władze skarbowe stoją na stanowisku, że przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą kupcom i konsumentom zajmują się sprzedażą „detaliczną" i muszą wobec tego od całego swojego obrotu opłacać 1% tytułem podatku, Nieporozumienie to spowodowane jest niejednolitą stylizacją punktu b. i c. art. 7.

Podczas gdy punkt b. mówi o obrotach dokonanych „przy sprzedaży hurtowej", a sprzedaży takiej dokonać może każdego rodzaju przedsiębiorstwo handlowe bez względu na charakter

innych transakcji w przedsiębiorstwie tem prowadzonych, to punkt c. mówi o obrotach, dokonywanych „przez przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną lub drobną sprzedaż.

Rozróżnienie nie jest więc jednolicie przeprowadzone. Kwestja ta wymaga autorytatywnego i to jak najrychlejszego wyjaśnienia. W każdym bądź razie punkt c. nie obejmuje surowców niezbędnych do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego, odnośnie więc do tych towarów nie może być wątpliwości o których wyżej mówiliśmy.

Art. 8. Państwowy podatek przemysłowy tylko w formie, określonej w art. 6 lit. a) opłacają:

1) Przedsiębiorstwa handlu wędrownego (art. 19).

2) Przedsiębiorstwa handlu jarmarcznego (art. 20).

3) Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, z wyjątkiem pomocników, podróżujących w imieniu lub na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego w myśl niniejszej ustawy.

§ 27. Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie) winni wykazać się dowodami opłacenia przez firmy, w imieniu lub na rachunek których działają, świadectwa przemysłowego oraz pełnomocnitwem firmy przez nich reprezentowanej.

Komiwojażerowie firm zagranicznych winni być uważani jako działający na rachunek własny, o ile umowy zawarte z obcemi państwami nie traktują tej sprawy odmiennie.

Nowa ustawa reguluje opodatkowanie komiwojażerów, pracujących dla firm zagranicznych, podobnie jak uregulowała opodatkowanie komisantów. Komiwojażer podróżujący dla firmy zagranicznej musi od 1/I 1926 opłacać podatek nie od prowizji ale od całej przez siebie dokonywanego obrotu.

Art. 8. Zwalnia od 1/I 1926 w odróżnieniu od ustawy obecnie obowiązującej od podatku obrotowego drobne przedsiębiorstwa rzemieślnicze.

4) Przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism perjodycznych.

5) Pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołowstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny, lub jednej najemnej siły pomocniczej.

§ 28. Pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo nie podlegają podatkowi obrotowemu, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale tylko jednego pracownika — bądźto jednego członka rodziny, bądźto jednej najemnej osoby.

Art. 9. Podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu (art. 6 lit. b) opłacają samodzielne wolne zajęcia zawodowe: lekarzy, dentystów, weterynarzy, felczerów, adwokatów, notarjuszy, obrońców sądowych, architektów, inżynierów i innych techników.

ROZDZIAŁ II.

Swiadectwa przemysłowe.

Rejestracja przedsiębiorstw.

Art. 10. Świadectwa przemysłowe (art. 6 lit. a) winny być wykupywane;

1) przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe dla każdego przez nie prowadzonego oddzielnego zakładu handlowego, względnie przemysłowego;

2) przez każde przedsiębiorstwo na zysk obliczone, a wykonywane bez utrzymywania oddzielnego zakładu;

3) dla każdego zajęcia przemysłowego, wymienionego w taryfie dołączonej do art. 23.

Określenie oddzielnych zakładów i przedsiębiorstw.

Art. 11. Za oddzielny zakład handlowy uważa się osobne stałe lub ruchome zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, względnie kilka pomieszczeń, posiadających bezpośrednie ze sobą połączenie, w których prowadzi się handel towarowy, lub w których dokonywa się innych operacyj handlowych, stanowiących według taryfy załączonej do art. 23 odrębne przedsiębiorstwo.

§ 29. Za oddzielne przedsiębiorstwo handlowe, wymagające nabycia osobnego świadectwa przemysłowego, uważa się każde przedsiębiorstwo, wymienione odrębnie w rozdziałach I. do XXI. części II. litera A) taryfy załączonej do art. 23 ustawy.

Przykłady:

Hotel (rozdział X.) i restauracja (rozdział VII.), chociażby się mieściły w lokalach ze sobą połączonych, stanowią dwa odrębne przedsiębiorstwa, wymagające nabycia dwóch świadectw przemysłowych.

Sklep kolonjalny (rozdział I.) i zakład restauracyjny (rozdział VII.) w żadnym wypadku nie mogą stanowić jednego przedsiębiorstwa, a wymagają nabycia dwóch odrębnych świadectw przemysłowych.

Art. 12. Za oddzielny zakład przemysłowy (wytwórnię, pracownię, warsztat, zakład rzemielśniczy) uważa się jedno, względnie kilka, zamkniętych lub otwartych pomieszczeń, bądź położonych w obrębie jednego obejścia, bądź stanowiących jeden jednolity zespół gospodarczy i służących do jednego rodzaju produkcji lub nawet do kilku rodzajów, jeśli stanowią one kolejne stopnie obróbki, względnie przeróbki, tych samych materjałów albo wytworów lub znajdują się w związku, uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

W wypadkach wątpliwych Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu rozstrzyga, czy istnieje jeden jednolity zespół gospodarczy i czy kolejne stopnie obróbki, względnie przeróbki pozostają w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

§ 30. W wypadkach, o których mowa w ustępie drugim art. 12 ustawy, decyzje Ministra Skarbu zapadają tylko na prośby płatników, składane za pośrednictwem właściwych izb skarbowych, które, przedstawiając te prośby, winny do nich dołączyć wnioski, należycie umotywowane pod względem faktycznym i prawnym.

Art. 13. Za oddzielne przedsiębiorstwo górnicze uważa się zespół szybów, sztolni, wież wiertniczych i tym podobnych urządzeń, należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego terenu kopalnianego i służących do wydobywania tego samego produktu.

Wydobywania ubocznych produktów kopalnianych przy prowadzeniu głównej eksploatacji górniczej nie uważa się za oddzielne przedsiębiorstwo.

§ 31. Za oddzielne przedstębiorstwo górnicze uważa się:

a) w kopalniach nafty — zespół szybów, wież wiertniczych i tym podobnych urządzeń, należących do jednegn przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego pola naftowego lub nawet kilku pól naftowych, pozostających jednak w bezpośredniej ze sobą styczności;
b) w innych przedsiębiorstwach górniczych — zespół urządzeń kopialnianych, służących do wydobywania produktów górniczych wraz z odpowiedniemi tererenami górniczemi, zarejestrowany przez władze górnicze jako oddzielna kopalnia.

Art. 14. Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego prowadzi także zakład handlowy celem sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji, to tego rodzaju zakłady handlowe uważa się za oddzielne w myśl art. 11.

Postanowienie ustępu pierwszego niniejszego artykułu nie dotyczy zakładów hurtownej sprzedaży wyrobów własnej produkcji, o ile te zakłady są utrzymywane przez przedsiębiorstwo przy samym zakładzie przemysłowym lub poza nim, lecz w obrębie miejscowości, będącej jego siedzibą, lub w miejscowości, będącej poza jego siedzibą, o ile jest to jedyny hurtowny zakład sprzedaży poza siedzibą zakładu przemysłowego.

§ 32. W wypadkach, gdy przedsiębiorstwo przemysłowe posiada w miejscowościach poza jego siedzibą dwa lub kilka zakładów hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji — wszystkie te zakłady winny być uważane za oddzielne w myśl art. 11 ustawy.

Detaliczna i drobna sprzedaż produktów własnego wyrobu dokonywana w tym samym lokalu, gdzie się mieści zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa.

§ 33. Detaliczna i drobna sprzedaż produktów własnego wyroby dokonywana w tym samym lokalu, gdzie się mieści zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa, i nie podlega osobnemu opodatkowaniu nawet w razie przeznaczenia specjalnego pomieszczenia dla zakładu handlowego pod warunkiem jednak, aby to pomieszczenie znajdowało się w granicach lokalu przedsiębiorstwa przemysłowego.

W razie sprzedaży oprócz własnych wyrobów także i innych towarów winno być wykupione właściwe świadectwo przemysłowe.

Również wymagane jest osobne świadectwo przemysłowe w wypadkach sprzedaży w danym lokalu własnych wyrobów, wyprodukowanych po za obrębęm przedsiębiorstwa przemysłowego.

Przykład:

Właściciel pracowni krawieckiej sprzedaje w lokalu swej pracowni gotowe ubranie, wykonane na jego zamówienie przez chałupników. W tym wypadku na sprzedaż gotowego ubrania winno być wykupione osobne świadectwo przemysłowe.

Nowa ustawa liberalniej traktuje sprawę osobnych pomieszczeń dla sprzedaży detalicznej i drobnej.

Ustawa z 14 maja 1923 za oddzielne przedsiębiorstwo handlowe uważała osobne pomieszczenie dla sprzedaży towarów, ustawa zaś nowa tylko wtedy takie pomieszczenie uważa za osobne przedsiębiorstwo, jeżeli pomieszczenie to znajduje się poza lokalem przedsiębiorstwa przemysłowego.

Art. 15. Za oddzielne przedsiębiorstwo uważa się każdy wyrąb lasu wraz z pierwiastkową obróbką drzewa, dokonywany w obrębie jednej lub kilku graniczących ze sobą parcel leśnych.

§ 34. Za graniczące ze sobą parcele uważa się sekcje leśne, położone w jednym kompleksie lasów, nawet niestykające się ze sobą bezpośrednio, lecz znajdujące się w bliskiem sąsiedztwie.

O ile wyrąb lasu na mocy jednej umowy dokonywa się w obrębie parcel leśnych chociażby graniczących ze sobą, lecz położonych w dwóch lub kilku gminach administracyjnych — wyrąb, prowadzony w każdej poszczególnej gminie, uważa stę za oddziełne przedsiębtorstwo.

Art. 16. Za oddzielny zakład w przedsiębiorstwach żeglugi uważa się każdy statek.

Art. 17. Za oddzielne przedsiębiorstwo kolei żelaznych uważa się cały zespół urządzeń na linjach kolejowych, objętych koncesją.

Art. 18. Oddzielne przedsiębiorstwo stanowi wykonywanie każdej poszczególnej umowy o dokonanie robót lub dostaw, jako też każdej poszczególnej umowy o dzierżawę od Państwa lub od związku samorządowego prawa poboru specjalnych opłat (targowej, mostowej, rogatkowej i t. p.).

Nie uważa się jednak za oddzielne przedsiębiorstwo wykonywania umów:

a) przez przedsiębiorstwa przemysłowy o dostawy wyrobów ich własnej fabrykacji;
b) przez przedsiębiorstwa przewozowe i komunikacyjne — o przewóz ładunków;
c) przez przedsiębiorstwa handlu towarowego — o dostawy towarów, stanowiących przedmiot ich własnego handlu, o ile cena świadectwa, nabytego na prowadzenie handlu towarowego, odpowiada cenie świadectwa, które należałoby wykupić na samoistną dostawę;
d) przez przedsiębiorstwa budowlane i biura techniczne — o prowadzenie robót, wchodzących w zakres ich działalności;
e) przez wszelkie czynności zarobkowe, dokonywane przez wolne zawody poza siedzibą swego biura.

Art. 19. W handlu wędrownym (domokrążnym) za przedsiębiorstwo uważa się:

a) dla handlu obnośnego — sprzedaż towarów ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i t. p. opakowania, przenoszonego z miejsca na miejsce przez kupca;
b) dla handlu rozwoźnego — sprzedaż towarów z wozu, łodzi i t. p. pomieszczenia, przewożonego z miejsca na miejsce przy pomocy siły zwierzęcej.

§ 35. Za handel wędrowny (domokrążny) nie uważa się sprzedaży towarów ze straganu, ławy, wieszadeł i t. p. wykonywanej stale lub perjodycznie w pewnych określonych dniach w tem samem miejscu lub na tym samym placu.

Art. 20. W handlu jarmarcznym za przedsiębiorstwo, wymagające wykupienia osobnego świadectwa przemysłowego, uważa się sprzedaż na jarmarkach, trwających dłużej niż trzy dni, towarów należących do przedsiębiorstwa, które nie przedstawi dowodu

wykupienia świadectwa przemysłowego z tytułu posiadania zakładów, określonych w art. 11, 12, 13 i 15.

§ 36. Za jarmarki w rozumieniu art. 20 ustawy uważa się targi, trwające dłużej niż trzy dni, jak np. targi lwowskie, poznańskie i t. p.

Jeżeli ktoś posiada świadectwo przemysłowe na handel nie potrzebuje osobnego świadectwa przemysłowego na sprzedaż towarów także po jarmarkach.

Art. 21. Co do innych rodzajów przedsiębiorstw, nie przewidzialnych w art. 11 do 20, Ministrowi Skarbu przysługuje prawo rozstrzygania czy te przedsiębiorstwa, względnie ich zakłady, mają być uważane za oddzielne.

Art. 22. Należące do przedsiębiorstwa oddzielne składy nie podlegają obowiązkowi wykupienia świadectw przemysłowych; na takie składy winny jednak być uzyskane osobne karty rejestracyjne (art. 23).

Za oddzielny skład uważa się jedno lub kilka bezpośrednio ze sobą połączonych pomieszczeń poza obrębem zakładu handlowego lub przemysłowego (art. 11—14), należących do jednego przedsiębiorstwa, zamkniętych, albo otwartych, a służących wyłącznie do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów, jak również do przechowywania przez przedsiębiorstwa przemysłowe: zapasowych maszyn, narzędzi paliwa, surowców i materjałów niezbędnych do produkcji, jako też wyrobów, przez te przedsiębiorstwa wytwarzanych, tudzież zapasów żywności lub odzieży i t. p. produktów do zaopatrywania własnych robotników, o ile to zaopatrywanie nie jest obliczone na zysk przedsiębiorcy i tem samem nie posiada charakteru przedsiębiorstwa handlowego.

W osobną kartę rejestracyjną winien być również zaopatrzony każdy zakład hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji, który w myśl art. 14 nie stanowi oddzielnego zakładu handlowego.

Ceny świadectw przemysłowych.

Art. 23. Ceny świadectw przemysłowych zależą od kategorjt, do której przedsiębiorstwo lub zajęcie zostało zaliczone, jak również od klasy miejscowości w której wykonywa się przedsiębiorstwo lub zajęcie.

Podział miejscowości na klasy, oraz przedsiębiorstw i zajęć na kategorje, tudzież ceny świadectw przemysłowych, zawiera taryfa, załączona do niniejszego artykułu.

Za karty rejestracyjne na oddzielne składy (art. 22 ust. 1 i 3), utrzymywane przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, uiszcza się osobną stałą opłatę w wysokości dziesięciu złotych za każdą kartę.

Art. 24. W tych wypadkach, gdy w jednym zakładzie handlowym jest prowadzony handel mieszany (np. hurtowy i detaliczny łącznie), lub gdy w jednym zakładzie przemysłowym są wykonywane różne związane z sobą gałęzie fabrykacji, zakład taki winien być zaopatrzony w świadectwo przemysłowe kategorji najwyższej pod względem rodzaju handlu, względnie przemysłu.

Jeżeli zaś dla każdej gałęzi fabrykacji należałoby wykupić świadectwo przemysłowe według ilości robotników, a cena tego świadectwa byłaby niższa od tej, jakaby przypadała według ogólnej ilości robotników, zatrudnionych w zakładzie, to świadectwo należyy opłacić według ogólnej ilości robotników, nie przyjmując pod uwagę różnicy fabrykacji.

Art. 25. Dla przedsiębiorstwa lub zajęcia, wykonywanego w kilku miejscowościach, zaliczonych do różnych klas, nabywa się świadectwa przemysłowe według ceny, odpowiadającej miejscowości, zaliczonej do najwyższej klasy.

§ 37.

Przykłady:

a) skup zawodowy produktów rolnych prowadzi się w dwóch sąsiednich powiatach, z których jeden jest zaliczony (załącznik do art. 23 ustawy, część I.) do trzeciej, drugi zaś do czwartej klasy miejscowości; świadectwo przemysłowe winno być nabyte według ceny odpowiadającej wyższej, t. j. trzeciej klasy miejscowości;

b) przedsiębiorstwo budowlane, wzgl. biuro techniczne, znajdujące się w mieście zaliczonem do drugiej klasy miejscowości, prowadzi roboty, wchodzące w zakres jego działalności, w stolicy; świadectwo przemysłowe winno być nabyte według ceny odpowiadającej dla m. st. Warszawy.

Art. 26. Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przenoszenia poszczególnych miejscowości z wyższej klasy do niższej lub odwrotnie, jeśli w tych miejscowościach zostanie stwierdzony upadek, względnie rozwój handlu i przemysłu. Rozporządzenia w tym przedmiocie uzyskują moc obowiązującą z dniem 1 stycznia roku następnego po ich ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministrowi Skarbu przysługuje również prawo zaliczania do odpowiednich kategoryj takich przedsiębiorstw, które niemogłyby być objęte taryfą, załączoną do art. 23.

§ 38. Zarówno wnioski władz, jak i prośby grup płatników o przeniesienie poszczególnych miejscowości z jednej klasy do drugiej winny być złożone Ministrowi Skarbu najpóźniej do dnia 1 sierpnia roku, poprzedzającego ten rok podatkowy, od którego ma obowiązywać przeniesienie.

Nabywanie świadectw przemysłowych.

Art. 27. Świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne nabywa się w okręgu właściwej władzy podatkowej I instancji. Właściwa jest ta władza, w której okręgu znajdują się zakłady handlowe i przemysłowe lub należące do nich składy, albo w którym wykonywa się przedsiębiorstwo, na zysk obliczone, względnie osobiste zajęcie przemysłowe.

§ 39. Karty rejestracyjne na oddzielne składy wydaje się w trybie określonym w ostatnim ustępie art. 34 ustawy i to tylko tym przedsiębiorcom, którzy udowodnią, że nabyli świadectwa przemysłowe na prowadzenie przedsiębiorstwa, do którego należą te składy.

Postanowienie powyższe dotyczy również kart rejestracyjnych na zakłady hurtowej sprzedaży, nie sta-

nowiące w myśl art. 14 ustawy oddzielnych zakładów handlowych.

§ 40. Władza podatkowa I instancji, w której okręgu nabyto kartę rejestracyjną na oddzielny zakład hurtowej sprzedaży (§ 39, ustęp drugi nin. rozporządzenia) należący do przedsiębiorstwa położonego w okręgu innej władzy podatkowej, winna ją o tem zawiadomić, przesyłając odpis deklaracji złożonej w myśl art. 34, ustęp ostatni.

§ 41. Władza podatkowa I instancji, w której okręgu nabyto świadectwo przemysłowe na zakłady należące do przedsiębiorstw, o których mowa w ustępie drugim art. 54 ustawy, winna o tem zawiadomić właściwą władzę podatkową I instancji, względnie, o ile chodzi o spółki akcyjne, izbę skarbową.

Karty rejestracyjne na składy należy nabywać u władzy podatkowej tej miejscowości, w której znajduje się skład.

Art. 28. Świadectwa przemysłowe dla robót i dostaw, wykonywanych jako samoistne przedsiębiorstwa, winny być nabywane w tym okręgu (art. 27), w którym te przedsiębiorstwa są wykonywane; jeżeli wykonanie odbywa się w kilku okręgach, świadectwo winno być nabyte w okręgu zawarcia umowy.

Świadectwa przemysłowe dla handlu wędrownego (art. 19) nabywa się w okręgu stałego miejsca zamieszkania, względnie pobytu przedsiębiorcy.

Art. 29. Świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne wydaje kasa skarbowa właściwego okręgu.

Dyrektor izby skarbowej ma prawo w razie potrzeby poruczyć wydawanie świadectw przemysłowych, tudzież kart rejestracyjnych naczelnikom władz podatkowych I instancji, zarządom gmin miejskich i wiejskich oraz zrzeszeniom zowodowym.

§ 42. Płatnikom należy ułatwić nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

W szczególności:

a) nie należy żądać od nich okazywania dowodów osobistych;
b) świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne mogą być wydawane bądź bezpośrednio płatnikom, bądź osobom, które się wykażą ogólnem lub szczególnem pełnomocnictwem płatnika.

Pełnomocnictwo umieszczone przez płatnika na deklaracji jest wystarczające.

Art. 30. Świadectwa przemysłowe, tudzież karty rejestracyjne winny być nabywane w miesiącach listopadzie i grudniu, poprzedzających rok podatkowy.

Cenę świadectwa przemysłowego, względnie opłatę za karty rejestracyjne, uiszcza się w pełnej kwocie za cały rok podatkowy z góry.

Art. 31. Dla zakładów handlowych i przemysłowych, dla innych przedsiębiorstw, na zysk obliczonych, tudzież dla osobistych zajęć przemysłowych, które rozpoczynają swą działalność w ciągu roku podatkowego, należy nabyć przed rozpoczęciem działalności: świadectwo roczne (art. 30 ust. 2), o ile działalność rozpoczyna się przed 1 lipca, świadectwo półroczne (za połowę ceny taryfowej), o ile działalność rozpoczyna się dopiero od 1 lipca lub po tym terminie.

Ważność powyższych świadectw upływa w każdym razie z końcem roku podatkowego.

Postanowienia ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się również analogicznie do kart rejestracyjnych na składy, powstałe w ciągu roku podatkowego.

Art. 32. Dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, wykonywanych sezonowo w miejscowościach klimatycznych i leczniczych, mogą być nabywane półroczne świadectwa przemysłowe nawet przed 1 lipca lecz ważność takich świadectw upływa w sześć miesięcy po ich wydaniu.

Ministrowi Skarbu służy prawo zastosowania niniejszego artykułu do przedsiębiorstw o charakterze sezonowym, wykonywanych i w innych miejscowościach.

Art. 33. Dla robót i dostaw, wykonywanych jako samoistne przedsiębiorstwa, nabywa się roczne, względnie półroczne świadectwa przemysłowe, zależnie od tego, w jakiem półroczu roku podatkowego rozpoczęto wykonywanie tych przedsiębiorstw.

O ile wykonywanie umowy, roboty, względnie dostawy, trwa dłużej niż jeden rok, należy nabywać corocznie odpowiednio do taryfy świadectwo przemysłowe.

§ 43. Jeżeli umowa o wykonywanie robót względnie dostaw obejmuje okres dłuższy niż jeden rok, to należy corocznie nabywać świadectwa przemysłowe odpowiednio do sumy, przypadającej za roboty względnie dostawy, które mają być wykonane w każdym roku.

W tych wypadkach, gdy ogólna suma należna za wykonanie robót względnie dostaw nie została cyfrowo ustalona w umowie i nie może być zgóry ściśle określona, nabywa się świadectwo przemysłowe odpowiednio do tej sumy, która się w przybliżeniu da ustalić.

W razie niemożności ustalenia daty faktycznego rozpoczęcia wykonywania umowy o roboty względnie dostawy, za datę rozpoczęcia należy uważać dzień zawarcia umowy.

Art. 34. Dla otrzymania świadectwa przemysłowego należy złożyć pisemną deklarację według przepisanego wzoru, oddzielną dla każdego zakładu handlowego i przemysłowego, oraz dla każdego innego przedsiębiorstwa, na zysk obliczonego, względnie dla zajęcia przemysłowego.

Deklaracja winna zawierać:

1) imię i nazwisko, względnie nazwę lub firmę przedsiębiorcy, który nabywa świadectwo;
2) rodzaj zakładu, względnie przedsiębiorstwa, lub zajęcia przemysłowego, tudzież inne cechy, niezbędne dla określenia ceny świadectwa;
3) miejsce wykonywania przedsiębiorstwa;
4) cenę świadectwa, przypadającą według taryfy;
5) podpis składającego deklarację.

Postanowienia niniejszego artykułu mają analogiczne zastosowanie przy-nabywaniu kart rejestracyjnych na oddzielne składy.

§ 44. Złożone przez płatników deklaracje (wzór Nr. 1), po uwidocznieniu w nich kategorji i ceny wydanych świadectw przemysłowych, przesyła kasa skarbowa właściwej władzy podatkowej I instancji po upływie każdego tygodnia.

Kasy skarbowe prowadzą według przepisanego wzoru

księgę wydanych świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, do której wpisują każde wydane świadectwo i kartę.

Numer bieżący księgi i datę wydania oznacza się na wydanych świadectwach przemysłowych względnie na kartach rejestracyjnych tudzież na odnośnych deklaracjach płatników.

Nadto kasy skarbowe prowadzą według przepisanego wzoru pamiętnik blankietów świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych. Pamiętnik winien być zamknięty z końcem każdego miesiąca.

Blankiety świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych zamawiają kasy skarbowe w niezbędnych ilościach zapomocą kart zamówień według przepisanego wzoru.

Art. 35. Jeżeli przed upływem terminu ważności świadectwa przemysłowego zajdą w przedsiębiorstwie zmiany, uzasadniające zaliczenie go do wyższej kategorji, lub jeżeli przedsiębiorstwo zostanie przeniesione do miejscowości klasy wyższej, winna nastąpić dopłata do ceny pierwotnie wykupionego świadectwa przemysłowego.

Dopłatę pobiera się: w stosunku rocznym, gdy wspomniane zmiany zajdą przed 1 lipca roku podatkowego, w stosunku zaś półrocznym, o ile zajdą one dopiero, poczynając od 1 lipca tegoż roku.

§ 45. Przy uiszczeniu dopłaty w myśl przepisów art. 35 ustawy wydaje się nowe świadectwo przemysłowe roczne względnie półroczne, z zaliczeniem rocznej, względnie półrocznej ceny poprzednio nabytego świadectwa.

Przy dopłacie należy zażądać złożenia nowej deklaracji w myśl art. 34 ustawy z dołączeniem poprzednio nabytego świadectwa przemysłowego, które kasa skarbowa winna unieważnić.

W razie przeniesienia przedsiębiorstwa z niższej klasy miejscowości do wyższej, dopłatę w myśl ustępu pierwszego niniejszego paragrafu uskutecznia się w kasie skarbowej tego okręgu, do którego przedsiębiorstwo się przenosi.

Art. 36. Jeżeli przed upływem terminu ważności świadectwa przemysłowego zajdzie zmiana co do osoby przedsiębiorcy lub co do miejsca wykonywania przedsiębiorstwa, to należy o zaszłej zmianie najpóźniej w ciągu miesiąca zawiadomić właściwe władze podatkowe I instancji (art. 27) celem uzyskania odpowiedniej adnotacji na świadectwie, a to pod rygorem jego nieważności.

Adnotacji o zaszłej zmianie w osobie przedsiębiorcy dokonywa się pod warunkiem uiszczenia zaległości podatku przemysłowego, obciążających przedsiębiorstwo.

Postanowienie niniejszego artykułu stosuje się analogicznie do kart rejestracyjnych na oddzielne składy.

§ 46. Jeżeli przedsiębiorstwo przed upływem ważności świadectwa zostanie przeniesione do innej miejscowości, to płatnik winien najpóźniej w ciągu miesiąca zawiadomić o tem władzę podatkową I instancji zarówno dotychczasowego jak i nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa.

Pierwsza z wyżej wymienionych władz po uczynieniu adnotacji w myśl art. 36 ustawy przesyła drugiej deklarację, złożoną w swoim czasie zgodnie z art. 34 ustawy i udziela jej wszelkich danych, odnoszących się do przeniesionego przedsiębiorstwa.

Niezależnie od tego władza podatkowa I instancji winna o każdej zaszłej co do osoby przedsiębiorcy lub co do miejsca wykonywania przedsiębiorstwa zmianie odnotować w prowadzonej przez się zgodnie z § 48 nin. rozp. księdze rewizji przedsiębiorstw.

Dla uzyskania adnotacji o zmianie co do miejsca wykonywania przedsiębiorstwa nie potrzeba uiszczać zaległości podatku przemysłowego.

Art. 37. Świadectwa do osobistych zajęć przemysłowych nie mogą być odstępowane innym osobom.

Art. 38. Świadectwa przemysłowe oraz karty rejestracyjne na oddzielne składy winny być umieszczane w zakładach, względnie w składach, na widocznem miejscu i stale się tam znajdować.

Art. 39. W razie zgubienia świadectwa przemysłowego przedsiębiorca jest obowiązany wnieść prośbę o wydanie duplikatu świadectwa do urzędu skarbowego, który zarządza wydanie duplikatu za zwrotem kosztu formularza po uprzedniem zbadaniu sprawy.

§ 47. Świadectwo przemysłowe stanowi tylko dowód częściowego względnie całkowitego uiszczenia podatku przemysłowego, samo przez się jednak nie uprawnia do wykonywania przedsiębiorstwa, względnie zajęcia, o ile prawo to w myśl obowiązujących przepisów podlega ograniczeniom lub o ile wykonywanie przedsiębiorstwa względnie zajęcia wymaga specjalnego pozwolenia albo koncesji.

ROZDZIAŁ III.

Lustracja przedsiębiorstw.

Art. 40. Niezwłocznie po upływie terminu, wyznaczonego na nabywanie świadectw przemysłowych (art. 30 ust. 1), naczelnicy władz podatkowych I instancji i ich pomocnicy, a w razie potrzeby delegowani przez dyrektora izby skarbowej także inni urzędnicy, mają przystąpić do lustracji przedsiębiorstw.

Dokonywający lustracji badają rodzaj i rozmiar każdego przedsiębiorstwa, zbierają dane, niezbędne do należytego obliczenia podatku przemysłowego, oraz sprawdzają, czy wszystkie przedsiębiorstwa posiadają właściwe świadectwa przemysłowe.

§ 48. Przy dokonywaniu dorocznej lustracji należy zwrócić szczególną uwagę na następujące okoliczności:

a) znaczenie pod względem handlowym miejscowości, względnie dzielnicy, w której przedsiębiorstwo się znajduje:

b) pomieszczenie zajmowane przez przedsiębiorstwo (ilość pokojów, rozmiar, urządzenie, umeblowanie, wysokość rocznego komornego, względnie roczna wartość czynszowa i t. p.);

c) ilość pracowników i robotników, zatrudnionych w zakładzie lub przedsiębiorstwie, sumę wypłaconego im perjodycznego wynagrodzenia w rozumieniu art. 20 ustawy opaństwowym podatku dochodowym. (Dz. U. R. P. Nr. 58 z r. 1925 poz. 411);

d) ilość, rodzaj i siłę maszyn i innych narzędzi produkcji;

e) ilość dni pracy w przedsiębiorstwie i zmian roboczych;

f) w przedsiębiorstwach handlowych — ilość i wartość towarów, znajdujących się zarówno w zakładzie, jak i w należących do niego składach oraz przeciętny targ dzienny.

Przed rozpoczęciem lustracji należy porównać deklaracje z roku ubiegłego z deleracjami za rok bieżący sporządzić wykaz przedsiębiorstw, które na rok bieżący świadectw przemysłowych jeszcze nie wykupiły względnie wykupiły świadectwa niższych kategoryi.

W toku lustracji należy poczynić na powyższym wykazie adnotacje o przyczynach niewykupienia świadectw przemysłowych względnie zmiany kategoryj tych świadectw.

Zebrane w myśl nieniejszego paragrafu dane winne być wpisane do księgi rewizji przedsiębiorstw według załączonego wzoru Nr. 2.

W lustracji przedsiębiorstw nie będą brali udziału od 1 stycznia 1926. przedstawiciele płatników.

Art. 41. Dyrektor izby skarbowej wyznacza termin dla ukończenia dorocznej lustracji przedsiębiorstw w okręgu każdej władzy podatkowej I. instancji.

Niezależnie od przeprowadzenia dorocznej lustracji, naczelnicy władz podatkowych I. instancji winni w ciągu całego roku bacznie czuwać nad wszelkiemi zmianami, zachodzącemi tak w ilości, jak w rodzaju i rozmiarach przedsiębiorstw, oraz osobiście lub przez delegowanych urzędników możliwie jaknajczęściej sprawdzać wysokość obrotów, osiągniętych przez przedsiębiorstwa.

§ 49. Sprawdzanie, o którem mowa w ustępie drugim art. 41 ustawy, ma na celu stałe zbieranie jak najbardziej szczegółowych danych i materjałów, dotyczących obrotów przedsiębiorstw i zajęć (art. 5 ustawy).

Delegowani do sprawdzania urzędnicy mają prawo;

a) przeprowadzać oględziny wszystkich zakładów i należących do nich oddzielnych składów (art. 42 ustawy) zwracając przytem uwagę na okoliczności, wyszczególnione w § 48 niniejszego rozporządzenia;

b) przeglądać i badać szczegółowo prowadzone w przedsiębiorstwach księgi handlowe i wszelkie inne zapiski, dotyczące obrotu, z wszelkiemi dokumentami odnoszącemi się do tych ksiąg lub zapisków (art. 50 ustawy);

c) żądać potrzebnych wiadomości i danych od urzędów, instytucyj, przedsiębiorstw i osób wykonywujących zajęcia przemysłowe (art. 46 i 47 ustawy);

d) przeglądać we wszystkich instytucjach, przedsiębiorstwach i u osób wymienionych w art. 47 ustawy, księgi, dokumenty i inne zapiski oraz sporządzać z tych ksiąg i zapisków wyciągi potrzebne dla ustalenia obrotów przedsiębiorstw znajdujących się z wyżej wymienionemi instytucjami, przedsiębiorstwami i osobami w stosunkach handlowych.

Zasadniczo nie należy obarczać urzędów, instytucyj, przedsiębiorstw i osób wymienionych w art. 47 ustawy żądaniem dostarczania wyciągów wymagających większego nakładu pracy, lecz należy zbierać potrzebne dane na miejscu przez delegowanych urzędników.

Sprawdzania przedsiębiorstw należy dokonywać perjodycznie możliwie najczęściej.

Zebrane w myśl niniejszego paragrafu dane dotyczące przedsiębiorstw znajdujących się w okręgu innej władzy podatkowej należy przesyłać niezwłocznie tej władzy.

§ 50. W przedsiębiorstwach obowiązanych w myśl ustępu pierwszego art. 56 ustawy do miesięcznych wpłat zaliczek, sprawdzanie winno być dokonywane co miesiąc: w przedsiębiorstwach tych należy zwrócić baczną uwagę na sposób i prawidłowość prowadzenia ksiąg handlowych, oraz na tę okoliczność, czy miesięczne wpłaty zaliczek są uskuteczniane w terminie i w kwotach, odpowiadających tak obrotowi wykazanemu w księgach, jak i stawkom podatkowym.

W razie ujawnienia nieprawidłowości wprowadzeniu ksiąg (art. 106 ustawy) należy sporządzić odpowiedni protokół, stwierdzający istotę czynu.

O nieuiszczaniu miesięcznych zaliczek donosi delegowany do sprawdzania urzędnik władzy podatkowej I instancji, która niezwłocznie zarządza przymusowe ściągnięcie zaliczki wraz z przypadającemi karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnemi.

Art. 42. Wykonywający lustrację urzędnicy posiadają prawo wstępu do zakładów handlowych i przemysłowych, do składów i wszelkich miejsc, w których się prowadzi handel, przemysł, względnie inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa lub zajęcia, podlegające podatkowi przemysłowemu, oraz do utrzymywanych przez przedsiębiorstwa oddzielnych składów, tudzież prawo dokonywania oględzin tych miejsc i składów.

Art. 43. Zakłady handlowe i przemysłowe oraz oddzielne składy winny być zaopatrzone w znaki (szyldy), umieszczone w miejscach widocznych celem ułatwienia lustracji.

Art. 44. W razie powzięcia wiadomości o potajemnem prowadzeniu handlu lub przemysłu w lokalach, nieposiadających charakteru zakładów handlowych lub przemysłowych, albo o przechowywaniu w tych lokalach ksiąg handlowych, względnie innych dowodów, dotyczących obrotów przedsiębiorstwa, dokonywającym lustracji urzędnikom służy prawo do oględzin i zbadania tych lokali w trybie, przepisanym ustawą z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 5, poz. 37).

§ 51. Urzędnicy delegowani do przeprowadzania lustracji i sprawdzania, winni być zaopatrzeni w odpowiednie legitymacje służbowe przez władzę podatkową I instancji, względnie przez dyrektora izby skarbowej lub przez Ministerstwo Skarbu.

Legitymacje należy okazywać płatnikowi na jego żądanie.

Art. 44 nowej ustawy daje organom skarbowym daleko idące prawo kontroli aniżeli ustawa dotychczasowa. Podczas gdy bowiem wedle art. 44 ustawy z 14 maja 1923 organom skarbowym przysługiwało prawo oględzin i badania lokali, nie posiadających charakteru zakładów handlowych i przemysłowych tylko w razie powzięcia wiadomości o potajemnem prowadzeniu w tych lokalach handlu lub przemysłu, lub o utrzymywaniu potajemnych składów, to nowa ustawa daje to prawo także na wypadek powzięcia wia-

domości o przechowywaniu w tych lokalach ksiąg handlowych względnie innych dowodów, dotyczących obrotów przedsiębiorstwa

Wedle art. 4 b ustawy z 14 grudnia 1923 Dz U. Nr. 5 z roku 1924 poz. 37 mają organa wykonawcze prawo przeprowadzać rewizję pomieszczeń, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w nich złożone są lub ukryte towary, podlegające opodatkowaniu. Wedle art. 44 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, prawo to jak wspomnieliśmy wyżej zostało znacznie rozszerzone.

Rewizja tego rodzaju pomieszczeń winna być przeprowadzona na polecenie władzy skarbowej conajmniej I. instancji, a bez takiego polecenia, jeżeli zwłoka w jego uzyskaniu grozi niebezpieczeństwem zatarcia śladów przestępstwa skarbowego, organ wykonawczy może sam wydać zarządzenie przeprowadzenia rewizji i zarządzenie to wykonać,

Przy rozpoczęciu rewizji należy posiadaczowi pomieszczenia okazać zarządzenie jej przeprowadzenia, zwrócić jego uwagę na sankcje karne w razie usiłowania udaremnienia rewizji i starać się bez rozgłosu rewizję przeprowadzić.

Rewizję przeprowadza się w obecności organa miejscowej władzy bezpieczeństwa publicznego, o ile tylko jest to możliwe, oraz dwóch bezstronnych świadków.

Znalezione przy rewizji towary i rzeczy, co do których zachodzi podejrzenie, iż pozostają w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego, należy zająć, wziąć w przechowanie i pokwitować.

Z odbytej rewizji sporządza się bezzwłocznie protokół. O ile rewizja nie wydała rezultatów, należy wydać poświadczenie z wyniku odbytej rewizji.

Odpis protokołu winien być bezzwłocznie doręczony miejscowej policji państwowej.

Art. 45. Policja państwowa, względnie samorządowa, jest obowiązana do udzielania dokonywającym lustracji urzędnikom skarbowym niezbędnej pomocy i do niezwłocznego zawiedamiania właściwych władz podatkowych I. instancji o zauważonem prowadzeniu handlu, przemysłu oraz innych na zysk obliczonych przedsiębiorstw, tudzież zajęć przemysłowych bez posiadania świadectwa przemysłowego, jako też o utrzymywaniu oddzielnych składów bez posiadania karty rejestracyjnej.

Art. 46. Urzędy państwowe i samorządowe, instytucje publiczne oraz zrzeszenia, korzystające z gwarancyj, z kredytów lub subwencyj państwowych, są obowiązane przesyłać właściwym izbom skarbowym wiadomości o zawarciu umów o dokonanie robót i dostaw, tudzież umów o wydzierżawienie prawa poboru, specjalnych opłat (art. 18) najpóźniej w terminie miesięcznym po zawarciu takich umów, jak również dostarczać innych danych, potrzebnych do obliczenia podatku przemysłowego.

Art. 47. Wszelkie urzędy państwowe, a w szczególności pocztowe i celne urzędy samorządowe, jak również i instytucje kredytowe (banki), przedsiębiorstwa komunikacyjne (kolei żelaznych, żeglugi), przewozowe, ubezpieczeniowe i ekspedycyjne, domy składowe oraz wszelkie przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i inne, na zysk obliczone, wreszcie osoby, wykonywające zajęcia przemysłowe, obowiązane są udzielać bezpłatnie władzom skarbowym na ich żądanie wiadomości, dotyczących towarów sprzedanych, zastawionych, nadawanych, odbieranych, ubezpieczanych i clonych.

Wszystkie wyżej wymienione instytucje, przedsiębiorstwa i osoby są obowiązane zezwalać delegowanym przez władze skarbowe urzędnikom na przeglądanie ksiąg, dokumentów i innych zapisków, zawierających wiadomości, o których mowa w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, oraz na sporządzanie z tych ksiąg i zapisków potrzebnych wyciągów.

Materjał, uzyskany w powyższy sposób, władze skarbowe winny zużytkować z całkowitem zachowaniem tajemnicy handlowej.

Art. 47 normuje sprawę udzielania wiadomości, dotyczących obrotów osób trzecich. Od dniu 1/I. 1926 obowiązane jest każde przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe udzielać informacji co do obrotu innych przedsiębiorstw. Zobowiązanie to dotyczy jednak jedynie obrotów dokonanych za pośrednictwem przedsiębiorstwa wezwanego o udzielenie wiadomości.

Art. 48. Lustracji (art. 40 i 41) dokonywa się w obecności przedsiębiorcy względnie jego zastępcy, a w razie ich nieobecności — wobec powołanej na świadka osoby postronnej.

Lustracje przeprowadza się w godzinach, wyznaczonych do prowadzenia handlu i przemysłu, a jej dokonywanie nie powinno przeszkadzać prowadzeniu handlu, względnie pracy w zakładach przemysłowych.

O dokonaniu lustracji czyni się wzmiankę na świadectwie przemysłowem, względnie na karcie rejestracyjnej.

Art. 49. W razie dokonywania lustracji przedsiębiorstw, prowadzonych w obrębie stacji kolejowych, portów państwowych lub zabudowań wojskowych, należy przed przystąpieniem do lustracji porozumieć się z właściwą władzą kolejową, portową, względnie wojskową, której przysługuje prawo wyznaczania ze swej strony przedstawiciela.

Art. 50 Przedsiębiorca jest obowiązany okazać urzędnikom, dokonywającym lustracji, księgi handlowe, tudzież wszelkie inne zapiski, posiadające znaczenie dla określenia obrotu przedsiębiorstwa w myśl przepisów art. 5, celem przejrzenia takowych.

Art. 50 nowej ustawy obejmuje tylko ustęp ostatni dawnego artykułu 50, który traktował o księdze obrotu. Cała reszta artykułu 50 nie weszła do nowej ustawy, wobec czego od dnia wejścia w życie art. 50 nowej ustawy, tj. od dnia 1/I. 1926 przedsiębiorstwa, które dotychczas były zobowiązane do prowadzenia księgi obrotu od obowiązku tego zostają zwolnione.

Art. 51. Jeśli przy dokonywaniu lustracji stwierdzone będzie naruszenie artykułów 97 do 102 niniejszej ustawy, to należy sporządzić protokół, w tymże wyszczególnić, na czem polega przekroczenie i jakie okoliczności to przekroczenie stwierdzają.

Protokół przedstawia się przedsiębiorcy, który ma prawo bądź niezwłocznie, bądź w ciągu najbliższych 8-miu dni złożyć do protokółu swoje wyjaśnienia.

§ 52. Protokół sporządza się niezwłocznie po stwierdzeniu przekroczenia na miejscu wykrycia.

Jeżeli protokół spisano poza obrębem tego miejsca, gdzie zostało stwierdzone przekroczenie, to okoliczność ta winna być zaznaczona w protokóle z podaniem przyczyn.

Protokół winien zawierać:

1) datę i miejsce sporządzenia,
2) imiona i nazwiska urzędników, którzy ujawnili przekroczenie,
3) imię i nazwisko i miejsce zamieszkania oskarżonego,
4) imiona i nazwiska świadków obecnych przy ujawnianiu przekroczenia,

5) bliższe oznaczenie i kwalifikację przekroczenia,
6) wyjaśnienie oraz ewentualnie podniesione przez oskarżonego zarzuty,
7) ewentualne zeznania świadków,
8) objaśnienia sporządzającego protokół,
9) okoliczności mogące mieć wpływ na wymiar kary,
10) podpisy osób obecnych przy sporządzaniu protokółu.

Jeżeli oskarżony odmówi podpisania protokółu, okoliczność tę należy zaznaczyć.

Przy sporządzaniu protokułów o prowadzeniu zakładów handlowych lub przemysłowych, na które wcale nie nabyto świadectw przemysłowych, należy zwrócić uwagę oskarżonego na przepisy art. 112 ustawy i okoliczność tę zaznaczyć w protokóle.

§ 53. Przy sporządzaniu protokołów o prowadzeniu skupu zawodowego, handlu z pomieszczeń ruchomych handlu jarmarcznego, wędrownego (rozwoźnego, obnośnego), tudzież o wykonywaniu zajęcia przemysłowego przez ajentów podróżujących (komiwojażerów) — bez świadectwa przemysłowego — należy zażądać od oskarżonego odpowiedniej kaucji celem zabezpieczenia należności za świadectwo przemysłowe oraz z tytułu kary pieniężnej.

W razie niezłożenia kaucji nakłada się sekwestr na towary do wysokości sumy podlegającej zabezpieczeniu.

W tym ostatnim wypadku należy oprócz protokółu sporządzić spis zajęć towarów z dokładnem podaniem ich rodzaju, ilości i oceny.

Zajęte towary należy oddać na przechowanie za potwierdzeniem odbioru na spisie urzędowi skarbowemu względnie urzędowi gminnemu (magistratowi).

Jeżeli w ciągu 30 dni po dokonaniu zajęcia nie zostanie nabyte świadectwo przemysłowe względnie nie zostanie złożona kaucja, zajęte towary będą sprzedane w drodze licytacji. Towary ulegające zepsuciu, mogą być sprzedane w terminie wcześniejszym.

ROZDZIAŁ IV.

Postępowanie przy obliczaniu i uiszczaniu podatku.

Art. 52. Po upływie każdego roku kalendarzowego w terminie, oznaczonym w art. 55, należy złożyć władzom, wymienionym w art. 54, pisemne zeznanie o obrocie według ustanowionego wzoru, a to odrębnie:

1) co do każdego oddzielnego zakładu, względnie przedsiębiorstwa handlowego, zaliczonego w taryfie (art. 23) do kategorji I. i II. przedsiębiorstw handlowych;

2) co do każdego oddzielnego zakładu, względnie przedsiębiorstwa przemysłowego, zaliczonego w taryfie do pierwszych pięciu kategoryj przedsiębiorstw przemysłowych;

3) co do każdego zajęcia przemysłowego, zaliczonego w taryfie (zał. do art. 23) do kategorji I. i II. a) i b) zajęć przemysłowych;

4) co do każdego samodzielnego wolnego zajęcia zawodowego (art. 9).

Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, należące do kategoryj niższych, niż wskazane w p. 1) i 2) niniejszego artykułu, mogą także składać zeznania o obrocie i w takim razie korzystają z uprawnienia, przysługującego płatnikom podatku przemysłowego z mocy ust. 3) art. 76.

§ 54. Zeznania winny być składane według wzoru Nr. 3, załączonego do niniejszego rozporządzenia.

Władza podatkowa winna prowadzić osobny zapisek (rejestr) składanych zeznań w porządku chronologicznym i zaopatrywać liczbą kolejną.

Zeznania będą składane tylko jeden raz na rok.

Art. 76 ust. 3 mówi o prawie powołania się w zeznaniu na księg handlowe.

Art. 53. W zeznaniu o obrocie (art. 52) winny być podane:

1) imię i nazwisko przedsiębiorcy, względnie osoby, wykonywającej zajęcie przemysłowe lub samodzielne wolne zajęcie zawodowe, albo nazwa lub firma przedsiębiorcy;

2) miejsce zamieszkania (dokładny adres) przedsiębiorcy;

3) rodzaj zakładu, względnie przedsiębiorstwa lub zajęcia;

4) miejsce wykonywania przedsiębiorstwa lub zajęcia;

5) ilość i bliższe oznaczenie oddzielnych składów;

6) ogólna suma obrotu (art. 5), osiągniętego w ciągu ubiegłego roku, w zeznaniach zaś przedsiębiorstw, wymienionych w p. 1) i 2) art. 52, a prowadzących prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 2 art. 54, odrębnie sumy obrotu, osiągniętego w każdym poszczególnym miesiącu kalendarzowym ubiegłego roku;

7) oświadczenie, czy prowadzone są księgi handlowe i czy na poparcie wykazanej sumy obrotu płatnik gotów jest przedstawić władzy skarbowej księgi handlowe;

8) zapewnienie, że wszystkie przytoczone w zeznaniu dane oznajmiono według najlepszej wiedzy i sumienia;

9) własnoręczny podpis osoby, składającej zeznanie.

Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe, względnie handlowe, przekazuje częściowo lub w całości swe wytwory lub towary do innych zakładów przemysłowych, względnie handlowych, utrzymywanych we własnym zarządzie i na własny rachunek, to w zeznaniu o obrocie należy wykazać tylko sumę obrotu, bezpośrednio osiągniętego (p. 1) i 7) art. 5), z jednoczesnem podaniem, do jakich mianowicie zakładów i w jakich ilościach przekazano resztę wytworów, względnie towarów.

Art. 54. Zeznania o obrocie winny być składane właściwym władzom podatkowym I. instancji (art. 27).

Spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i inne przedsiębiorstwa, które na zasadzie swych statutów lub specjalnych przepisów są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia właściwym organom, winny składać zeznania o obrotach wszystkich należących do nich zakładów, lecz każdego oddzielnie, temu urzędowi skarbowemu podatków i opłat skarbowych, względnie tej izbie skarbowej (art. 57 ust. 2), w której okręgu

znajduje się siedziba zarządu spółki, względnie przedsiębiorstwa.

Vide § 54.

§ 55. Przedsiębiorstwa, które osiągają obroty podlegające w myśl art. 7 ustawy różnym stawkom podatkowym, winny te obroty wykazać w zeznaniu oddzielnie.

W zeznaniu o obrocie zakładu przemysłowego należy wykazać w łącznej sumie obrót osiągnięty bezpośrednio z tego zakładu i z obsługujących zakład przemysłowy składów i zakładów handlowych wolnych od świadectw przemysłowych (art. 14 ustawy ustęp drugi i ostatni).

Natomiast, o ile przedsiębiorstwo przemysłowe prowadzi we własnym zarządzie i na własny rachunek zakłady handlowe, opłacające osobne świadectwa przemysłowe, obowiązane jest złożyć o obrocie każdego z nich osobne zeznania, podając jednocześnie w zeznaniu o obrocie zakładu przemysłowego ilości wytworów przekazanych do tych podlegających odrębnemu opodatkowaniu zakładów handlowych.

Art. 54 normuje kwestję, którei władzy mają być składane zeznania o obrocie.

Ustęp 2 tego artykułu nie zmienia w niczem przepisu art. 52, ustalającego kto ma obowiązek składania zeznań o obrocie; spółka więc z ograniczoną odpowiedzialnością, która posiada świadectwo przemysłowe kategorji VI. przemysłowej, albo III. kat. handlowej nie jest zobowiązana do składania zeznania o obrocie.

Art. 54 wprowadza w istniejącym dotychczas stanie zmianę o tyle, że spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielnie, które dotychczas zeznania o obrocie składały w Izbie skarbowej od 1/I 1926 zeznania te składać mają we właściwych Urzędach skarbowych podatków i opłat skarbowych.

Art. 55. Zeznania o obrocie za każdy rok kalendarzowy (art. 53) należy składać w terminie do 15 lutego roku następnego.

Zaliczki na podatek od obrotu.

Art. 56. Przedsiębiorstwa, wymienione w p. 1) i 2) art. 52, a prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa, wymienione w ust. 2 art. 54, winny po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, najpóźniej do dnia 15 następnego miesiąca wpłacić do kasy skarbowej zaliczkę na podatek przemysłowy (art. 7) w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ubiegłym miesiącu.

§ 56. Za przedsiębiorstwa prowadzące prawidłowe księgi handlowe w rozumieniu art. 56 ustawy należy uważać te przedsiębiorstwa, których księgi przy ostatnim wymiarze zostały przyjęte za podstawę do opodatkowania.

W wypadkach stwierdzenia, że przedsiębiorstwo, którego księgi handlowe przy ostatnim wymiarze były uznane za wadliwe (art. 76 ustawy, ustęp czwarty), prowadzi takowe w roku bieżącym prawidłowo, naczelnik władzy podatkowej I. instancji winien udzielić zezwolenia na uiszczanie zaliczek w trybie wskazanym w ustępie pierwszym art. 56 ustawy.

Inni płatnicy winni najpóźniej do dnia 15 miesiąca po upływie każdego kwartału kalendarzowego wpłacić do kasy skarbowej zaliczkę na podatek w wysokości co najmniej jednej piątej kwoty podatku, wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy. Zaliczka ta za pierwszy kwartał każdego roku jest płatna w terminie do 15 maja. Płatnicy ci jednak mogą wpłacać tę zaliczkę także w terminach miesięcznych w wysokości jednej piętnastej części podatku, wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy.

§ 57. Płatnicy wymienieni w ustępie drugim art. 56 ustawy, którym podatek wymierzono za niepełny ubiegły rok kalendarzowy, winni są wpłacać zaliczkę kwartalną względnie miesięczną w wysokości jednej piątej względnie jednej piętnastej części kwoty odpowiadającej wymiarowi w stosunku do całego roku.

Przykłady:

1. Przedsiębiorstwo rozpoczęło swą działalność z dniem 1 października roku ubiegłego. Podatek wymierzono za trzymiesięczny okres działalności w kwocie 150 Zł. Zaliczki w roku bieżącym kwartalne względnie miesięczną winny wynosić jedną piątą względnie jedną piętnastą część kwoty $\frac{150 \times 12}{3} = 600$ Zł, czyli przy kwartalnych wypłatach — 120 Zł. przy miesięcznych 40 Zł.

2. Przedsiębiorstwo w roku ubiegłym było unieruchomione w ciągu pięciu miesięcy. Podatek wymierzono za siedmiomiesięczny okres działalności w kwocie 2.100 Zł. Zaliczki w roku bieżącym kwartalnym względnie miesięcznie winny wynosić jedną piątą względnie jedną pięnastą część kwoty $\frac{2100 \times 12}{7} = 3600$ Zł czyli przy kwartalnych wpłatach — 720 Zł, przy miesięcznych — 240 Zł.

Dowody wpłat, zarówno miesięcznych, jak i kwartalnych, należy w oryginałach lub odpisach dołączyć do zeznania, składanego w terminie, oznaczonym w art. 55.

Przedsiębiorstwa nowopowstałe są obowiązane do kwartalnych wpłat na podstawie rzeczywistego obrotu.

§ 58. Nowopowstałe w roku bieżącym przedsiębiorstwa uskuteczniają wpłaty zaliczek na podstawie rzeczywistego obrotu, przyczem przedsiębiorstwa nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych (art. 56 ustawy, ustęp drugi) winny są wpłacać zaliczki według własnego obliczenia.

Powyższy przepis rozciąga się również na przedsiębiorstwa sezonowe (art. 32 ustawy) oraz samoistne przedsiębiorstwa wykonywania robót i dostaw (art. 33 ustawy).

Od niewpłaconych w terminie kwot zaliczek pobierane będą kary za zwłokę, jak od zaległości podatkowych.

§ 59. W wypadkach nieuiszczenia w terminie przez płatników, wymienionych w ustępie drugim art. 56 ustawy, przypadających kwot zaliczek, władza podatkowa I. instancji niezwłocznie zarządza przymusowe ściągnięcie tych kwot wraz z przypadającemi karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnemi.

§ 60. Na rok podatkowy 1926 zaliczka, o której mowa w ustępie drugim art. 56 ustawy, winna odpowiadać dwóm piątym kwoty podatku, wymierzonego za II. półrocze 1925 r.

W wypadkach uiszczania zaliczek w terminach miesięcznych, takowa winna odpowiadać dwóm piętnastym kwoty podatku wymierzonego za II. półrocze 1925 r.

§ 61. Równocześnie z zaliczką na państwowy po-

datek od obrotu, należy wpłacać dodatek na rzecz związków samorządowych (art. 119 ustawy, lit. a).

Art. 56 zmiany wprowadzone przez art. 56 w dotychczasowym sposobie uiszczania zaliczek na podatek od obrotu były konieczne ze względu na zniesienie księgi obrotu.

Organa obliczające podatek.

Art. 57. Sprawdzanie i ustalanie obrotów, podlegających opodatkowaniu i obliczanie podatku przemysłowego, przypadającego w myśl artykułów 4—6, należy w pierwszej instancji do komisyj szacunkowych, a w drugiej zaś instancji — do komisyj odwoławczych.

Dla przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 2 art. 54, pierwszą instancją jest właściwy urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych, drugą zaś izba skarbowa, z wyjątkiem spółek akcyjnych, dla których pierwszą instancją jest właściwa izba skarbowa, druga zaś Ministerstwo Skarbu.

§ 62. Dla przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie drugim art. 54 ustawy, z wyjątkiem spółek akcyjnych, sprawdzanie i ustalanie obrotów oraz obliczanie podatku dokonywa na podstawie ksiąg handlowych tych przedsiębiorstw właściwy urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych bez udziału komisji szacunkowej.

W wypadkach stwierdzenia nieprawidłowości lub nierzetelności prowadzonych przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ksiąg handlowych, urząd skarbowy władny jest, po zasięgnięciu opinji właściwej komisji szacunkowej, ustalić obrót na podstawie materjałów, jakiemi rozporządza.

Powyższy przepis może mieć również zastosowanie w wypadkach niezłożenia przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zeznań o obrocie (art. 52 ustawy).

Władzą właściwą dla ustalenia obrotów dla wszystkich przedsiębiorstw, zobowiązanych do publicznego składania rachunków, była dotychczas Izba skarbowa. Wedle nowej ustawy Izba skarbowa będzie w I. instancji właściwą tylko dla spółek akcyjnych.

Art. 58. Ilość komisyj szacunkowych do spraw podatku przemysłowego i miejsca ich urzędowania określa Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

§ 63. Ilość komisyj szacunkowych i odwoławczych, miejsce ich urzędowania, okręgi terytorjalne oraz liczbę członków każdej komisji podaje załączona do niniejszego tabela.

W miastach Białymstoku, Bielsku, Bydgoszczy, Częstochowie, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Sosnowcu, Warszawie i Wilnie rozgraniczenie terytorjalne komisyj miejskich ustalą dyrektorowie izb skarbowych.

Nowa ustawa wprowadza zasadniczą zmianę w składzie komisji szacunkowych i odwoławczych. Podczas gdy dotychczas wszyscy członkowie komisji szacunkowych oraz odwoławczych z grona płatników mianowani byli z pośród kandydatów, przedstawionych przez organizacje gospodarcze, to obecnie tylko połowa tych członków mianowana będzie z pośród kandydatów, przedstawionych przez organizacje gospodarcze, podczas gdy druga połowa mianowaną będzie z pośród kandydatów, przedstawionych przez naczelnika Urzędu skarbowego względnie dyrektora izby skarbowej.

Art. 59. Komisja szacunkowa składa się z przewodniczącego, którym jest z urzędu naczelnik władzy podatkowej I instancji lub jego zastępca, z wyznaczonego przez dyrektora izby skarbowej przedstawiciela właściwego urzędu podatków pośrednich, tudzież z 8 do 12 członków i tyluż zastępców z grona płatników podatku od obrotu.

Połowę członków i zastępców komisji mianuje dyrektor właściwej izby skarbowej na wniosek naczelnika władzy podatkowej I instancji, drugą zaś połowę mianuje tenże dyrektor z listy kandydatów, przedstawionej przez izbę handlową i przemysłową, izbę rękodzielniczą, względnie przez zawodowe organizacje gospodarcze.

Lista kandydatów powinna zawierać trzykrotnie większą liczbę nazwisk, niż liczba członków komisji.

Mianowania przeprowadza się w ten sposób, aby w skład komisji każdego okręgu wchodzili płatnicy podatku od obrotu, należycie obznajomieni ze stosunkami tegoż okręgu.

Art. 60. Komisje odwoławcze do spraw podatku przemysłowego istnieją przy każdej izbie skarbowej i składają się z przewodniczącego, którym jest z urzędu dyrektor izby skarbowej lub jego zastępca, z dwóch urzędników izby skarbowej i tyluż zastępców, mianowanych przez Ministra Skarbu na wniosek dyrektora izby skarbowej, tudzież z 8 do 12 członków i tyluż zastępców, powołanych z grona płatników podatku przemysłowego.

Połowę członków i zastępców komisji mianuje Minister Skarbu na wniosek dyrektora izby skarbowej, drugą zaś połowę mianuje tenże Minister z listy kandydatów, przedstawionej przez izbę handlową i przemysłową, izbę rękodzielniczą, względnie przez zawodowe organizacje gospodarcze.

Lista kandydatów powinna zawierać trzykrotnie większą liczbę nazwisk, niż liczba członków komisji.

Ministrowi Skarbu przysługuje prawo utworzenia przy jednej izbie skarbowej kilku komisyj odwoławczych.

§ 65. Do przedstawienia list, o których mowa w ustępie drugim art. 59 i w ustępie drugim art. 60 ustawy, uprawnione są izby handlowe i przemysłowe izby rękodzielnicze względnie organizacje spełniające unkcje tych izb.

W b. dzielnicy rosyjskiej do przedstawnia list powołuje się następujące zawodowe organizacje gospodarcze:

1. Związek Centralny Polskiego Przemysłu, Górnictwa i Finansów,
2. Stowarzyszenie Kupców Polskich,
3. Centralę Związku Kupców,
4. Centralę Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce,
5. Centralny Związek Drobnych Kupców Żydów,
6. Związek Rzemieślników Chrześcijan w Królestwie Polskiem,
7. Centralny Związek Rzemieślników Żydów w Polsce,
8. Związek Polskich Stowarzyszeń Spożywców,
9. Rady adwokackie,
10. Izby Lekarskie,
11. Zrzeszenie Notarjuszów i Pisarzy Hipotecznych.

§ 66. Instytucje względnie zawodowe organizacje gospodarcze, wymienione w § 65 niniejszego rozporządzenia, winny do dnia 1 października 1925 r. złożyć dyrektorom właściwych izb listy kandydatów na członków komisji i ich zastępców, o których mowa w ustępie trzecim art. 59 i w ustępie trzecim art. 60 ustawy.

§ 67. W terminie do dnia 1 listopada 1925 r. naczelnicy władzy podatkowej I. instancji wydadzą swą opinję o kandydatach, o których mowa w § 66 niniejszego rozporządzenia.

§ 68. Po otrzymaniu list (§ 66) i opinji naczelników urzędów (§ 67) dyrektor izby skarbowej uskutecznia mianowania i powiadamia o tem naczelników władz podatkowych I. instancji w terminie do 15 listopada 1925 r.

Gdy ilość list złożonych przez zawodowe organizacje gospodarcze (§ 66) przekracza połowę ilości członków odnośnej komisji szacunkowej, dyrektor izby skarbowej winien uwzględnić przedewszyskiem te organizacje zawodowe, które w danym okręgu odgrywają dominującą rolę.

§ 69. Naczelnicy władzy podatkowej I. instancji przedłożą swe wnioski na zamianowanie połowy członków i ich zastępców w terminie do dnia 15 grudnia 1925 r., przyczem winni baczyć, aby w liczbie proponowanych przez nich kandydatów zostali w miarę możności uwzględnieni przedstawiciele tych liczniejszych grup płatników, które pominęto przy mianowaniu z list oraz aby wolne zawody były reprezentowane przynajmniej przez jednego członka i jednego zastępcę.

§ 70. Dyrektor izby skarbowej winien zakończyć mianowanie członków komisyj szacunkowych na wnioski naczelników władz podatkowych I instancji oraz wyznaczyć przedstawicieli urzędów podatków pośrednich w terminie do 31 grudnia 1925 r.

Wnioski do Ministerstwa Skarbu o zamianowanie członków komisji odwoławczej i ich zastępców winny być postawione w terminie do dnia 1 grudnia 1925 r.

Art. 61. Przy powoływaniu członków komisyj szacunkowych i odwoławczych z grona płatników podatku od obrotu należy przestrzegać, aby w skład komisji wchodzili przedstawiciele wielkiego, średniego i drobnego handlu i przemysłu, oraz samodzielnych wolnych zajęć zawodowych.

§ 71. Instytucje względnie zawodowe organizacje gospodarcze (§ 65) przy układaniu list kandydatów oraz naczelnicy władzy podatkowej I instancji przy przedstawianiu kandydatów, a dyrektorowie izb skarbowych przy mianowaniu względnie przedstawianiu kandydatów na członków komisji i ich zastępców winni ściśle przestrzegać zachowania przepisów art. 59, ustęp ostatni i artykułów 61, 63 i 65 ustawy.

Dyrektorowie izb skarbowych mają wybierać z list kandydatów osoby, zdaniem ich najbardziej godne zaufania i baczyć na to, aby skład komisji odpowiadał ustosunkowania poszczególnych grup płatników (art. 61 ustawy) w danym okręgu, a tem samem nie był jednostronny i aby żadna poszczególna lista z przedstawionych przez zawodowe organizacje gospodarcze nie mogła uzyskać większości w składzie zdolnym do powzięcia uchwał (art. 68 ustawy, ustęp drugi).

Art. 62. Członków komisji i ich zastępców powołuje się na okres czteroletni.

Po upływie każdego dwulecia ustępuje połowa członków i ich zastępców. Ustępujących po raz pierwszy wyznacza los. Ustepujący mogą być ponownie powołani.

§ 72. Po upływie każdego dwuletniego okresu, poczynając od roku 1926 (art. 62 ustawy, ustęp drugi) winny być dokonane uzupełniające mianowiania.

Uzupełniające mianowania członków komisji i ich zastępców dokonywa się w trybie i terminach przepisanych w §§ 66—71 niniejszego rozporządzenia w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia nowej kadencji

Art. 63. Na członków komisji mogą być powołani ci płatnicy podatku przemysłowego, którzy korzystają z pełni praw cywilnych i politycznych i nie byli prawomocnie skazani na karę za wykroczenie, przewidziane w art. 96, 105, 106 i 107.

Vide § 71.

Art. 64. Mandat członka komisji gaśnie, gdy jego posiadacz traci warunki, przewidziane w art. 63, gdy przestaje być płatnikiem podatku przemysłowego, gdy nie był obecny na trzech z rzędu posiedzeniach komisji i nieobecności nie usprawiedliwił.

Art. 65. Członkowie komisji odwoławczej i ich zastępcy nie mogą być równocześnie członkami komisji szacunkowej i ich zastępcami.

Vide § 71.

Art. 66. Jeżeli instytucje, powołane do przedstawiania kandydatów na członków i ich zastępców (art. 59 i 60), nie uczynią tego w wyznaczonym terminie, to brakujących członków i ich zastępców mianuje właściwa władza skarbowa.

§ 73. Jeżeli instytucje względnie zawodowe organizacje gospodarcze, oznaczone w § 65 niniejszego rozporządzenia, nie przedstawią list kandydatów w oznaczonym terminie (§ 66), to dyrektorowie izb skarbowych zamianują członków komisji i ich zastępców, oraz podadzą kandydatów w przedstawianych Ministrowi Skarbu wnioskach według własnego wyboru, z zachowaniem przepisów art. 59, ustęp ostatni i artykułów 61, 63 i 65 ustawy.

Art. 67. Przewodniczący zwołuje komisję, kieruje jej czynnościami, wykonywa jej uchwały i jest odpowiedzialny za należyte stosowanie obowiązujących przepisów.

Art. 68. O każdem posiedzeniu komisji przewodniczący zawiadamia pisemnie wszystkich członków komisji, przynajmniej na 5 dni przed terminem posiedzenia. W ten sposób zaprasza się w razie potrzeby zastępców.

Komisja jest zdolna do powzięcia uchwał, jeżeli prócz przewodniczącego lub jego zastępcy jest obecna przynajmniej połowa członków.

Jeżeli na pierwsze posiedzenie nie przybędzie zdolna do powzięcia uchwał ilość członków, wyznacza się drugie posiedzenie z zastrzeżeniem, że zapadłe na niem uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Art. 69. Członkowie komisji i ich zastępcy, o ile nie pozostają na służbie państwowej, składają przy obejmowaniu swych obowiązków uroczyste przyrzeczenie, iż obowiązki swe pełnić będą według najlepszej wiedzy i sumienia i zachowają w ścisłej tajemnicy wszystkie powzięte w komisji wiadomości o położeniu majątkowym płatników.

Obowiązek zachowania tajemnicy ciąży również na przewodniczącym, na jego zastępcy, jak również

na członkach komisji, zostających na służbie państwowej.

Art. 70. Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 71. Przewodniczący i członkowie komisji oraz ich zastępcy nie mogą uczestniczyć w posiedzeniach podczas obrad i uchwał, dotyczących opodatkowania przedsiębiorstw i zajęć, wykonanych przez nich samych, przez ich małżonków, krewnych i powinowatych w linji wstępnej i zstępnej, albo w bocznej do trzeciego stopnia, przez osoby, będące pod ich opiekę lub kuratelą, tudzież przez firmy, spółki i zrzeszenia, z któremi są w jakikolwiek sposób pośrednio lub bezpośrednio związani.

Art. 72. Z obrad i uchwał komisji, spisuje się protokóły, które podpisują przewodniczący i przynajmniej trzech obecnych na posiedzeniu członków lub ich zastępców.

Wedle art. 72 dawnej ustawy wystarczał podpis jednego tylko z obecnych członków lub ich zastępców.

Art. 73. Członkom komisji, którzy nie są urzędnikami państwowymi, zwraca się koszty spowodowane przybyciem na posiedzenie.

Bliższe przepisy w tym przedmiocie wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

§ 74. Członkom i zastępcom członków komisyj szacunkowych i odwoławczych, zamieszkałym poza miejscem urzędowania komisji, przyznaje się zwrot kosztów podróży koleją, statkiem lub podwodami, według norm, obowiązujących dla urzędników państwowych VIII stopnia służbowego.

Sprawdzanie zeznań i ustalanie obrotów przez komisje szacunkowe.

Art. 74. Zeznania o obrocie, składane w myśl art. 52 do 54, sprawdza właściwa władza podatkowa I instancji, posiłkując się przytem wszelkiemi posiadanemi materjałami, a w szczególności danemi, zebranemi podczas lustracji przedsiębiorstw, i przygotowuje wnioski dla komisji.

Władza podatkowa I instancji przygotowuje również na podstawie posiadanych materjałów wnioski o obrotach tych przedsiębiorstw i zajęć, co do których nie złożono zeznań, wbrew art. 52, lub co do których nie istnieje ustawowy obowiązek składania zeznań.

§ 75. Dla każdego oddzielnego przedsiębiorstwa względnie zajęcia, podlegającego podatkowi przemysłowemu od obrotu (art. 6 lit. b. i art. 9 ustawy) zakłada władza podatkowa arkusz wymiarowy według przepisanego wzoru.

§ 76. Przy sprawdzaniu zeznań i sporządzaniu wniosków posiłkuje się władza podatkowa przedewszystkiem materjałami, zebranemi w myśl przepisów paragrafów 48—50 niniejszego rozporządzenia.

Art. 75. Celem należytego sprawdzenia obrotów i przygotowania wniosków (art. 74) władze podatkowe I instancji oraz komisje szacunkowe mają prawo:

1) żądać od przedsiębiorców przedstawienia w oznaczonych terminach pisemnych lub ustnych wyjaśnień co do obrotów, jako też ksiąg handlowych o ile takowe są prowadzone, wszelkich dokumentów i załączników lub uwierzytelnionych wyciągów z tych ksiąg;

2) zbierać informacje od osób, obznajomionych z faktycznemi stosunkami, i powoływać biegłych do badania ksiąg, zapisków oraz stosunków fabrycznych, miarodajnych dla wymiaru podatków, z listy kandydatów, przedstawionych przez organizacje lub zrzeszenia przemysłowo-handlowe oraz związki zawodowe.

Jeżeli przedstawienie ksiąg w myśl p. 1) niniejszego artykułu nastręcza trudności, to na prośbę płatnika badanie ksiąg może się odbyć w jego zakładzie.

§ 77. O ile materjały, o których mowa w paragrafie 76 będą niedostateczne, należy je uzupełnić w sposób wskazany w art. 75 ustawy.

Art. 76. Wnioski przygotowane w myśl art. 74 i 75, składa naczelnik władzy podatkowej I instancji, jako przewodniczący komisji szacunkowej, pod jej obrady.

Komisja ustala obroty oraz przypadający podatek. W razie potrzeby komisja ma prawo powołać na swe posiedzenie rzeczoznawców, którzy przed przystąpieniem do swej czynności mają złożyć przyrzeczenia w myśl art. 69.

Jeżeli na poparcie wykazanego w zeznaniu obrotu płatnik wyraził gotowość przedstawienia ksiąg handlowych wraz z dokumentami i rachunkami, to władza podatkowa względnie komisja szacunkowa, nie może ustalić obrotu odmiennie od zeznania, o ile księgi nie zostały uznane przez komisję za nieprawidłowe lub za nierzetelne. Przy badaniu ksiąg ma prawo być obecny płatnik lub jego zastępca.

Nieprzyjęcie obrotu, wykazanego w księgach, winno być protokolarnie stwierdzone i uzasadnione. Odpis tego uzasadnienia doręcza się płatnikowi.

§ 78. Miarodajnemi do poparcia wykazanego w zeznaniu obrotu są księgi handlowe, prowadzone w myśl przepisów kodeksu handlowego, obowiązującego w danej dzielnicy.

Przy badaniu i ocenie przedłożonych ksiąg handlowych należy zwracać główną uwagę na istotną ich wartość i rzetelność, pomijając nie mające zasadniczego znaczenia formalne usterki i braki.

Przy opodatkowaniu mniej znacznych przedsiębiorstw nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, mogą mieć znaczenie dowodowe wszelkiego rodzaju księgi podręczne i zapiski, o ile wykazany w nich obrót odpowiada rozmiarowi przedsiębiorstwa i rzeczywistnym stosunkom.

O ile w księgach handlowych nie są prowadzone oddzielne konta towarów, podlegających zróżniczkowanym stawkom podatkowym, odnośne przedsiębiorstwa obowiązane są po upływie każdego roku kalendarzowego i nie później niż do dnia 15 lutego roku następnego sprowadzić szczegółowe wykazy osiągniętych obrotów wymienionych w art. 7 lit. a, b, c i w ustępie drugim tegoż artykułu, jak również wykazy wytworów względnie towarów przekazanych do innych zakładów przemysłowych względnie handlowych, należących do tegoż właściciela.

W wypadkach stwierdzenia przy sprzedaży hurtowej nieprawidłowego kontowania towarów względnie nieprawidłowego sporządzania wykazów towarów, podlegających niższym stawkom podatkowym, przedsiębiorstwo traci prawo do korzystania z ulg, a podatek winien być obliczony z zastosowaniem normalnej stawki podatkowej w wysokości 2% (art. 7 ustawy, ustęp pierwszy) od całego osiągniętego ze sprzedaży hurtowej obrotu.

Obroty przedsiębiorstw, osiągnięte ze sprzedaży wymienionej pod lit. a i b oraz w ustępie drugim art. 7 ustawy, winny być ustalane oddzielne i nie inaczej jak po uprzedniem ich udowodnieniu w sposób oznaczony w §§ 22 i 25 niniejszego rozporządzenia.

W wypadkach, gdy detaliczna i drobna sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby nie została należycie udowodniona względnie nawet wykazana w zeznaniu (§ 55), komisja szacunkowa ustala obrót osiągnięty ze sprzedaży tych artykułów oddzielnie na podstawie materjałów jakiemi rozporządza.

Również na podstawie posiadanych materjałów ustala się oddzielne obroty osiągnięte ze sprzedaży artykułów spożywczych pierwszej potrzeby przez przedsiębiorstwa handlowe nieobowiązane do składania zeznań.

Minister Skarbu jest władny do pobierania podatków od drobnych przedsiębiorstw na podstawie przeciętnych norm obrotu, ustalonych dla poszczególnych gałęzi drobnych przedsiębiorstw, bez ustalania sum obrotu w każdym poszczególnym wypadku, oraz do podziału ryczałtowych kwot podatku pomiędzy poszczególne drobne przedsiębiorstwa.

Podział ryczałtowych kwot ustalają komisje szacunkowe na rok kalendarzowy z góry po zaciągnięciu opinji organizacji i zrzeszeń zawodowych.

§ 79. Do dnia 1 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy Ministerstwo Skarbu wyda zarządzenie od jakiej kategoryji przedsiębiorstw (część II załącznika do art. 23) ma być pobrany podatek na podstawie przeciętnych norm obrotu.

Naczelnicy urzędów skarbowych w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy obowiązani są przedkładać dyrektorowi izby skarbowej wnioski w sprawie ryczałtów dla drobnych przedsiębiorstw.

Kwoty ryczałtowe winny być zaprojektowane dla każdego rodzaju drobnych przedsiębiorstw (dla sprzedaży chleba, dla handlu nabiałem, dla handlu galanteryjnego, dla sprzedaży drobiu i t. p.) oraz określone w drodze pomnożenia przeciętnej normy obrotu, ustalonej dla każdej gałęzi przedsiębiorstw (np. dla handlu galanteryjnego), przez ilość przedsiębiorstw tego rodzaju w okręgu wymiarowym.

Przeciętne normy obrotu dla poszczególnych gałęzi drobnych przedsiębiorstw ustalają komisje szacunkowe po wysłuchaniu opinji rzeczoznawców powołanych z listy kandydatów, przedstawionych przez właściwe zawodowe organizacje gospodarcze.

Ze względu na odrębne lokalne warunki ekonomiczne komisje szacunkowe przy ustalaniu przeciętnych norm obrotu mogą takowe różniczkować dla poszczególnych miejscowości danego okręgu.

Dyrektorowie izb skarbowych obowiązani są przedłożone wnioski zatwierdzić w terminie do dnia 15 lutego roku podatkowego.

Podział ryczałtowych kwot między poszczególne przedsiębiorstwa uskuteczniają komisje szacunkowe w takim czasie, aby nakazy płatnicze były rozesłane najpóźniej do 15 kwietnia roku podatkowego.

Wymierzony podatek jest płatny w czterech równych ratach: 15 maja, 15 lipca, 15 października i 15 grudnia roku podatkowego (kalendarzowego).

Postanowienia ostatnich dwóch ustępów art. 76 wprowadzają nowy sposób opodatkowania dla przedsiębiorstw drobnych. Przedsiębiorstwom takim wymierzaną być może podatek nie na podstawie ściśle ustalonych cyfr obrotu, co i dotychczas nigdy uczynić się nie dało, ale ryczałtowo stosownie do siły gospodarczej danego przedsiębiorstwa.

Art. 77. O kwotach ustalonych obrotów i przypadających do uiszczenia podatku należy zawiadomić płatnika przez doręczenie mu nakazu płatniczego, w nakazach tych należy również wskazać termin i tryb wnoszenia odwołań.

§ 80. Od kwot ustalonego podatku należy potrącić zaliczki uiszczone przez płatnika za okres miarodajny w myśl art. 56 ustawy.

Art. 78. Prace komisji winny być prowadzone w ten sposób, aby nakazy płatnicze były rozesłane najpóźniej do dnia 15 kwietnia roku, bezpośrednio następującego po roku podatkowym.

Wymiar podatku odbywać się będzie począwszy od roku 1926 tylko na rok, a nie jak dotychczas co 1/2 roku.

W razie rozesłania nakazów płatniczych po 15 kwietnia, terminy, oznaczone w art. 81 i 85, będą odpowiednio przedłużone, co zaznaczone być winno w obwieszczeniach, przewidzianych w art. 79.

Art. 79. Równocześnie z rozesłaniem nakazów płatniczych (art 77) przewodniczący komisji zawiadamia płatników zapomocą publicznego obwieszczenia o dniu rozesłania nakazów płatniczych, o terminach płacenia podatków (art. 81) i o trybie wnoszenia odwołań (art. 85 i 86).

Obwieszczenie to należy wywiesić w lokalu władzy podatkowej, rozplakatować najpóźniej w terminie oznaczonym w art. 78, oraz ewentualnie zamieścić w dziennikach miejscowych.

Art. 80. Przewodniczący komisji sporządza w dwóch egzemplarzach imienne listy płatników według gmin, względnie dzielnic miejskich, z oznaczeniem kwot ustalonego obrotu i przypadającego podatku. Tak sporządzone listy wywiesza się w pomieszczeniu władzy podatkowej I instancji i przesyła się do urzędów gminnych (magistratów) celem wyłożenia na przeciąg 4-ch tygodni w miejscu dostępnem dla publiczności.

Niezależnie od rozesłania nakazów płatniczych władze podatkowe I instancji są obowiązane do udzielenia zgłaszającym się płatnikom informacyj o kwotach ustalonych obrotów i przypadającego do uiszczenia podatku.

Termin uiszczenia podatku, obliczonego przez komisje szacunkowe.

Art. 81. Podatek przemysłowy należy płacić do 15 maja roku, bezpośrednio następującego po roku podatkowym.

§ 81. Terminy wyznaczone w artykułach 81 i 83 ustawy w niczem nie zmieniają ciążącego na płatnikach w myśl art. 56 ustawy obowiązku uiszczenia zaliczek w terminach miesięcznych względnie kwartalnych i nie znoszą obowiązku opłacania odsetek za zwłokę w razie niedotrzymania tych terminów.

Sprawdzanie zeznań i ustalanie obrotów przez władze skarbowe oraz termin uiszczenia obliczonego przez nie podatku.

Art. 82. Postanowienia artykułów 74, 75, 76 i 77 mają analogiczne zastosowanie także przy sprawdzaniu zeznań, ustalaniu obrotu i obliczaniu podatku przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie drugim art. 54, przez władze skarbowe.

Art. 83. Obliczony przez władzę skarbową (art. 82) podatek przemysłowy winien być wpłacony w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu zawiadomienia.

Vide § 81.

Wedle art. 83 ust. z 14 maja 1923 termin z art. 83 wynosi do 31/XII. 1925 tylko 8 dni.

Dodatkowe wymiary.

Art. 84. Od przedsiębiorstw i zajęć, podlegających podatkowi przemysłowemu, a z jakichkolwiek bądź powodów wcale nie pociągniętych do opodatkowania w terminach oznaczonych w niniejszej ustawie, wymierza się podatek dodatkowy. Może być również w ciągu lat pięciu dodatkowo wymierzony podatek, jeśli na skutek później ujawnionych konkretnych okoliczności pierwotny wymiar okaże się za niski.

W tych wypadkach władza podatkowa zawiadamia płatnika o wymiarze indywidualnie a podatek powinien być uiszczony w terminie, wskazanym w art. 83.

§ 82. Za konkretne okoliczności, upoważniające do dodatkowego wymiaru, należy uważać faktyczne dane zebrane w myśl artykułu 40—42 i 44—47 ustawy, które nie były wzięte pod uwagę przy pierwotnym wymiarze.

Wedle nowego brzmienia art. 84 okoliczności, które uzasadniają wymiar dodatkowy muszą być „konkretne". Przez dodanie tego słowa chciał ustawodawca uniemożliwić zachodzące dotąd wypadki, że płatnicy po roku lub jeszcze później otrzymywali dodatkowe wymiary nieoparte na żadnych konkretnych danych. Znanym był wypadek, że nowomianowany naczelnik Urzędu skarbowego, uważając, że wymiary dokonane przed rokiem przez jego poprzednika są za niskie, doręczył kilkuset płatnikom naraz wymiary dodatkowe na podstawie art. 84, nie posiadając żadnych konkretnych ku temu podstaw.

Odwołania i sprzeciwy.

Art. 85 Od ustalonych sum obrotów i obliczonych kwot podatku, mogą być wnoszone odwołania w następujących terminach:

1) Przez płatników o których mowa w art. 54 ustęp drugi i w art. 84 w ciągu dni czternastu, licząc od dnia następnego po doręczeniu zawiadomienia.

2) Przez wszystkich innych płatników najpóźniej do dnia 15 maja roku, bezpośrednio następującego po roku podatkowym.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanym terminie.

Spóźnione odwołania przewodniczący komisji szacunkowej względnie władza skarbowa (art. 82), pozostawia bez rozpatrzenia.

§ 83. Odwołania wnosi się na ręce tej władzy, która podatek wymierzyła.

Art. 86. Prawo wniesienia odwołania nie przysługuje temu płatnikowi, który bez udowodnienia ważnej a nieuchronnej przyczyny wbrew przepisom art. 52, 54 i 55 bądź wcale nie złożył zeznania o obrocie, bądź złożył je po terminie.

O zaistnieniu ważnej a nieuchronnej przyczyny rozstrzyga władza, powołana do rozstrzygnięcia odwołania.

Odwołanie takiego płatnika nie podlega rozpoznaniu, o czem należy go zawiadomić.

§ 84. Komisja odwoławcza względnie władza skarbowa, stanowiąca drugą instancję (art. 57 ustawy, ustęp drugi), jest właściwą do rozstrzygania słuszności przedstawionego przez płatnika udowodnienia ważnej a nieuchronnej przyczyny niezadośćuczynienia przepisom artykułów 52, 54 i 55 ustawy.

Wedle art. 86 ust. z 14 maja 1923 płatnik, który będąc do tego zobowiązanym nie złożył zeznania o obrocie, albo złożył je po terminie, tracił bezwzględnie prawo wniesienia odwołania. Mógł tylko na podstawie art. 94 w razie, gdyby uiszczenie podatku narazić mogło jego egzystencję gospodarczą, prosić o darowanie skutków niedotrzymania terminu do złożenia zeznania.

Art. 86 nowej ust. idzie o wiele dalej. Nie naruszając przepisu art 94 daje płatnikowi bez względu na to czy jego egzystencja gospodarcza jest zagrożona, prawo wniesienia odwołania, jeżeli tylko udowodni, że niezłożenie lub spóźnione złożenie zeznania nastąpiło z powodu ważnej, a nieruchomej przeszkody Płatnik istnienie takiej przeszkody udowodnić ma w odwołaniu. O tem czy istotnie taka przeszkoda istniała decyduje komisja odwoławcza, a dla spółek, zobowiązanych do publicznego składania rachunków — izba skarbowa. Decyzja, co do podań wnoszonych na podstawie art. 94, należy zaś do Ministra Skarbu, względnie do izby skarbowej.

Art. 87. Przewodniczącemu komisji szacunkowej służy prawo zgłoszenia sprzeciwu przeciw uchwałom komisji szacunkowej w terminie 7-dniowym od dnia następnego po powzięciu uchwały.

Odpis sprzeciwu należy równocześnie przesłać płatnikowi, któremu przysługuje prawo do wniesienia odpowiedzi w terminie do dni 7, licząc od dnia następnego po doręczeniu odpisu.

Sprzeciw przewodniczącego winien być przesłany komisji odwoławczej w ciągu dni 14 od dnia doręczenia odpisu wraz z ewentualną odpowiedzią płatnika.

Wniesienie sprzeciwu nie wstrzymuje wykonania uchwał komisji szacunkowej.

§ Sprzeciw winien być zgłoszony w tych wypadkach, gdy przyjęty przez komisję szacunkową obrót nie odpowiada danym zawartym w materjałach, zebranych w myśl art. 40—42 i 44—47 ustawy, lub gdy uchwały komisji naruszają przepisy ustawy.

Przewodniczący zgłasza sprzeciw na tem posiedzeniu komisji, na którem zapadła uchwała, przyczem zgłoszenie winno być zapisane w protokóle obrad. Wywód pisemny sprzeciwu sporządza się najpóźniej w terminie 7-dniowym, oznaczonym w ustępie pierwszym art. 87 ustawy.

W wypadku wniesienia odwołania od wymiaru zaczepionego sprzeciwem przewodniczącego, odwołanie

takie winno być do dni 3-ch przesłane do komisji odwoławczej z podaniem liczby i daty pisma, którem przedłożono sprzeciw w myśl ustępu trzeciego art. 87 ustawy.

Płatnikowi należy przesłać odpis wywodu sprzeciwu. Wywód ten musi zawierać uzasadnienie Nie wystarczy napisania w sprzeciwie doręczonym płatnikowi, że na podstawie wiadomości Urzędu skarbowego obrót jego wynosi tyle a tyle. Wiadomości na jakich Urząd skarbowy się opiera winny być konkretnie podane.

Art. 88. Przewodniczący komisji szacunkowej, względnie władza skarbowa (art. 54 i 82), bada konkretne zarzuty odwołania, przeprowadza w razie potrzeby uzupełniające dochodzenia i akta sprawy z wnioskiem komisji szacunkowej, względnie z własnym wnioskiem, przesyła komisji odwoławczej — najpóźniej w terminie 30-dniowym od dnia otrzymania odwołania.

Art. 89. Komisja odwoławcza, względnie władza skarbowa, stanowiąca drugą instancję (art. 57 ust. 2), jest właściwa do rozstrzygania w drugiej i ostatniej instancji odwołań i sprzeciwów.

Przy rozpatrywaniu odwołań i sprzeciwów, komisja odwoławcza i jej przewodniczący korzystają z tych samych praw, jakie służą komisji szacunkowej i jej przewodniczącemu.

Księgi handlowe i inne zapiski, dotyczące obrotu, mogą być jednak rozpatrywane w drugiej instancji tylko w tym wypadku gdy płatnik powołał się na nie w zeznaniu o obrocie i oświadczył gotowość przedstawienia ich (art. 53, p. 7).

Komisja odwoławcza, względnie władza skarbowa (art. 57 ust. 2), winna jest rozstrzygnąć odwołanie najpóźniej w terminie 6-ciu miesięciy od dnia odwołania. Jeżeli jednak przed upływem tego terminu zażądano od płatnika dodatkowych wyjaśnień, termin ten przedłuża się o dalsze 3 miesiące.

§ 86. Jeżeli przeciw temu samemu wymiarowi wpłynął zarówno sprzeciw przewodniczącego, jak i odwołanie płatnika (§ 85, ustęp ostatni), to komisja odwoławcza rozpatruje je równocześnie.

Różnica podwyższonego wskutek uwzględnienia sprzeciwu podatku płatną jest w terminie przewidzianym w art. 83 ustawy.

Po otrzymaniu zawiadomienia o podwyższeniu podatku wskutek uwzględnienia sprzeciwu przewodniczącego, przysługuje płatnikowi prawo wniesienia odwołania w trybie przewidzianym w punkcie 1 ustępu pierwszego art. 85 ustawy.

§ 86 rozp. wykonawczego daje płatnikowi, któremu na skutek sprzeciwu przewodniczącego podniesiono wymiar podatku, obok przewidzianego w art. 87 prawo wniesienia odpowiedzi na sprzeciw także prawo odwołania.

Art. 90. O ile płatnik, lub jego pomocnik wyraził w odwołaniu życzenie złożenia ustnych wyjaśnień, należy go zawiadomić o terminie wyznaczonym do rozpatrzenia odwołania, przynajmniej na 8 dni przed posiedzeniem komisji.

Art. 91. Przy rozstrzyganiu odwołań i sprzeciwów instancja odwoławcza nie jest związana ani uchwałą I. instancji ani wnioskiem przewodniczącego komisji szacunkowej (art. 58) i zależnie od stanu faktycznego i prawnego zatwierdza lub zmienia zaskarżoną uchwałę.

Jeżeli jednak instancja odwoławcza, załatwiając jednostronne odwołanie płatnika, przyjdzie do przekonania, że podatek wymierzono w kwocie za niskiej, to orzeka odrzucenie odwołania i zwraca sprawę I. instancji celem uzupełnienia postępowania wymiarowego.

Zapadłe decyzje instancji odwoławczej wraz z aktami spraw przesyła się przewodniczącemu komisji szacunkowej względnie władzy skarbowej celem zawiadomienia płatników i poczynienia ewentualnych zmian w księdze bierczej.

Od decyzji instancji odwoławczej przysługuje tak płatnikom jak i przewodniczącemu komisji odwoławczej prawo wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w myśl ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 600).

ROZDZIAŁ V.

Zaległości, zwroty i ulgi.

Art. 92. Państwowy podatek przemysłowy korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem.

Art. 93. Nadmiernie lub niewłaściwie wpłacone kwoty podatku przemysłowego (art. 6) podlegają zwrotowi na podstawie zarządzeń Izb Skarbowych.

Zwrot winien nastąpić najpóźniej w ciągu sześćdziesięciu dni od daty wniesienia podania.

Izby Skarbowe są również władne umarzać należności podatku przemysłowego z tytułu decyzji komisyj odwoławczych (art. 91) jakoteż z tytułu bezwzględnej nieściągalności.

§ 87. Nie podlegają zwrotowi uiszczone dobrowolnie przez płatnika kwoty z tytułu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, z wyjątkiem wypadków podwójnego opodatkowania.

Art. 94. W wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie gdyby uiszczenie podatku mogło narazić egzystencję gospodarczą płatnika służy Ministrowi Skarbu prawo odraczania, rozkładania na raty, jakoteż częściowego lub całkowitego umarzania zaległych kwot podatku przemysłowego, wreszcie darowania skutków niedotrzymania wszelkich przewidzianych w ustawie niniejszej terminów.

Ministrowi Skarbu służy prawo przeniesienia powyższych uprawnień na Izby Skarbowe.

Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w wypadkach stwierdzonej potrzeby gospodarczej, służy prawo:

1) zniżania względnie zawieszania podatku przypadającego od tranzakcyj eksportowych co do surowców krajowych w wypadkach, w których pobór tego podatku okazałby się istotną przeszkodą dla rozwoju eksportu;

2) udzielania przedsiębiorstwom przemysłowym, eksportującym wyroby własne, względnie organizacjom eksportowym tych przedsiębiorstw, bonifikacji podatku uiszczonego od obrotów, pochodzących z dostawy części składowych oraz materjałów pomocniczych i innych użytych do wytworzenia wywiezionych zagranicę towarów.

Wysokość bonifikacji w procentowym stosunku do ceny fakturowej dla poszczególnych rodzajów towarów określi rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu;

3) zniżania podatku od obrotów ze sprzedaży na rachunek firm, nieopłacających podatku przemysłowego (art. 5 p. 5, ustęp ostatni).

Art. 95. Spółdzielnie, działające na zasadzie ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733), należące do związków rewizyjnych w rozumieniu art. 68 i 70 tejże ustawy, korzystają z następujących ulg:

1) jeżeli statutowo i faktycznie działają wśród swych członków, lub jeżeli rozszerzają wprawdzie działalność swoją i na osoby nie będące członkami, ale przelewają przypadające od nieczłonków nadpłaty i zwroty w całości do funduszów nie podlegających według statutu podziałowi między członków:

a) zwalnia się od podatku przemysłowego spółdzielnie mieszkaniowe dla budowy nowych domów oraz spółdzielcze instytucje drobnego kredytu;

b) w spółdzielniach prowadzących handel towarowy lub przedsiębiorstwa przemysłowe, za obrót przyjmuje się jedną czwartą część sum, określonych w art. 5, punktach 1, 7 i 8.

Warunek należenia do związku rewizyjnego nie dotyczy spółdzielni zorganizowanych w myśl art. 70 wyżej powołanej ustawy o spółdzielniach a posiadających przyznane im przez Radę spółdzielczą prawo rewizji;

2) w innych spółdzielniach za obrót przyjmuje się połowę sum, określonych w art. 5, punktach 1, 2, 7 i 8;

3) upoważnia się Ministra Skarbu do zezwalania związkom rewizyjnym, wymienionym w art. 68 i 70 powołanej ustawy o spółdzielniach na składanie deklaracji, zeznań o obrocie w imieniu spółdzielni, do tych związków należącej, oraz na uiszczanie podatku przemysłowego, przypadającego od spółdzielni związkowych.

Z ulg powyższych korzystają również spółdzielnie, względem których nie upłynęły jeszcze terminy, przepisane dla uzgodnienia statutu z obowiązującą ustawą o spółdzielnach w myśl przepisów art. 117 tejże ustawy.

Sklepy kółek rolniczych, należące do wymienionych wyżej związków rewizyjnych a prowadzone we wsiach na własny rachunek i we własnym zarządzie tych kółek, korzystają z ulg, w myśl p. 1) lit. b) niniejszego artykułu.

Do centralnej kasy spółek rolniczych (dekret Naczelnika Państwa z dnia 8 lutego 1919 r. Dz. Pr. P. P. Nr. 15, poz. 212/213) mają zastosowanie ulgi, przewidziane w p. 2) niniejszego artykułu.

Za spółdzielnię mieszkaniową uważać należy taką tylko spółdzielnię dla budowy nowych domów mieszkalnych, której majątek pozostaje wyłącznie jej własnością, członkowie zaś korzystają jedynie z mieszkań w charakterze wyłącznych lokatorów. Natomiast spółdzielnię, która buduje domy mieszkalne dla swych członków z przepisaniem na nich tytułu własności, zaliczyć należy do spółdzielni budowlanych (przemysłowych lub handlowych).

§ 89. Za spółdzielcze instytucje drobnego kredytu uważa się spółdzielnie kredytowe, określone w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 283).

§ 90. Za związek rewizyjny uważać należy taki związek lub taką spółdzielnię, które na podstawie art. 68 względnie 70 ustawy o spółdzielniach otrzymały od Rady spółdzielczej prawo dokonywania rewizji.

Spółdzielnie, które do związku rewizyjnego przystąpią po dniu ogłoszeniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, korzystają z ulg podatkowych od 1 dnia najbliższego miesiąca, następującego po zapadnięciu decyzji związku o przyjęciu ich w poczet członków związku, a tracą ulgę od 1 dnia najbliższego miesiąca po ich wykreśleniu ze związku.

Stwierdzenie przynależności spółdzielni do związku rewizyjnego należy do związku, który przysyła izbom skarbowym wykazy należących doń spółdzielni w miemiącu styczniu każdego roku, z oznaczeniem daty przyjęcia każdej z nich do związku.

Zaliczenie spółdzielni do jednego z typów wymienionych pod lit. a i b punktu 1 ustępu pierwszego art. 95 ustawy, uskutecznia się na podstawie głównego jej zadania, stanowiącego faktycznie przeważającą część obrotów spółdzielni.

§ 91. Obroty spółdzielni, wychodzące poza ramy jej właściwej działalności, z ulg przewidzianych w art. 95 ustawy, nie korzystają.

Niewłaściwą działalnością będzie dostawa butów dla armji przez spółdzieluię spożywców lub rolników, właściwą natomiast będzie ta sama czynność, dokonywana przez spółdzielnię szewców.

Niewłaściwą działalnością będzie skup bydła i eksport jego zagranicę dokonywany przez spółdzielnię spożywców, natomiast czynność ta będzie właściwą dla spółdzielni rolników względnie hodowców bydła.

§ 92. Za inne spółdzielnie (art. 95 ustawy, punkt 2 ustępu pierwszego), uważa się te, które należą do związków rewizyjnych, ale nie odpowiadają warunkom wyszczególnionym w punkcie 1 ustępu pierwszego art. 95 ustawy.

Art. 94 nie obejmuje już prawo Ministra skarbu do zawieszania poboru podatku, przypadającego od tranzakcji eksportowych wyrobów gotowych przemysłu, ponieważ po myśli art. 3 punkt 15 nowej ustawy eksport wyrobów gotowych jak i półfabrykatów wolny jest wogóle od podatku.

Art. 94 w nowem brzmieniu daje natomiast Ministrowi skarbu prawo obniżania względnie zawieszania podatku od tranzakcji eksportowych co do surowców krajowych, prawo bonifikacji, uiszczanego już podatku dla eksportujących przedsiębiorstw przemysłowych w pewnych warunkach, oraz prawo zniżania podatku w wypadku sprzedaży towaru na rachunek firm zagranicznych przez tutejszych komisantów.

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia karne.

Przepisy materjalne.

Art. 96. Kto osób delegowanych do lustracji przedsiębiorstw (art. 40) nie dopuści do wykonania czynności z lustracją związanych (art. 42, 44 i 47), lub przeszkodzi wykonaniu tych czynności będzie karany, o ile czyn tego rodzaju nie podlega karze surowszej w myśl istniejących przepisów, pozbawie-

niem wolności do trzech miesięcy lub karą pieniężną do 1.000 złotych.

Art. 97. Kto osobom, dokonywającym lustracji (art. 40) nie okaże prowadzonych w przedsiębiorstwie ksiąg lub innych zapisków, wymienionych w art. 50, ulegnie karze pieniężnej od 50 do 500 złotych.

Art. 98. Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie nie nabywszy świadectwa przemysłowego, ulegnie karze pieniężnej od 3—30 krotnej kwoty nie uiszczonej za świadectwo. Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie nie nabywszy należytego świadectwa przemysłowego, względnie utrzymuje skład bez karty rejestracyjnej, ulegnie karze pieniężnej do wysokości 3-krotnej kwoty stanowiącej różnicę między ceną właściwego a posiadanego świadectwa przemysłowego względnie stanowiącej należną opłatę za kartę rejestracyjną.

Kara nie zwalnia od obowiązku nabycia właściwego świadectwa przemysłowego względnie karty rejestracyjnej.

§ 93. Karze pieniężnej od 3—20-krotnej kwoty nieuiszczonej za świadectwo podlegają tylko płatnicy, którzy nie nabyli żadnego świadectwa przemysłowego. Nabycie świadectwa przemysłowego niższej ceny podlega karze do wysokości 3-krotnej kwoty, stanowiącej różnicę między ceną właściwego, a posiadanego świadectwa przemysłowego.

Jeżeli nabyte niewłaściwie świadectwo przemysłowe przewyższa wartość należytego świadectwa, kary pieniężnej wymierzać nie należy.

Dla sklepu spożywczego, kwalifikującego się do III kategorji przedsiębiorstw handlowych, wykupiono przemysłowe świadectwo dla VI kategorji przedsiębiorstw przemysłowych.

Ze względu na wyższą cenę nabytego świadectwa, kara pieniężna nie może być wymierzona.

Art. 99. Kto nie umieści w przedsiębiorstwie lub składzie na miejscu widocznem (art. 38) świadectwa przemysłowego względnie karty rejestracyjnej, albo nie okaże osobom, dokonywającym lustracji, świadectwa przemysłowego na handel wędrowny (obnośny, rozwoźny) — ulegnie karze nieniężnej od 5 do 100 złotych.

Art. 100. Kto nie zaopatrzy zakładu handlowego lub przemysłowego oraz oddzielnego składu w szyld (art. 43), ulegnie karze pieniężnej od 5 do 100 złotych.

Art. 101. Kto nie przedstawi świadectwa przemzsłowego, względnie karty rejestracyjnej, celem uzyskania adnotacji, przewidzianej w art. 36, ulegnie karze pieniężnej od 5 do 100 złotych.

W razie zmiany w osobie przedsiębiorcy karze tej podlega zarówno poprzedni, jak i nowy właściciel przedsiębiorstwa.

Art. 102. Kto w razie zagubienia świadectwa przemysłowego nie złoży w ciągu dwóch tygodni, licząc od dnia stwierdzenia faktu zagubienia świadectwa, prośby o wydanie duplikatu (art. 39, ulegnie karze pieniężnej od 5 do 50 złotych.

Art. 103. Kto nie złoży zeznania o obrocie (art. 52, 53 i 54) w terminie oznaczonym w art. 55, lub kto wbrew postanowieniom art. 53 przedstawi w zeznaniu o obrocie niezupełne dane, ulegnie karze pieniężnej od 50 do 500 złotych.

Art. 104. Kto mimo wezwania władzy podatkowej (art. 75 p. 1) w wyznaczonym przez nią terminie nie udzieli wyjaśnień co do obrotu, albo nie przedstawi prowadzonych ksiąg handlowych lub uwierzytelnionych z nich wyciągów, ulegnie karze piepiężnej od 10 do 500 złotych.

Art. 105. Kto w celu uchylenia od ustawowej powinności podatkowej siebie lub osoby, przez siebie zastępowanej, świadomie poda w zeznaniu o obrocie (art. 52 i 53), względnie w wyjaśnieniu, złożonem w myśl przepisów art. 75 p. 1), nieprawdziwe wiadomości, które mogą się przyczynić do udaremnienia wymiaru, albo do uszczuplenia ustawowo należącego się podatku, niezależnie od obowiązku uiszczenia należności podatkowej, ulegnie karze pieniężnej od dwukrotnej do dwudziestokrotnej sumy uszczuplonego, względnie narażonego na zmniejszenie lub uszczuplenie podatku, a w razie okoliczności obciążających — nadto karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy.

Art. 106. Kto w celu uszczuplenia dochodu skarbowego prowadzi nierzetelnie księgi handlowe, ulegnie karze pieniężnej od dwukrotnej do dwudziestokrotnej sumy uszczuplonego, względnie narażonego na uszczuplenia lub zmniejszenie podatku, ponadto w razie okoliczności obciążających — karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Tej samej karze ulegają osoby, które świadomie z polecenia innych lub dla innych prowadzą nierzetelnie rachunkowość, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu,

Przepis art. 106 o dawnej ustawie nie istniał.

Art. 107. Członkowie komisji do spraw podatku przemysłowego, ich zastępcy, jako też rzeczoznawcy, powoływani na posiedzenia komisji (art. 76) winni ujawnienia wiadomości, o których mowa w art. 69, ulegną karze pieniężnej do 1.000 złotych, o ile w myśl istniejących przepisów nie podlegają surowszym postanowieniom karnym.

Jeżeli wykroczenia dokonano w celu zaszkodzenia kredytowi lub czci osoby, której dotyczy wiadomość ujawniona, winny ulegnie nadto karze pozbawienia wolności na czas do 6 miesięcy.

Art. 108. Winni kilku wykroczeń przeciwko przepisom niniejszej ustawy podlegają karze pieniężnej za każde z tych wykroczeń z osobna; co do kary pozbawienia wolności należy stosować odnośne przepisy ustaw karnych powszechnych.

Przepisy formalne.

Art. 109. Wszczynanie spraw o przekroczenia przepisów niniejszej ustawy należy bez naruszenia kompetencji innych właściwych organów do tej władzy podatkowej, względnie do tej komisji do spraw podatku przemysłowego, która ujawniła odnośne przekroczenia.

Art. 110. Orzecznictwo co do naruszeń niniejszej ustawy, zagrożonych karą pieniężną z mocy art. 97 do 102, należy do naczelników władz podatkowych I instancji (art. 40), a co do naruszeń, zagrożonych

karą pieniężną z mocy art. 103 i 104, do komisyj szacunkowych względnie do władz skarbowych (art. 57).

Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, zagrożone choćby obok innej kary karą pozbawienia wolności (art. 96, 105, 106 i 107), należy do powszechnych sądów karnych (powiatowych, pokoju).

Vide § 52.

Art. 111. Wydanie orzeczeń, skazujących na karę pieniężną z art. 97 do 102, powinno poprzedzać protokólarne stwierdzenie istoty karygodnego czynu (art. 51).

Art. 112. Władza podatkowa I instancji po sporządzeniu protokółu stwierdzającego przekroczenie, zagrożone karą pieniężną z art. 98, zarządza zamknięcie zakładu handlowego, względnie przemysłowego, prowadzonego bez świadectwa, o ile w ciągu dni 14 po sporządzeniu protokółu świadectwo nie zostanie nabyte.

§ 94. Zamknięcie zakładu jest dopuszczalne tylko w tych wypadkach, gdy nie nabyto wcale świadectwa przemysłowego.

O ile zakład posiada jakiekolwiek, chociażby nawet i niewłaściwe świadectwo, nie podlega zamknięciu.

Zamknięcie uskutecznia się przez nałożenie pieczęci urzędowych na wejście do zakładu lub w inny sposób, jaki podług miejscowych warunków uznany będzie za najodpowiedniejszy dla wstrzymania w zakładzie prowadzenia handlu lub przemysłu.

Ponowne otwarcie zamkniętego zakładu winno być dokonane niezwłocznie po okazaniu świadectwa przemysłowego.

Fakt zamknięcia oraz ponownego otwarcia zakładu należy stwierdzić protokólarnie.

Art. 113. O orzeczeniach karnych (art. 110 ust. 1) władza orzekająca zawiadamia obwinionego pisemnie.

Obwinionemu przysługuje prawo wniesienia na ręce władzy, która orzeczenie wydała, odwołania w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu mu zawiadomienia, do władzy administracyjno-skarbowej II instancji, albo też żądania rozpatrzenia sprawy przez sąd.

W pierwszym wypadku rozstrzygnięcie należy:

a) do właściwej izby skarbowej, o ile chodzi o orzeczenie, wydane na podstawie art. 97 i 99 do 102;
b) do komisji odwoławczej, względnie władzy skarbowej, o ile chodzi o orzeczenie, wydane na podstawie art. 98, 103 i 104.

W drugim wypadku właściwy sąd (powiatowy, pokoju), przeprowadza postępowanie w trybie, przepisanych dla spraw wszczętych w drodze sądowej. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 r. właściwe są sądy powiatowe, przyczem stosuje się przepisy §§ 459—469 ust. o post. karnem.

Obwiniony, który wybierze drogę odwołania do władz skarbowych, traci drogę odwołania do sądu.

Odwołania do władz skarbowych i do sądu nie wstrzymują wykonania kary, z wyjątkiem pozbawienia wolności, oraz z wyjątkiem kary pieniężnej, przewidzianej w art. 98. Ta ostatnia kara jest ściągalna po wydaniu orzeczenia przez władzę skarbową II instancji lub, o ile płatnik odwoła się do sądu, po zapadnięciu wyroku sądu I instancji.

Orzeczenia władz administracyjno-skarbowych II instancji są ostateczne.

Art. 114. Przez karę pozbawienia wolności, o której mowa w art. 96, 105, 106, i 107, rozumieć należy areszt (art. 21 ros. k. k. z roku 103, § 18 niem. u. k. z r. 1871, § 244 austr. u. k. z r. 1852), o ile orzeczono karę, nie przenoszącą sześciu tygodni pozbawienia wolności, zresztą zaś na obszarze mocy obowiązującej ros. k. k. z r. 103 i niem. u. k. z r. 1871 więzienie (art. 3, ustęp 3 przep. przech. do ros. kod. kar. z 7 sierpnia 1917 r. i § 16 niem. u. k. z r. 1871), na obszarze zaś mocy obowiązującej austr. u. k. z r. 1852 — ścisły areszt, (§ 245 austr. u. k. z r. 1852).

Na obszarze mocy obowiązującej austr. u. k. można zawsze wnieść odwołania z powodu orzeczenia o karze.

Art. 115. Kary pieniężne, orzeczone przez sądy, w razie niemożności ich ściągnięcia, ulegają zamianie na kary pozbawienia wolności, stosownie do ogólnych przepisów dzielnicowych ustaw karnych, jednak nie wyżej sześciu miesięcy.

Art. 116. Odpowiedzialność za przestępstwa z art. 96 do 104 gaśnie po upływie 2 lat, a z art. 105 — 107 po upływie 3 lat, licząc od dnia popełnienia czynu przestępnego.

Karygodność czynu, wymienionego w art. 105, gaśnie, gdy winny sprostuje lub uzupełni swe zeznanie lub wyjaśnienie wobec właściwej władzy skarbowej, zanim władza skarbowa otrzyma wiadomość o przestępstwie.

Nowe brzmienie ustępu II. art. 116 jest znacznem zaostrzeniem ustawy dotychczas obowiązującej, wedle której karygodność czynu z art 105 (dawniej 106) gasła, o ile płatnik sprostował swoje zeznanie zanim przeciw niemu wpłynęło doniesienie do sądu. Obecnie sprostowanie musi nastąpić zanim władza skarbowa dowie się o przestępstwie.

Art. 117. Kary pieniężne, nałożone za przekroczepostanowień niniejszej ustawy w drodze administracyjno-skarbowej, winny być uiszczone w terminie 3-ch tygodniowym, licząc od dnia następnego, po doręczeniu orzeczenia karnego (art. 113).

Kary, niewpłacone w terminie, wskazanym w ust. 1 niniejszego artykułu, uważa się za zaległość.

Art. 118. Kary pieniężne, nałożone na naruszenie przepisów niniejszej ustawy, wpływają na rzecz Skarbu i mogą być zabezpieczone na majątku obwinionego przez władze podatkowe nawet przed wydaniem orzeczenia karnege.

Za kary pieniężne, nałożone na pełnomocnika płatnika, odpowiada płatnik posiłkowo.

Środki odwoławcze przysługują płatnikowi narówni z obwinionym.

Vide § 53.

ROZDZIAŁ VII.

Opodatkowanie handlu i przemysłu na rzecz związków samorządowych i innych korporacyj.

Art. 119. Związkom komunalnym przysługuje prawo opodatkowania na potrzeby samorządu przed-

miotów, podlegających państwowemu podatkowi przemysłowemu, tylko w postaci dodatku do tego podatku:

a) o ile chodzi o przedsiębiorstwa i zajęcia, podlegające państwowemu podatkowi od obrotu, — do wysokości jednej czwartej części tego podatku;

b) nadto od wszystkich przedsiębiorstw i zajęć — do wysokości 30% każdocześnie przez Państwo pobieranej ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

Dodatek do świadectw przemysłowych na rzecz gmin mógł wynosić dotychczas najwyżej 25% ceny świadectw, obecnie 30%

Art. 120. Na rzecz izb handlowych i przemysłowych, izb rzemieślniczych, związków stowarzyszeń przemysłowych i rękodzielniczych, spełniających funkcje izb handlowo-przemysłowych lub rękodzielniczych, wreszcie szkół zawodowych, mających prawo publiczności, a utrzymywanych tak przez publiczne, jak i przez inne związki i stowarzyszenia kupców, przemysłowców i rzemieślników, oraz przez nieobliczone na zysk stowarzyszenia, instytucje i fundacje, utworzone specjalnie dla utrzymania uczelni zawodowych, wreszcie na rzecz burs terminatorskich, patronatów dla młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej, oraz zawodowych kursów przemysłowych dokształcających ma być opodatkowany handel i przemysł oraz zajęcia przemysłowe:

a) na rzecz izb handlowych i przemysłowych, izb rzemieślniczych i instytucyj zastępczych — do wysokości, nie przekraczającej 15% ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, nabywanych w okręgu izby lub instytucyji zastępczej;

b) na rzecz szkół zawodowych — do wysokości, nie przekraczającej 25% tychże świadectw i kart.

W granicach wyżej zakreślonych niezbędną wysokość obciążenia na rzecz izb handlowych, tudzież izb rzemieślniczych określa corocznie Minister Przemysłu i Handlu na podstawie budżetów tych izb, wysokość zaś obciążenia na rzecz szkół zawodowych i innych instytucyj, wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz podział tych sum ustala corocznie na podstawie budżetu tychże szkół i instytucyj Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Przemysłu i Handlu, którzy swe uprawnienia pod tym względem mogą przelać na dyrektorów izb skarbowych, względnie kuratorów okręgów szkolnych.

Podział winien być w ten sposób dokonany, by wpływy, zebrane w okręgu danej izby skarbowej, były w tymże okręgu użyte, z potrąceniem jednak 20% tych sum na pokrycie potrzeb wyższych uczelni zawodowych o charakterze społecznym.

ROZDZIAŁ VIII.

Przepisy końcowe.

Art. 121. Minister Skarbu może uwolnić od podatku przemysłowego te przedsiębiorstwa, których bezpośrednie zadanie stanowi popieranie celów publicznych, dobroczynnych lub ogólnie użytecznych, jeżeli obrót tych przedsiębiorstw jest stosunkowo nieznaczny.

Art. 122. Upoważnia się Ministra Skarbu do odraczania wszystkich terminów, wyznaczonych w niniejszej ustawie.

Art. 123. Dla uniknięcia podwójnych opodatkowań, względnie uzyskania traktowania, odpowiadającego zasadom wzajemności, jako też celem przeprowadzenia zarządzeń odwetowych, Prezydent Rzeczypospolitej jest władny, na przedstawiony mu przez Radę Ministrów wniosek Ministra Skarbu, zawierać umowy, oparte na zasadach odmiennych od postanowień niniejszej ustawy, oraz wydawać w tym przedmiocie zarządzenia odwetowe.

Art. 124. Moc obowiązująca ustawy niniejszej rozciąga się na cały obszar Rzeczypospolitej, nie wyłączając województwa śląskiego.

Postanowienia art. 3, 5, 7 i 94 wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1925 r. Od tegoż terminu tracą moc obowiązującą art. 3, 5, 6 i 94 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 412).

Postanowienia innych artykułów obowiązują od dnia 1 stycznia 1926 r.

Od tegoż terminu tracą moc obowiązującą:

a) ustawa z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 412).

b) ustawa z dnia 9 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 670);

c) ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. o opłacie stemplowej od sprzedaży przedmiotów zbytku (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 528);

d) przepisy niemieckiej ustawy o podatku obrotowym (Umsatzsteuer) z dnia 26 lipca 1918 r. (Dz. U. str. 779), dotyczące podatku od przedmiotów zbytku;

e) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 31 stycznia 1924 r. w przedmiocie niezaliczania na podatek przemysłowy przedpłat uiszczonych na poczet tegoż podatku w postaci świadectw przemysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 12 poz. 102);

f) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 12 kwietnia 1924 r. o podwyższeniu ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 340).

Art. 125. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski.*
Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu:
W. *Grabski.*

Załącznik do art. 23.

TARYFA

zawierająca podział miejscowości na klasy, a przedsiębiorstw i zajęć na kategorje, tudzież ceny świadectw przemysłowych.

Część I.

PODZIAŁ MIEJSCOWOŚCI NA KLASY.

A. M. st. Warszawa.

B. Klasa I. Miasta: Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Królewska Huta, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Sosnowiec.

C. Klasa II. Miasta: Biała (woj. krakowskie), Bia-

łystok, Bielsk, Borysław, Chrzanów, Czechowice, Częstochowa, Drohobycz, Dziedzice, Gniezno, Grodno, Grudziądz, Inowrocław, Jarosław, Jasło, Kalisz, Kamienica, Kielce, Kołomyja, Krosno, Lipnik, Lubliniec, Mysłowice, Nowy Sącz, Pabjanice, Piotrków, Przemyśl, Pszczyna, Radom, Równo, Rzeszów, Rybnik, Siedlce, Stanisławów z Knihininem wsią i Knihininem kolonją, Stryj, Tarnów, Tarnopol, Tarnowskie Góry, Tomaszów (woj. łódzkie), Toruń, Wilno, Włocławek, Zgierz.

Powiaty: będziński, drohobycki, katowicki, z wyłączeniem gmin: Kończyc, Makoszowych i Pawłowa, krakowski, lwowski, świętochłowicki (woj. śląskie), poznański, warszawski.

Gminy i obszary dworskie: Pszczyński Zamek, Radzionków, Tychy (woj. śląskie).

D. Klasa III. Na obszarze izb skarbowych:

Białostockiej: Miasta i miasteczka: Augustów, Łomża, Ostrów, Suwałki, Wołkowysk.

Powiat białostocki.

Brzeskiej: Miasta i miasteczka: Brześć, Baranowicze, Kobryń, Lida, Łuniniec, Nieśwież, Nowogródek, Pińsk, Prużany, Sarny, Słonim, Stołpce.

Kieleckiej: Miasta i miasteczka: Busk, Końskie, Miechów, Opatów, Opoczno, Ostrowiec, Sandomierz, Szydłowiec.

Powiaty: częstochowski, olkuski, radomski.

Krakowskiej: Miasta i miasteczka: Andrychów, Bochnia, Dębica, Gorlice, Kęty, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Poronin, Rabka, Ropczyce, Szczawnica Wyżna, Szczawnica Niżna (pow. nowotarski), Wadowice, Wieliczka, Wilamowice, Zakopane, Żywiec z Zabłociem.

Powiaty: chrzanowski, gorlicki, nowosądecki oraz gminy: Helenów, Komorowice, Mikuszowice, powiatu bialskiego.

Lubelskiej: Miasta i Miasteczka: Biała podlaska, Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Lubartów, Łuków, Międzyrzec, Puławy, Radzyń, Sokołów, Tomaszów, Węgrów, Włodawa, Zamość.

Powiat lubelski.

Lwowskiej: Miasta: Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Dolina, Gródek Jagielloński, Jaworów, Kałusz, Kamionka Strumiłowa, Łańcut, Mościska, Podhajce, Przemyślany, Przeworsk, Rawa Ruska, Rohatyn, Rymanów, Sambor, Sanok, Śniatyń, Sokal, Trembowla, Zaleszczyki, Złoczów, Żółkiew,

Powiaty: krośnieński i rzeszowski.

Łódzkiej: Miasta: Koło, Konin, Łęczyca, Ozorków, Radomsko, Turek, Wieluń, Zduńska Wola.

Powiaty: brzeziński, kaliski, łódzki.

Łuckiej: Miasta: Dubno, Kowel, Krzemieniec, Łuck, Ostróg, Włodzimierz Wołyński, Zdołbunowo.

Pomorskiej: Miasta: Brodnica, Chełmno, Chojnice, Działdowo, Gdynia, Gniew, Kartuzy, Kościerzyna, Nowe Miasto, Puck, Sempolno, Starogard, Świecie, Tczew, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo.

Poznańskiej: Miasta: Chodzież, Czarnków, Gostyń, Grodzisk, Jarocin, Kępno, Koźmin, Kościan, Krotoszyn, Leszno, Międzychód, Mogilno, Nakło, Nowytomyśl; Oborniki, Odolanów, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, Rawicz, Śmigiel, Śrem, Środa, Strzelno, Szamotuły, Szubin, Węgrowiec, Witkowo, Wolsztyn, Września, Wyżysk, Zbąszyn, Żnin.

Powiat bydgoski.

Warszawskiej: Miasta: Ciechanów, Ciechocinek, Góra Kalwarja, Grójec, Kałuszyn, Łowicz, Mława, Mińsk Mazowiecki, Płock, Płońsk, Pułtusk, Rawa, Radzymin, Sierpc, Skierniewice.

Powiaty: błoński, kutnowski, włocławski.

Wileńskiej: Miasta i miasteczka: Głębokie, Holszany, Mejszagoła, Oszmiany, Święciany, Świr, Troki,

Na obszarze województwa śląskiego: Miasta: Aleksandrowicze, Bobrek, Cieszyn, Chybi, Goleszów Jasienica, Jaworze, Komorowice, Mikołów, Mikuszowice, Olszówka Dolna, Skoczów, Stare Bielsko, Ustroń, Wapienica, Wodzisław, Żory.

Gminy i obszary dworskie: Kończyce, Ligota Pszczyńska, Łaziska Górne, Łaziska Średnie, Makoszowy, Murcki, Paniów, Pawłów.

Powiaty: rybnicki, z wyłączeniem Rybnika, tarnogórski, z wyłączeniem Tarnowskich Gór i Radzionkowa.

E. Klasa IV. Wszystkie inne miejscowości i powiaty.

Uwaga: Miasta i miasteczka, nie wymienione osobno w powyższej klasyfikacji, zalicza się do tej samej klasy, do której zaliczono odnośny powiat.

Część II.

PODZIAŁ PRZEDSIĘBIORSTW NA KATEGORJE.

A. Przedsiębiorstwa handlowe.

I. Prowadzące handel towarowy (art. 5, punkt 1).

Kategorja pierwsza.

Handel hurtowny czyli zbyt wszelkiego rodzaju towarów przeważnie w większych ilościach (partjami), głównie kupcom i przemysłowcom.

Kategorja druga.

1) Handel detaliczny, czyli sprzedaż wszelkiego rodzaju towarów w mniejszych ilościach, zarówno drobnym kupcom, jak i spożywcom.

2) Drobna sprzedaż (p. kategorja III.) nawet wyłącznie spożywcom towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, jak to:

a) kamieni szlachetnych, pereł i korali prawdziwych, przedmiotów wyrobionych w całości lub w części ze złota lub platyny, oraz wyrobów srebrnych z wyjątkiem drobnej biżuterji, oraz z wyjątkiem zegarków kieszonkowych w oprawie srebrnej;

b) wyrobów z kości słoniowej, bursztynu, masy perłowej i szyldkretu oraz artykułów toaletowych i galanteryjnych, których przeważną część składową stanowią: masa perłowa, szyldkret, kość słoniowa, emalja i kamienie półszlachetne, jako też pozłacane lub posrebrzane metale i stopy;

c) bronzów, majolik i platerowanych zastaw stołowych;

d) wyrobu z kryształu i porcelany;

e) antyków z wyjątkiem książek;

f) mebli wyścielanych, rzeźbionych, politurowanych i woskowanych, oraz wytwornych mebli i trumien metalowych, pianin i fortepianów, dywanów, kobierców i gobelinów, portjer i tkanin meblowych;

g) ekwipaży, rowerów, motocykli i samochodów;

h) skór meblowych i galanteryjnych, skórzanych przyborów podróżnych, wyrobów siodlarskich i rymarskich, z wyjątkiem zwykłej uprzęży dla sprzężaju roboczego; ubrań skórzanych, futer i ubiorów futrzanych, z wyjątkiem zwykłych skór, kożuchów i czapek baranich, wykwintnego obuwia gemzowego, zamszowego, lakierowanego, oraz wykwintnego obuwia z tkanin;

i) zagranicznych i krajowych towarów włóknistych, prócz krajowych towarów bawełnianych i półwełnianych, oraz prócz samodziałów i innych materjałów, używanych na ubiory ludowe;

j) ubiorów gotowych, prócz ludowych i robotniczych, używanych do pracy codziennej, bielizny jedwabnej i webowej oraz strojnej z cienkich materjałów, kapeluszy zagranicznych i strojnych kapeluszy damskich, parasoli i parasolek, krytych tkaniną jedwabną lub półjedwabną, tiulu jedwabnego, tkanin haftowanych i wyrobów dzianych jedwabnych;

k) win winogronowych, koniaków, wódek, likierów, kawioru, ostryg, homarów, pasztetów, łososi, turbot, jesiotrów, sielaw i t. p. wyszukanych towarów gastronomicznych.

3) Handel specjalny, nawet drobny, następującemi towarami:

a) pachnidłami i kosmetyką;

b) dziełami sztuk plastycznych;

c) bronią;

d) aparatami fotograficznemi, przyborami optycznemi, chirurgicznemi, fizycznemi i t. p. armaturą elektryczną, przyborami do wodociągów i łazienek, kasami ogniotrwałemi, lustrami, wyrobami gumowemi i gutaperkowemi;

e) kawą i herbatą;

f) materjałami aptecznemi w stolicy oraz w miejscowościach pierwszej i drugiej klasy;

g) lakierami i farbami olejnemi;

h) obiciami papierowemi;

i) lampami;

j) przędzą i koronkami;

k) wszelkiego rodzaju silnikami i maszynami, w tej liczbie maszynami do szycia, do pisania, do rachowania oraz ich częściamj składowemi.

Uwaga: Zakłady, prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw przemysłowych II kategorji, mogą utrzymywać nieograniczoną ilość oddzielnych składów (art. 22) tylko w obrębie tej miejscowości, w której zakład się znajduje.

Kategorja trzecia.

1 Drobna sprzedaż, czyli sprzedaż wszelkich towarów, z wyjątkiem wymienionych w punkcie 2 kategorji drugiej, wyłącznie spożywcom z zakładów, składających się z jednego pokoju.

Zakłady, prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw przemysłowych trzeciej kategorji, mogą zatrudniać prócz właściciela lub zastępującego go dorosłego członka jego rodziny, najwyżej jednego dorosłego najemnego subjekta handlowego i utrzymywać nie więcej niż dwa oddzielne składy (art. 22) przy zakładzie handlowym.

Zakłady handlu towarowego, należące do spółdzielni, bez względu na rodzaj prowadzonego handlu.

§ 95. Za dorosłego członka rodziny względnie dorosłego subjekta handlowego uważa się pracowników w wieku od 17 do 55 lat.

Pracowników młodszych od 17 lat i starszych ponad 55 lat liczy się dwóch za jednego.

Kategorja czwarta.

Drobna sprzedaż towarów, z wyjątkiem wymienionych w punkcie 2 kategorji drugiej, wyłącznie spożywcom, dokonywana z niewielkich pomieszczeń, nie posiadających ani wyglądu, ani charakteru pokoju.

Zakłady, prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw czwartej kategorji, nie mogą utrzymywać oddzielnych składów (art. 22); w zakładach tych nie może być zatrudniony prócz właściciela lub zastępującego go dorosłego członka jego rodziny żaden dorosły najemny subjekt handlowy.

Vide § 95.

Kategorja piąta.

Handel wędrowny (domokrążny) art. 8 punkt 1).

1) Kategorja V-a handel rozwoźny (art. 19 lit. b).

2) Kategorja V-b handel obnośny (art. 19 lit. a).

W b. dzielnicy rosyjskiej świadectwa przemysłowe na handel wędrowny uprawniają w granicach obowiązujących w tym względzie przepisów administracyjnych do sprzedaży poza obrębem miast i miasteczek wszelkiego rodzaju towarów, z wyjątkiem towarów, wymienionych w punkcie 2 kategorji drugiej.

W obrębie zaś miast i miasteczek dozwolony jest na tych samych zasadach tylko handel obnośny a to: artykułami spożywczemi, napojami chłodzącemi wyrobami tytuniowemi i zapałkami, tudzież gazetami i książkami.

Do handlu wędrownego (art. 19), wykonywanego na obszarze b. dzielnicy austryjackiej i pruskiej, mają zastosowanie przepisy, zawarte w odnośnych ustawach przemysłowych, obowiązujących w tych dzielnicach.

§ 96. Handel przenośny nie odpowiadający warunkom, uprawniającym do nabyciu świadectwa przemysłowego na handel wędrowny, winien być zaliczony do kat. drugiej, trzeciej, wzgl. czwartej przedsiębiorstw prowadzących handel towarowy, a wymienionych w części II, lit. A, rozdział I załącznika do art. 23 ustawy.

II. Skup zawodowy. (art. 5, punkt. 1).

Skup w celu odsprzedaży wewnątrz Państwa lub na wywóz zagranicę surowców krajowych, produktów rolnictwa i leśnictwa oraz zwierząt domowych, drobiu, tudzież innych towarów bez utrzymywania w tym celu zakładów handlowych.

Kategorja pierwsza.

Na sumę ponad pięćset tysięcy (500.000) złotych rocznie.

Kategorja druga.

Na sumę ponad sto tysięcy (100.000) do pięciuset tysięcy (500.000) złotych rocznie.

Kategorja trzecia.

Na sumę ponad dwadzieścia tysięcy (20.000) złotych do stu tysięcy (100.000) złotych rocznie.

Kategorja czwarta.

Na sumę do dwudziestu tysięcy (20.000) złotych

Przedsiębiorstwa skupu surowców krajowych, produktów rolnictwa i leśnictwa oraz zwierząt domowych i drobiu mogą utrzymywać oddzielne składy:

1) w nieograniczonej ilości na obszarze całej Rzeczypospolitej, o ile nabyły świadectwa przemysłowe kategorji pierwszej;

2) nie więcej niż pięć składów w obrębie powiatu, w którym przedsiębiorca zamieszkuje, lub w granicach powiatów sąsiednich, o ile nabyto świadectwo drugiej kategorji;

3) nie więcej niż dwa składy w obrębie tej miejscowości, gdzie przedsiębiorca stale mieszka, o ile nabyto świadectwo przemysłowe trzeciej kategorji;

4) nie więcej niż jeden skład w tej miejscowości, gdzie przedsiębiorca stale mieszka, o ile nabyto świadectwo czwartej kategorji.

III. Instytucje kredytu krótkoterminowego (art. 5, punkt 2).

Kategorja pierwsza.

1) Instytucje kredytu krótkoterminowego z kapitałem zakładowym ponad pięćset tysięcy złotych.

2) Domy bankowe.

Kategorja druga.

1) Instytucje kredytu krótkoterminowego z kapitałem zakładowym ponad pięćdziesiąt tysięcy (50.000) do pięciuset tysięcy (500.000) złotych.

Kantory wymiany i lombardy.

Kategorja trzecia.

Instytucje kredytu krótkoterminowego z kapitałem zakładowym do pięćdziesięciu tysięcy (50.000) złotych.

Kategorja czwarta.

Zakłady kredytowe, należące do spółdzielni, bez względu na wysokość kapitału zakładowego.

IV. Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe (art. 5, punkt 3).

Kategorja pierwsza.

Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe, nie oparte na wzajemności.

Kategorja druga.

1) Oddziały przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, nie opartych na wzajemności.

2) Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe, oparte na wzajemności i ich oddziały.

V. Roboty i dostawy (art. 5, punkt 4).

Kategorja pierwsza.

Na sumę ponad czterysta tysięcy (400.000) zł.

Kategorja druga.

Na sumę ponad osiemdziesiąt tysięcy (80.000) do czterystu tysięcy (400.000) złotych.

Kategorja trzecia.

Na sumę ponad dwadzieścia tysięcy (20.000) do osiemdziesięciu tysięcy (80.000) złotych.

Kategorja czwarta.

Na sumę ponad dwa tysiące (2.000) do dwudziestu tysięcy (20.000) złotych.

VI. Przedsiębiorstwa pośrednictwa handlowego, ekspedycyjne i przewozowe (art. 5, punkt 5).

Kategorja pierwsza.

1) Przedsiębiorstwa komisowe, ekspedycyjne, przewozowe, oraz ekspedycyjno-przewozowe, utrzymujące oddziały.

2) Przedsiębiorstwa, przyjmujące towary na skład z wydawaniem na nie pożyczek, lub bez wydawania.

Kategorja druga.

1) Oddziały i filje przedsiębiorstw, wymienionych w punkcie 1 kategorji pierwszej.

2) Przedsiębiorstwa komisowe, ekspedycyjne i przewozowe, nie utrzymujące oddziałów i filji.

§ 97. Wynajem automobili oraz utrzymywanie autobusów i dorożek samochodowych zalicza się do przedsiębiorstw przewozowych.

3) Biura techniczne.

4) Biura wywiadowcze, informacyjne, pogrzebowe i wszelkie biura pośrednictwa handlowego.

5) Biura próśb i porad prawnych, zatrudniające więcej niż dwóch pracowników.

Kategorja trzecia.

1) Biura próśb i porad prawnych, zatrudniające najwyżej dwóch pracowników.

2) Biura pośrednictwa pracy.

Kategorja czwarta.

Biura tłumaczeń i przepisywania na maszynie.

VII. Zakłady gastronomiczne: restauracyjne, cukiernie, kawiarnie i mleczarnie (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Zakłady gastronomiczne ze sprzedażą lub nawet bez sprzedaży trunków, zatrudniające ponad 20 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny w tych zakładach pracujących.

Kategorja druga.

1) Zakłady, zatrudniające ponad 10 do 20 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny w tych zakładach pracujących.

2) Zakłady gastronomiczne z wyszynkiem trunków, zatrudniające nawet mniej niż 10 osób, licząc w tem

właściciela i członków jego rodziny, w tych zakładach pracujących.

Kategorja trzecia.

Wszelkie inne mniejsze zakłady gastronomiczne i jadłodajnie bez wyszynku trunków.

§ 98. Za osoby pracujące należy uważać wszystkich bez wyjątku pracowników, zatrudnionych w zakładach, wymienionych w rozdziałach VII i XIV części II, lit A załącznika do art. 23 ustawy.

VIII. Sale bilardowe (art. 5, punkt 6).

Kategorja trzecia.

Sale bilardowe, utrzymywane oddzielnie od zakładów gastronomicznych.

IX. Zakłady dla sprzedaży napojów chłodzących (art. 5, punkt 6).

Kategorja czwarta.

Zakłady, sprzedające wyłącznie wodę selterską, limonadę i t. p. napoje chłodzące.

X. Hotele, pokoje umeblowane, zajazdy, gospody i domy noclegowe (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 100 pokojów (numerów).

Kategorja druga.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 20 do 100 pokojów.

Kategorja trzecia.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad sześć do 20 pokojów; zajazdy i gospody, w miastach i miasteczkach, bez wyszynku trunków.

Kategorja czwarta.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 4 do 6 pokojów; zajazdy i gospody w osadach wiejskich, bez wyszynku trunków oraz domy noclegowe.

XI. Pensjonaty — pokoje umeblowane ze stołowaniem (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Pensjonaty, w których ilość wynajmowanych pokojów przewyższa pięćdziesiąt.

Kategorja druga.

Pensjonaty, posiadające do wynajęcia ponad 12 do 50 pokojów.

Kategorja trzecia.

Pensjonaty, posiadające do wynajęcia ponad 2 do 12 pokojów.

XII. Księgarnie. (art. 5, punkt 6).

Kategorja druga.

Księgarnie, zatrudniające ponad 5 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w księgarni pracujących.

Kategorja trzecia.

Wszystkie inne księgarnie.

XIII. Zakłady lecznicze (art. 5, punkt 6).

Kategorja druga.

Posiadające łóżek dla chorych ponad 10.

Kategorja trzecia.

Posiadające łóżek dla chorych do 10, oraz wszelkie zakłady lecznice, przeznaczone wyłącznie dla chorych przychodnich (ambulatorja).

XIV. Apteki (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające ponad 8 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w aptece pracujących.

Kategorja druga.

Zatrudniające ponad 3 do 8 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w aptece pracujących.

Kategorja trzecia,

Zatrudniające najwyżej trzy osoby, licząc w tem właściciela i członków rodziny, w aptece pracujących.

Vide § 58.

XV. Zakłady kąpielowe (art. 5, punkt 6).

Kategorja druga.

1) Łaźnie z oddzielnemi kabinami, lub łazienki z ilością wanien ponad 20.

2) Kąpiele na wodach morskich i słodkich z ilością kabin powyżej 40.

Kategorja trzecia.

1) Łaźnie ogólne i łazienki z ilością wanien do 20.

2) Kąpiele na wodach morskich i słodkich z ilością kabin od 10 do 40.

Kategorja czwarta.

Kąpiele na wodach morskich i słodkich ogólne z ilością kabin poniżej 10.

XVI. Przedsiębiorstwa kinematograficzne (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Stałe kinematografy, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 500.

Kategorja druga.

Stałe kinematografy, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 150 do 500.

Kategorja trzecia.

Stałe kinematografy, posiadające widownie, obliczone na ilość osób do 150.

Wędrowne przedsiębiorstwa kinematograficzne winny nabywać świadectwa kategorji V-a przedsiębiorstw handlowych.

XVII. Przedsiębiorstwa teatralne, cyrki, ogródki i sale z zamkniętemi lub otwartemi scenami (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Stałe teatry, cyrki, ogródki i sale z otwartemi lub zamkniętemi scenami, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 750.

Kategorja druga.

Stałe teatry, cyrki, ogródki i sale z otwartemi lub

zamkniętemi scenami, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 300 do 750.

Kategorja trzecia.

Stałe teatry, cyrki, ogródki i sale z otwartemi lub zamkniętemi scenami, posiadające widownie, obliczone na ilość osób do 300.

Wędrowne przedsiębiorstwa teatralne, wędrowne cyrki i inne wędrowne zespoły artystyczne winny nabywać świadectwa przemysłowe kategorji V-a przedsiębiorstw handlowych.

XVIII. Zdroje naturalnych wód mineralnych (art. 5, punkt 6).

Kategorja druga.

Sprzedaż wód mineralnych ze zdrojów.

Uwaga: Wszelkie inne przedsiębiorstwa, prowadzone przez zarządy zdrojowe (pensjonaty, kąpiele, ambulatorja), podlegają oddzielnemu opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

XIX. Wrotniska i ślizgawki (art. 5, punkt 6).

Kategorja trzecia.

Wszystkie przedsiębiorstwa tego rodzaju.

XX. Magle i maszyny do czesania wełny (art. 5, punkt 6).

Kategorja czwarta.

Utrzymywane jako oddzielne przedsiębiorstwa zarobkowe: magle i maszyny do czesenia wełny.

XXI. Wydawnictwa utworów drukowych.

Kategorja druga.

Wydawnictwa pism codziennych w stolicy i miejscowościach pierwszej klasy.

Kategorja trzecia.

Wydawnictwa pism codziennych w miejscowościach II., III. i IV. klasy, wydawnictwa innych utworów drukowanych bez względu na klasę miejscowości.

B. Przedsiębiorstwa komunikacyjne.

I. Przedsiębiorstwa kolei żelaznych tak normalnych jak i wąskotorowych, tudzież tramwajów oraz przedsiębiorstwa telefonów zalicza się do kategorji pierwszej przedsiębiorstw handlowych.

II. Główne zakłady przedsiębiorstw żeglugi zalicza się do kategorji drugiej przedsiębiorstw handlowych, inne zakłady tych przedsiębiorstw zalicza się do kategorji trzeciej przedsiębiorstw handlowych.

Nadto od każdego statku uiszcza się opłatę za świadectwo przemysłowe w następującej wysokości:

1) statki parowe według powierzchni ogrzewalnej kotłów parowych po 0.80 zł. za jeden m² tej powierzchni;

2) statki motorowe według siły motorów po 0.40 zł. za każdą jednostkę siły (H. P.);

3) żaglowce metalowe według powierzchni pokładu po 0.03 zł. za jeden m² powierzchni pokładu;

4) żaglowce z drzewa z pokładem według powierzchni pokładu po 0.03 zł. za jeden m² tej powierzchni;

5) żaglowce z drzewa bez pokładu (berlinki) według powierzchni, obliczonej przez pomnożenie długości żaglowca (berlinki) przez jego szerokość, po 0.01 zł. za jeden m² tej powierzchni.

C. Przedsiębiorstwa przemysłowe.

I. Kopalnie węgla kamiennego.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 2.000.000 ctn. m.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 1.500.000 do 2.000.000 ctn. m.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 500.000 do 1.500.000 ctn. m.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 200.000 do 500.000 ctn. m.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 50.000 do 200.000 ctn. m.

Kategorja szósta.

Produkujące do 50.000 ctn. m.

II. Kopalnie rudy.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 2.500.000 ctn. m.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 2.000.000 do 2.500.000 ctn. m.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 1.000.000 do 2.000.000 ctn. m.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 500.000 do 1.000.000 ctn. m.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 100.000 do 500.000 ctn. m.

Kategorja szósta.

Produkujące do 100.000 ctn. m.

III. Kopalnie nafty lub gazów ziemnych.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ropy naftowej ponad 3.000.000 ctn. m.

Kategorja druga.

Produkujące ropy naftowej ponad 2.000.000 do 3.000.000 ctn. m.

Kategorja trzecia.

Produkujące ropy naftowej ponad 1.000.000 do 2.000.000 ctn. m.

Kategorja czwarta.

Produkujące ropy naftowej ponad 250.000 do 1.000.000 ctn. m.

Kategorja piąta.

Produkujące ropy naftowej ponad 100.000 do 250.000 ctn. m.

Kategorja szósta.

Produkujące ropy naftowej do 100.000 ctn. m.

Uwaga: Przy kopalniach, produkujących gazy ziemne, jeden metr sześcienny gazu liczy się za jeden kilogram ropy naftowej.

IV. Młyny mączne.

Kategorja pierwsza.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żaren przekracza 150 metrów.

Kategorja druga.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żeren wynosi ponad 100 do 150 metrów.

Kategorja trzecia.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 50 do 100 metrów.

Kategorja czwarta.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 15 do 50 metrów.

Kategorja piąta.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 8 do 15 metrów.

Kategorja szósta.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 4 do 8 metrów.

Kategorja siódma.

Młyny w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 1½ do 4 metrów.

Kategorja ósma.

Wiatraki i inne młyny w których suma średnic wszystkich par żaren nie przekracza półtora metra.

Uwaga: O ile w młynach używane są do mielenia walce wyłącznie lub łącznie z żarnami to 1 ctm. długości pary walców licz się za trzy ctm. średnicy pary żaren a zespół trzech walców liczy się za dwie pary walców.

V. Gorzelnie.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 900.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 400.000 do 900.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 200.000 do 400.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

Kategorja szósta.

Produkujące do 200.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

VI. Browary.

Kategorja pierwsza.

Wyrabiające ponad 60.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja druga.

Wyrabiające ponad 30.000 do 60.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja trzecia.

Wyrabiające ponad 18.000 do 30.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja czwarta.

Wyrabiające ponad 6.000 do 18.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja piąta.

Wyrabiające ponad 2.000 do 6.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja szósta.

Wyrabiające do 2.000 hektol. gorącej brzeczki.

VII. Cukrownie.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 30.000 ctn. m. kryształu.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 20.000 do 30.000 ctn. m. kryształu.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 10.000 do 20.000 ctn. m. kryształu.

Kategorja czwarta.

Produkujące do 10.000 ctn. m. kryształu.

VIII. Olejarnie parowe.

Kategorja pierwsza.

Posiadające ponad 20 czynnych pras.

Kategorja druga.

Posiadające ponad 13 do 20 czynnych pras.

Kategorja trzecia.

Posiadające ponad 7 do 13 czynnych pras.

Kategorja czwarta.

Posiadające do 7 czynnych pras.

IX. Zakłady drożdżowo-gorzelnicze.

Kategorja pierwsza.

Wyrabiające ponad 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja druga.

Wyrabiające ponad 3.000 do 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja trzecia.

Wyrabiające ponad 1.200 do 3.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja czwarta.

Wyrabiające ponad 400 do 1.200 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja piąta.

Wyrabiające do 400 ctn. m. drożdży prasowanych.

X. Fabryki drożdży prasowanych.

Kategorja druga.

Wyrabiające ponad 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja trzecia.

Wyrabiające ponad 2.000 do 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja czwarta.

Wyrabiające ponad 600 do 2.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja piąta.

Wyrabiające ponad 200 do 600 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja szósta.

Wyrabiające do 200 ctn. m. drożdży prasowanych.

XI. Fabryki wódek.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 12.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja druga.

Produknjące ponad 8.000 do 12.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 4.000 do 8.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 1.000 do 4.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja piąta.

Produkujące do 1.000 hektol. wyrobów wódczanych.

XII. Rektyfikacja okowity.

Kategorja druga,

Produkujące ponad 2.400.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 1.200.000 do 2.400.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 350.000 do 1.200.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

Kategorja piąta.

Produkujące do 350.000 stopni hekt. oczyszczonej okowity.

XIII. Rafinerje cukru.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 30.000 ctn. m. rafinady.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 20.000 do 30.000 ctn. m. rafinady.

Kategorja trzecia.

Produkujące do 20.000 ctn. m. rafinady.

XIV. Miodosytnie, zakłady wyrabiające lakier spirytusowy i politurę.

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające ponad 1.000 robotników.

Kategorja druga.

Zatrudniające ponad 500 do 1.000 robotników.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające ponad 200 do 500 robotników.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające ponad 50 do 200 robotników przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — ponad 25 do 200 robotników.

Kategorja piąta.

Zatrudniające ponad 15 do 20 robotników przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — ponad 10 do 20 robotników.

Kategorja szósta.

Wszystkie inne tego rodzaju zakłady.

§ 99. Do robotników zalicza się wszystkich bez wyjątku najemników płci obojga zarówno zajętych w zakładzie przemysłowym, jako też pracujących dla tegoż zakładu poza jego obrębem, nadto majstrów i niższych oficjalistów, wykonywających bezpośrednio dozór nad robotami. Pracowników do lat 17 i starszyzh ponad 55 lat, liczy się dwóch za jednego.

Do robotników w przedsiębiorstwach stałych nie zalicza się robotników czasowych, zajętych przyspasabianiem lub dostawą do zakładu przemysłowego paliwa, surowców i t. p.

W przedsiębiorstwach sezonowych np. na wyrębach leśnych — ze względu na ich krótkotrwały i czasowy charakter — zalicza się do robotników wszystkich bez wyjątku pracujących.

XV. Fabryki zapałek.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające powyżej 500 robotników.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające przy fabrykacji ręcznej ponad 200 do 500 robotników przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — ponad 100 do 500 robotników.

Kategorja piąta.

Zatrudniające przy fabrykacji ręcznej do 200 robotników przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — do 200 robotników.

Vide § 99.

XVI. Przedsiębiorstwa wodociągowe, gazowe, elektrownie.

Kategorja trzecia.

Wszystkie tego rodzaju zakłady.

§ 100. Elektrownie, obsługujące nieznaczną ilość konsumentów, urządzone prymitywnie lub prowadzone ubocznie przy innych zakładach przemysłowych, jak np. przy tartakach, młynach i t. p., mogą być zaliczone do tej kategorji przedsiębiorstw przemysłowych, jaka odpowiada ilości zatrudnionych w elektrowni robotników.

XVII. Przedsiębiorstwa wykonywania filmów dla kinematografów.

Kategorja trzecia.

Wszystkie przedsiębiorstwa tego rodzaju.

XVIII. Przędzalnie, blicharnie, farbiarnie i apretury, walcownie żelaza, stali, cynku i miedzi, fabryki drutu, rur, wagonów i maszyn, odlewnie miedzi i bronzu, zakłady wytapiania tłuszczów, fabryki ekstraktów z tłuszczów i olejów, margaryny, mydła, stearyny, oraz garbarnie, fabryki artykułów chemicznych, kosmetycznych, aptecznych, farb, ekstraktów farbiarskich, lakierów terpentynowych, laku, szuwaksu, rafinerji nafty, olejów mineralnych, gazoliny i smarów, asfaltu, gudronitu, parafiny i cerezyny.

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające ponad 500 robotników.

Kategorja druga.

Zatrudniające ponad 200 do 500 robotników.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające ponad 100 do 200 robotników.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 50 do 100;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 25 do 100.

Kategorja piąta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 15 do 50;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 10 do 25.

Kategorja szósta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 9 do 15;
b) przy stosowaniu silników machanicznych ponad 7 do 10.

Kategorja siódma.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 4 do 9;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 4 do 7.

Kategorja ósma.

Zatrudniające robotników tak przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych od 1 do 4, licząc w tem właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny, zatrudnionych w przedsiębiorstwie

Vide § 99.

XIX. Wszelkie przedsiębiorstwa przemysłowe, nie wymienione w poprzednich ustępach, tudzież zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo i furmaństwo.

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające robotników ponad 1.000.

Kategorja druga.

Zatrudniające robotników ponad 500 do 1.000.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające robotników ponad 200 do 500.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 50 do 200;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 25 do 200.

Kategorja piąta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 15 do 50;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 10 do 25.

Kategorja szósta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 9 do 15;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 7 do 10.

Kategorja siódma.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 4 do 9;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 4 do 7.

Kategorja ósma.

Zatrudniające tak przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 1 do 4 robotników.

Vide § 99.

§ 101. Pod względem podziału linij kolejowych na główne i boczne pozostają w mocy przepisy, zawarte w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 31 stycznia 1922 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Kolei Żelaznych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 151).

§ 102. Nie podlegają podatkowi ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, którzy, mając inne stałe zajęcie (nauczyciele, urzędnicy), od czasu do czasu pośredniczą przy ubezpieczeniach i osiągają z tych operacyj zarobek, nie przekraczający dwukrotnej ceny świadectwa przemysłowego wraz z wszelkiemi dodatkami.

§ 103. Za pomocników podróżujących (komiwojażerów) uważa się osoby, zastępujące zakłady handlowe lub przemysłowe i zbierające dla nich zamówienia na podstawie próbek, cenników i t. p.

Pomocnikom podróżującym (komiwojażerom) mogą być wydane świadectwa przemysłowe jedynie po okazaniu w oryginałach lub uwierzytelnionych odpisach świadectw przemysłowych, nabytych przez przedsiębiorstwa przez nich zastępowane, oraz po przedstawieniu odnośnego pełnomocnictwa.

Minister Skarbu:
W. Grabski

Część III.

CENY ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

A. Dla przedsiębiorstw handlowych.

Katego-rja		We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	W miejscowościach klasy I.	II.	III.	IV.
		Złotych					
I.	Dla zakładów handlowych . .	2.000	—	—	—	—	—
II.	„ „ „	—	400	330	270	200	130
III.	„ „ „	—	80	65	50	40	25
IV.	„ „ „	—	30	25	20	15	10
V. a	„ handlu rozwoźnego	50	—	—	—	—	—
V. b	„ „ obnośnego	15	—	—	—	—	—

B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.

I.	. . . .	6.000	—	—	—	—	—
II.	. . . .	4.000	—	—	—	—	—
III.	. . . .	2.000	—	—	—	—	—
IV.	. . . .	600	—	—	—	—	—
V.	. . . .	200	—	—	—	—	—
VI.	. . . .	—	120	100	80	60	40
VII.	. . . .	—	60	50	40	30	20
VIII.	. . . .	—	15	12	10	6	4

C. Dla handlu jarmarcznego.

	Dla handlu hurtownego	Dla handlu detalicznego
	Złotych	
Na jarmarkach, trwających ponad 21 dni	250	70
„ „ „ „ 7 dni do 21 dni	125	35
„ „ „ „ 3 „ „ 7 „	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kategorja	Oznaczenie zajęcia przemysłowego	Cena w złotych
I.	Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w urzędach celnych towarów, wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:	
	1) Przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych linjach kolei żelaznych	400
	2) Przy urzędach celnych, znajdujących się przy bocznych linjach kolei żelaznych	300
	3) Przy urzędach celnych, nie położonych przy linjach kolejowych	250
	Vide § 101. — Str. 41.	
II.	a) Pośrednicy giełdowi (maklerzy):	
	1) Na giełdzie warszawskiej	400
	2) Na innych giełdach	250
	b) Wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi:	
	1) W Warszawie i w miejscowościach I. klasy	150
	2) W miejscowościach II. klasy	100
	3) W miejscowościach III. i IV. klasy	30
III.	Inspektorzy i ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych, komunikacyjnych oraz instytucyj kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur:	
	1) W Warszawie i w miejscowościach I. klasy	50
	2) W miejscowościach II. klasy	40
	3) W miejscowościach III. i IV. klasy	20
	Vide § 102. — Str. 41.	
IV.	Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie)	100
	Vide § 103. — Str. 41.	

Opłaty patentów od wytworni i handlu win itd.

Opodatkowanie wina i miodu syconego. W Dzienniku Ustaw ogłoszono ustawę o opodatkowaniu wina i miodu syconego. Wszelkie odmiany win naturalnych i sztucznych, wina musujące, oraz moszcz, podlegają podatkowi spożywczemu, wynoszącemu, od win gronowych, stołowych, zawierających do 16 procent alkoholu, po 1 zł., od win mocnych, zawierających ponad 16 procent alkoholu 2 zł. od litra, od win owocowych i miodu syconego po 20 gr. od litra, od wina musującego, gronowego 4 zł. 5 gr., od owocowego 2 zł. od butelki. Wolne od podatku są napoje te domowego wyrobu, przeznaczone do użytku we własnem gospodarstwie, w ilości nie przekraczającej 50 litrów rocznie. Podatek płatny przy przywozie z zagranicy, przy odprawie celnej, wewnątrz kraju przed wywiezieniem napojów tych ze składu do wolnego obrotu, przy przywozie z Gdańska, przy odbiorze. Podatek uiszcza się przez umieszczenie na butelce opaski podatkowej. Wszelkie nadużycia ulegną karze pieniężnej w wysokości 10-krotnej zatajonego podatku. Ustawa wchodzi w życie na całym obszarze Państwa z dniem 1 września 1925 roku.

Przedsiębiorstwa, zajmujące się wyrobem i sprzedażą wina musującego, gronowego miodu, opłacają opłatę patentową:

A) Opłaty od patentów za wyrób:

1) Od wytwórni wina musującego	400 zł
2) Od wytwórni wina gronowego, napojów podobnych do wina i wina rodzynkowego	60 „
3) Od wytwórni wina owocowego i miodu syconego	30 „

B) Opłaty od zakładów sprzedaży:

1) Od winiarń i piwiarń, uprawnionych wyłącznie do wyszynku wina, miodu i piwa:	
w miejscowościach I. klasy	100 zł
w miejscowościach II, klasy	50 „
w miejscowościach III. klasy	25 „
2) Od winiarń i piwiarń, uprawnionych wyłącznie do sprzedaży wina, miodu i piwa, w naczyniach zamkniętych, bez prawa spożycia na miejscu:	
w miejscowościach I. klasy	50 zł
w miejscowościach II. klasy	25 „
w miejscowościach III. klasy	15 „
3) Od hurtownych składów wina, miodu i piwa:	
w miejscowościach I. klasy	100 zł
w miejscowościach II. klasy	50 „
w miejscowościach III klasy	25 „

Do klasy I miejscowości zalicza się: Poznań, Lwów, Warszawa, Wilno, do klasy II. miejscowości ponad 10.000 mieszkańców, do klasy III. reszta.

Opłacie powyższej nie podlegają: a) składy fabryczne przy wytwórniach (magazyny fabryczne), b) składy, które służą wyłącznie do przechowywania napojów przy dostawie z zagranicy lub przy wywozie zagranicę, c) przedsiębiorstwa sprzedaży, w których obok napojów, wymienionych na wstępie sprzedaje się inne napoje alkoholowe na podstawie uiszczenia opłaty patentowej według art. 78 ustawy z dnia 31 lipca 1924 o monopolu spirytusowym (Dz. Ust. Nr. 78, poz 756).

Opłaty patentowe uiszcza się z góry za cały rok kalendarzowy w miesiącu grudniu roku poprzedniego

Przedsiębiorstwa, powstałe w ciągu pierwszej połowy roku kalendarzowego, winny uiścić roczną opłatę patentową przed rozpoczęciem czynności.

Przedsiębiorstwa otwarte dopiero w drugim półroczu roku kalendarzowego opłacają połowę opłaty patentowej.

Zakłady sprzedaży, prowadzone w kąpieliskach, uzdrowiskach i letniskach, tylko w czasie sezonu letniego, opłacają połowę opłaty patentowej z ważnością od 1 maja do 30 września.

Opodatkowanie wina i miodu syconego. Sprzedawcy, którzy nie uiścili podatku dotychczas obowiązującego, muszą do dnia 8 września br. zgłosić na piśmie w dwóch egzemplarzach urzędowi akcyz i monopolów cały zapas obciążonego dodatkowym podatkiem wina, moszczu i miodu syconego.

Obrót denaturatem. Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem (Dz. U. Nr. 68, poz. 484), które weszło w życie z dnia 28 lipca 1925 r. reguluje obrót spirytusu skażonego w hurtowej i detalicznej sprzedaży, a także skażanie spirytusu.

Skażanie spirytusu może się tylko odbywać w rektyfikacjach, które zawarły umowy z Dyrekcją Państwowego Spirytusowego na komisową sprzedaż spirytusu monopolu lub które, zawarszy umowy z D. P. M. S., posiadają urządzenia do skażania i przechowywania spirytusu skażonego, uznane przez D. P. M. S. za odpowiednie.

W drodze wyjątku w miejscowościach nie posiadających rektyfikacyj, D. P. M. S. może zezwolić na skażanie spirytusu w rozlewniach. Spirytus skażony winien posiadać moc. 92 st. lub 95 st. według każdorazowych zleceń D. P. M. S.

Nabywać spirytus skażony mogą:

1) rozlewnie spirytusu skażonego,
2) osoby i przedsiębiorstwa, używające motorów i innych przyrządów,
3) szpitale na potrzeby własne (nie mniej 1 hl. spirytusu 92 st. lub 95 st.).

Dla uzyskania prawa założenia rozlewni spirytusu skażonego należy kierować podania za pośrednictwem władzy skarbowej I instancji do władzy skarbowej II instancji, która przedkłada sprawę z odpowiednim wnioskiem do decyzji D. P. M. S.

Spirytus skażony można rozlewać do butelek o pojemności 0,5 litra, 0,6 litra, 1 litr i 3 litry oraz do naczyń (baniek) 5, 10, 20 i 50 litrowych. Butelki o pojemności 0, 6 l. można wydawać tylko do dn. 31 grudnia 1925 r.

Tak butelki, jak i bańki, muszą mieć przed sprzedażą zabezpieczone zamknięcia: butelki lakiem i pieczątką firmową rozlewni, lub kapkami ochronnemi, a bańki ołowianemi plombami.

Na każdym naczyniu winna być etykieta, na której należy wyszczególnić: ilość i stopień denaturatu, cenę spirytusu i osobno cenę naczynia, miejsce rozlewu i firmę rozlewni oraz należy umieścić trupią główkę z napisem „płyn trujący".

Sprzedaż denaturatu może odbywać się:

1) kupcom detalicznym po przepisanej cenie w naczyniach o przepisanej pojemności,
2) bezpośrednio konsumentom (do 50 litrów).

Nowe ceny za spirytus i wódki monopolowe od 1/IX. 1925 r. 1) Spirytus czyszczony do wyrobu wódek czystych 589 zł; 2) Spirytus czyszczony do wyrobu wódek gatunkowych, oraz do wzmacniania wina i soków 669 zł; 3) Spirytus czyszczony na cele domowe 773 zł); 4 Spirytus czyszczony dla aptek 589 zł; 5) Spirytus czyszczony dla wyrobu pachnideł 200 zł; 6) Spirytus do fabrykacji eteru 75 zł; 7) Spirytus do fabrykacji octu 65 zł: za spirytus skażony 92⁰ 55 zł; za spirytus skażony 95⁰ 57 zł.

Cena za wódki monopolowe wraz z butelką:

	1 lit.	0·75 lit.	0 6 lit.	0 5 lit.	0·3 lit.	0 5 lit.
a) mocy 40⁰/₀						
w hurcie	2.82	2 10	1·69	1·43	0·86	0 73
w detajlu	3·24	2·42	1·95	1·65	0 99	0·84
b) mocy 45⁰/₀						
w hurcie	3·15	2·35	1 91	1·60	0·98	0·82
w detajlu	3·62	2·70	2·20	1·84	1·13	0·95

Dodatkowe opodatkowanie zapasów spirytusu.

Zapasy spirytusu, które w dniu 1 września br. znajdowały się na składzie w prywatnych fabrykach wódek, czy to w postaci czystych czy gotowych wyrobów lub półfabrykatów, morsów, soków itp, w składach zaś hurtownych i hurtowo-fabrycznych w postaci gotowych wyrobów podlegają dodatkowemu, a mianowicie: Spirytus, przeznaczony do wyrobu wódek czystych, oraz zawarty w gotowych wyrobach i półfabrykatach wódek czystych po 22 zł za 1 hl. 100⁰/₀.

Spirytus, przeznaczony do wyrobu gatunkowych, oraz zawarty w gotowych wyrobach i półfabrykatach wódek gatunkowych, sokach, morsach itp. po 25 zł za 1 hl. 100⁰/₀.

Spirytus, przeznaczony do celów domowo-leczniczych w prywatnych hurtowniach po 25 zł za 1 hl. 100⁰/₀.

Opłatę skarbową łącznie z udziałem związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego od jednego hektolitra spirytusu 100⁰/₀ ustala się w wysokości.

a) od spirytusu wyrobionego w kraju 430 Zł.

b) od spirytusu i przetworów spirytusowych przywożonych z zagranicy oraz z obszarów na które ustawa o monopolu spirytusowym się nie rozciąga 670 Zł.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 września 1925 roku (Dz. U. Nr. 90 r. 1925).

Oszczędności!

Od dwóch lat słyszysz ciągle o konieczności oszczędności.

Ile razy już słyszeliśmy ze strony rządu wezwania, skierowane do całego społeczeństwa o oszczędności? Ile razy słyszeliśmy już zapewnienia ze strony tego samego rządu, że stosuje najdalej idące oszczędności.

Oto kilka drobnych przykładów.

Przygotowuje się obecnie budżet na rok 1926. Dowiadujemy się, że przy zestawieniu wydatków Ministerstwa Spraw Wojskowych wstawia się pewne kwoty na zakupno złotych ksiąg pamiątkowych dla poszczególnych pułków.

Uznajemy wartość takiej księgi złotej w całej pełni. Czy jednak wydatek ten jest tak koniecznym, że te kilkadziesiąt tysięcy złotych doprawdy znaleść się muszą akurat w budżecie na rok 1926, w budżecie układanym w chwili najcięższego położenia gospodarczego państwa i jego obywateli? Czy odpowiedzialnym czynnikom nie wiadomo, ile trudu sprawia ściąganie kilkudziesięciu tysięcy złotych podatków?

W ostatnich dniach przyniosły dzienniki wiadomości, że główna komenda policji państwowej doszła do przekonania, że jest rzeczą nieodzowną, aby policja polska zamiast dotychczasowych czapek otrzymała hełmy. Hełmy ma policja w wielu innych krajach i zdaje się, że przed policjantem w hełmie ma się więcej respektu, aniżeli przed policjantem w zwyczajnej czapce; być może, że wskutek tej inowacji zmniejszy się ilość przestępców. Sprawienie hełmów pociągnie wprawdzie za sobą znaczny wydatek, ale to trudno.

O zamiarze wprowadzenia hełmów dowiedział się jakiś przemysłowiec warszawski, który natychmiast przedłożył ofertę na dostawę tych hełmów po 20 zł. za sztukę; przedłożył też wzór, który się bardzo podobał. Przemysłowiec czekał na odpowiedź. Tymczasem sprawa ucichła, sądził więc, że wobec dzisiejszych ciężkich warunków komenda Policji odstąpiła od swego zamiaru.

W ostatnich dniach jednak dowiaduje się nasz przemysłowiec, że jednak policja hełmy dostaje. Biegnie więc do Komendy, aby dowiedzieć się, kto otrzymał dostawę tych hełmów. I oto pokazuje się, że zamówiono w Berlinie 1700 hełmów w cenie po 48 złotych za sztukę, a nadto także 300 siodeł dla policji konnej.

Zainteresował się też sprawą współpracownik jednego z dzienników warszawskich i udał się po informacje w tej sprawie do szefa intendantury Policji Państwowej. Szef intendanutry przyznał, że wiadomości o zamówieniu hełmów w Berlinie są prawdziwe, ale intendantura nie miała innego wyjścia. Na zdziwioną minę warszawskiego dziennikarza odpowiedział szef intendanutry wydobyciem wspaniałego hełmu: „Oto hełm, jakiego używa policja w Chile. (republika południowo-amerykańska). Hełmy takie wyrabiają tylko w Berlinie, a hełmy te najbardziej nam odpowiadają?

Historja ta nasunąć musi każdemu parę skromnych pytań.

Czy rzeczywiście sprawianie hełmów w chwili obecnej jest tak koniecznem?

Czy hełmów nie można było zamówić w kraju? Czy nie będzie żadnych trudności z pozwoleniem na przywóz?

Kilka uwag w sprawie podatku majątkowego.

Do końca września b. r. rozesłać mają Urzędy skarbowe płatnikom podatku majątkowego nakazy płatnicze ustalające w definitywny sposób wysokość podatku majątkowego.

Od oszacowania majątku dokonanego przez komisję szacunkową, względnie przez izbę skarbową oraz od obliczenia podatku przysługuje płatnikowi prawo odwołania się do komisji odwoławczej w ciągu 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego.

Odwołania wnosi się za pośrednictwem tej władzy podatkowej, która wydała nakaz płatniczy.

Na żądanie płatnika należy mu dla celów odwołania udzielić podstaw wymiaru, ustalonych przez komisję szacunkową.

Na wypadek zażądania przez płatnika podstaw wymiaru, bieg 30-dniowego okresu do wniesienia odwołania przerywa się na czas do dnia doręczenia podstaw wymiaru płatnikowi.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanych terminach.

Spóźnione odwołania władza podatkowa I. instancji odrzuca ostatecznie.

Komisja odwoławcza rozpoznaje jednak odwołanie o ile przekroczenie terminu wynosi nie więcej niż dni 15, a płatnik usprawiedliwi opóźnienie nieuchroną lub nieprzewidzianą przeszkodą.

Po rozesłaniu nakazów płatniczych, przewodniczący komisji szacunkowej sporządza w dwóch egzemplarzach imienne listy płatników według gmin, względnie dzielnic miejskich, z oznaczeniem kwot ustalonego majątku i przypadającego podatkn. Celem umożliwienia kontroli publicznej nad wymiarem podatku majątkowego jeden egzemplarz listy wykłada się na przeciąg 4 tygodni w pomieszczeniu władzy podatkowej I. instancji, a drugi przesyła się do właściwego urzędu gminnego (magistratu) dla wyłożenia na taki sam przeciąg czasu w miejscu dostępnem dla publiczności.

Władze podatkowe I. instancji lub urząd gminny (magistrat) obowiązane są przyjąć protokolarnie uwagi osób, przeglądających spis.

W terminie miesięcznym od dnia następnego po upływie okresu wyłożenia list, przysługuje przewodniczącemu komisji szacunkowej prawo zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uchwałom komisji szacunkowej. Odpis sprzeciwu należy przesłać płatnikowi, któremu przysługuje prawo wniesienia odpowiedzi w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu odpisu.

Sprzeciw przewodniczącego wraz z ewentualną odpowiedzią płatnika winien być przesłany komisji odwoławczej.

Wniesienie sprzeciwu nie wstrzymuje wykonania zaskarżonej uchwały komisji szacunkowej.

Śp. JULJAN NOWICKI

Dnia 24 sierpnia br. zmarł w Abazzji naczelnik Wydziału przemysłowego Województwa krakowskiego Śp. Juljan Nowicki.

Wiadomość o śmierci Juljana Nowickiego głębokim żalem przejęła liczne szeregi kupiectwa całego Województwa krakowskiego.

Śp. Juljan Nowicki stanął na czele wydziału przemysłowego w czasie, gdy zrozumienie potrzeb życia gospodarczego w społeczeństwie małe jeszcze poczyniło postępy.

Był to okres czasu, gdy winę za wzrastające wskutek inflacji ceny wszystkich towarów sfery rządowe, prasa i całe społeczeństwo rzucały na kupiectwo.

Nie rozumiano czy też nie chciano jeszcze wówczas rozumieć, że wzrost cen jest tylko skutkiem zmniejszającej się wskutek inflacji wartości pieniądza. Winien był kupiec, którego powszechnie uważano za lichwiarza; zewsząd też na kupca tego prowadzono nagonkę.

Śp Juljan Nowicki był jednym z nielicznych, którzy w sprawach gospodarczych mieli sąd jasny i zdrowy. Widział przyczyny złego i dla ego gdzie mógł łagodził ostrze z fałszywego założenia wychodzących ustaw i rozporządzeń.

Energiczny rzecznik każdej słusznej sprawy, o charakterze czystym jak łza, dla którego w urzędowaniu nie było różnic politycznych czy wyznaniowych cieszył się Zmarły ogólną sympatją szerokich kół ludności.

Kupiectwo Województwa krakowskiego z wdzięcznością wspomnać będzie zawsze jego nazwisko. Cześć Jego pamięci!

Najbliższy Nr. „Prz. Kup." ukaże się w zwiększonej objętości w dniu 15 września br.

Kalendarzyk podatkowy.

Podatek od nieruchomości miejskich za II. półrocze 1925, płatny jest do 14 września,

Podatek wojewódzki od obrotu trunkami za II. półrocze 1924, 3 rata płatna jest do 15 września.

Swięta obowiązujące.

Nowy Rok (1 stycznia), Trzech Króli (6 stycznia), N. M. P. Gromnicznej (2 lutego), Wielkanoc 1 i 2-gi dzień, Trzeciego Maja, Wniebowstąpienie Pańskie, Zielone święta 1 i 2 dzień, Boże Ciało, św. Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie Najświętszej Marji Panny (15 sierpnia), Wszystkich Swiętych (1 listopada), Niepokalane Poczęcie Najśw. Marji Panny (8 grudnia), Boże Narodzenie (25 grudnia),

---

Rząd podniósł opłatę za paszporty za jednorazowy wyjazd na 500 złotych, ważny na 3 miesiące, kilkakrotny ważny na 6 miesięcy na 1500 złotych. Tem konie cznie pan Grabski uratuje i bilans płatniczy i parytet złotego.

Paszporty kupieckie. Rozp. z dnia 28/VIII. br. Dz. U. ustala Minist. w § 3:

Paszporty handlowe za opłatą 25 zł jak również zezwolenia na ponowny wyjazd należy wydawać osobom, udającym się zagranicę w celach handlowych i przemysłowych, o ile przedłożą każdorazowo zaświadczenia wojewódzkiego Wydziału przemysłu i handlu, względnie inżyniera przemysłowego na m. St. Warszawę, stwierdzające, że udzielenie ulgowego paszportu względnie ulgowego zezwolenia na ponowny wyjazd jest ze względów handlowych lub przemysłowych konieczne,

Uwaga! O ile wyżej wymienione osoby nie przedstawią zaświadczenia wojewódzkiego wydziału przemysłu i handlu należy im wystawiać paszporty i udzielać zezwoleń na ponowny wyjazd za opłatą normalną (500 zł).

ZGROMADZENIE.

W niedzielę, dnia 13 września 1925 o godz. 4½ popoł. wygłosi w Krakowskiem Stow. Kupców, Grodzka 43 p. Dr. Wasserberg referat p. t.: „Ustawa o postępowaniu ugodowem".

Po odczycie odbędzie się dyskusja.

Na odczyt ten ze względu na bardzo aktualny dziś temat zaprasza Kupców **Wydział.**

Ministerstwo Skarbu przedłużyło do dnia 25 września br. moc obowiązującą, wydanego w dniu 11-go sierpnia br. zarządzenia, na mocy którego obniżone zostały kary za zwłokę o 1 proc. miesięcznie od wszelkich wpłacanych zaległości z tytułu podatków bezpośrednich i należytości stemplowych. Do dnia 25 września br. przy egzekwowaniu zaległości pobierane będą normalne kary za zwłokę i koszta egzekucyjne.

Onegdaj odbyło się posiedzenie Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, na którem w dalszym ciągu rozważano zagadnienia w związku z poprawą bilansu handlowego Polski.

Między innemi komitet rozpatrzył wnioski ministra przemysłu i handlu, zmierzające do zmniejszenia importu w drodze reglementowania artykułów luksusowych, dotychczas reglementacją nieobjętych.

Pozatem rozpatrzono wnioski w sprawie podwyższenia stawek celnych na artykuły zagraniczne, do których produkcji może się przemysł polski łatwo dostosować.

Dyrekcja Banku dla Handlu i Przemysłu zwróciła się do sądu handlowego w Warszawie z prośbą objęcia nadzoru nad interesami banku. Nadzór ten ma trwać od 3 września przez trzy miesiące. Podobny nadzór na własną prośbę będzie rozciągnięty nad Bankiem Zjednoczenia, który jest w fuzji z Bankiem dla Handlu i Przemysłu.

Nie jest to ostatnia „plajta" wielkiego banku. Mamy za dużo dyrektorów w bankach a za mało własnego kapitału.

Kryzys ten potrwa tak długo, aż się ilość banków zmniejszy do takiej ilości, jakę nasz słaby organizm gospodarczy jest wstanie utrzymać. Także w Gdańsku grozi krach banków.

Wskutek interwencji posłów Wiślickiego i Hartglasa Ministerstwo Skarbu wyda w dniach najbliższych Rozporządzenie, że stopa podatku obrotowego w hurtownym handlu towarami włóknistemi i przędzę wynosić będzie na zasadzie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca br. tylko **1 proc.**

Zmiany w organizacji władz skarbowych. Z dniem 1 września br w miejsce dotychczasowych „Dyrekcji Okręgów Skarbowych" w Krakowie, Nowym Sączu, Tarnowie i Wadowicach zostają uruchomione „Urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych" w tych samych miejscowościach z dotychczasowym zakresem działania oddziałów administracyjnych Dyrekcji okręgów skarbowych. Oddziały należytościowe przy D O S. zostają z powyższym dniem zwinięte a ich agendy przydzielone właściwym „Urzędom skarbowym podatków i opłat skarbowych" (dawniej „Inspektoraty skarbowe").

Sprawy należytościowe z powiatu krakowskiego załatwiać będzie Urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych dla powiatu w Krakowie, ul Starowiślna 15, II. p.. a sprawy należytościowe i opłat stemplowych dla m. Krakowa „Urząd skarbowy do spraw opłat stemplowych i podatku spadkowego" w Krakowie, ul. Wiślna L. 7, II. p.

Drożyzna jako czynnik załamania się złotego.

Od przeszło miesiąca przeżywa kupiec i przemysłowiec polski ciekawe emocje. Niema inflacji, a kurs złotego się załamał. Od 20 sierpnia pan Grabski wedle jego własnych słów, przeszedł do ofenzywy we walce o ustabilizowanie kursu złotego. Bank polski notuje już teraz kurs równający się parytetowi złotego na innych giełdach i zaprzestał wydawać codziennie waluty różnym protegowanym po kursie o 10, 20 do 25 procent niższym od faktycznego kursu „życiowego" Bank polski nie stracił chyba na tej transakcji, stracił eksporter, który musiał dostarczać Bankowi polskiemu waluty a obłowiły się nieco banki, które znajdują się w swej większości przed likwidacją.

Załamanie się kursu złotego dało powody różnym ekonomistom i tym, co sobie wmawiają, że się na zjawiskach gospodarczych znają, szerokie pole do popisu. Znawcy ci udowadniali na prawo i na lewo, że wprawdzie złoty jest murowany, atoli zawinił import, wyjazdy liczne i walka przeciw nam ze strony Niemiec. Na łamach „Przeglądu Kupieckiego" mieliśmy sposobność niejednokrotnie wykazać, że import u nas nie jest wielkim, niestety jesteśmy gospodarczo tak zniszczeni, że nasza siła kosumpcyjna jest minimalną i dlatego także nie importowaliśmy za dużo. Wywoziliśmy i wywozimy nadal za mało, do tego się nie przyznajemy i to jest jednym z tych powodów, które niechybnie wpłynęły na kształtowanie się kursu złotego. Już niejednokrotnie wykazywaliśmy absurd twierdzenia, że wyjazdy kilku tysięcy obywateli z państwa blisko 30 miljonowego mogą spowodować załamanie się kursu złotego. Naiwnym trzeba być, by w to wierzyć, bo obywatel polski, wyjeżdżający zagranicę we wyjątkowych wypadkach wywozi złote; zamienia bowiem w kraju złote na dolary. Widzimy jasno, że ten argument nie wytrzymuje najmniejszej krytyki, a że premjer Grabski znowu podwyższył opłatę za paszporty, to chyba nie jest żadnym dowodem, bo wiemy z doświadczenia, że pana Grabskiego z jego uporu nikt nie jest w stanie wyleczyć. O argumencie, że Niemcy wpłynęły na załamanie się kursu złotego mówimy na innem miejscu w niniejszym numerze „Przeglądu Kupieckiego". Możemy chyba tyle dodać, że optanci, którzy do dnia 1 sierpnia opuścić musieli granice Polski i zmuszeni byli zlikwidować swe majątki, prawdopodobnie zabrali ze sobą złote, a w Niemczech musieli naraz zamieniać złote na marki niemieckie. Ta podaż złotych, w czasie, gdy między Polską a Niemcami rozgorzała wojna celna była Niemcom niepotrzebna i spowodować mogła zachwianie się kursu. Nas więcej zajmować winno zagadnienie, co mogło spowodować tak wielkie rozpięcie kursu dolara na rynku wewnętrznym w stosunku do kursu złotego zagranicą. Jeżeli trochę nabierzemy odwagi i zagłębimy się w to zagadnienie, to dojdziemy do następującej konkluzji. Waluta jest rzeczą zaufania. Do polskiej waluty miało społeczeństwo nadzwyczajne zaufanie, wierzyło bowiem święcie, że rząd Grabskiego, którego programem było oprzeć bank emisyjny wyłącznie na własnych siłach i który zarząd banku oddał w ręce swoich najbliższych przyjaciół i który dla sanacji skarbu żążdał od społeczeństwa polskiego po 5-cio letniej gospodarce inflacyjnej tak olbrzymich ofiar, że rząd ten nie dopuści chyba do załamania się kursu złotego. Atoli już w maju, gdy rząd forsownie nasycał obieg bilonem, (wynosił wówczas obieg bilonu około 200 miljonów złotych, przy obiegu banknotów Banku polskiego 557 miljonów), zachwiał się na rynku wewnętrznym kurs złotego. Przypominamy, że płacono bilonem za dolar 5.26, czyli disagio na rynku wewnętrznym wynosiło 1½ procent. Gdyby wówczas Bank polski nadal nie był przyjmował był bilonu, sytuacja wówczas już stałaby się na rynku wewnętrznym arcy-nieprzyjemną. Moment psychologiczny wiary w złotego został forsowaniem bilonu mocno zaniepokojony, a gdy nieco później doszły nas pierwsze wiadomości o załamaniu się kursu złotego na rynkach zagranicznych, panika opanowała umysły tych, u których się już od miesięcy zaufanie nadwyrężyło. To jest jeden moment, o którym u nas mało mówiono. Stwierdzić chcemy, że p. Grabski nadal forsuje przesycenie rynku bilonem. W dniu 10 VIII. br. przy obrocie banknotów 457 miljonów obieg bilonu wynosił aż 275 miljonów, co jest nadzwyczajnie niepokojącym objawem dla gospodarki pieniężnej w państwie.

Chcemy teraz omówić dalszy ważny moment, charakteryzujący dosadnie dalszy powód załamania się kursu złotego. Mówiliśmy już o stale malejącym eksporcie naszym. Eksport ten dokonuje się po części z bardzo poważnemi stratami dla przemysłowców, jak np. węgiel górnośląski, który osiąga w niektórych relacjach na rynkach zagranicznych za tonnę 10 złotych. zamiast ceny 26 złotych na rynkach wewnętrznych. Różnicę między ceną zagraniczną, która nie pokrywa gwarectwu ceny eksploatacji płaci konsument polski. Konsument węgli w Polsce płacić musi za węgiel producentowi przynajmniej o 60 procent więcej, jak zagranica by płaciła, gdyby obecnie nie było tak zażartej konkurencji na rynku węglowym; jest to jeden z tych powodów, że konsument węgla u nas, za złotego dostaje mniej węgla, jak zagranicą. Niestety nie jest to jedyny artykuł. Płacimy na rynku polskim za produkt polski, jakim jest cukier, nafta, benzyna, spirytus, mąka pszenna, żelazo, mydło papier, zapałki itd., daleko więcej, jak za te nasze artykuły płaci zagranicą zagraniczny konsument. To wszystko robią przemysłowcy oczywiście z utylitarnych względów, ze względów czysto patrjotycznych. Stwierdzamy dalej, że (wedle Wiadomości statystycznych głównego urzędu statystycznego rok III., nr. 16., 18 sierpnia br.), że za złotego 31 go lipca bieżącego roku można było nabyć u nas tylko równowartość produktów zbożowych za 70 groszy, a żywność pochodzenia zwierzęcego przedstawiała tylko wartość 60 groszy, w stosunku do złotego. Natomiast towary kolonjalne, skóry surowe i gotowe, artykuły przywożone ze zagranicy, na które nasz producent ma mały wpływ nie wykazywały żadnej dysproporcji. Skoro siła kupna złotego została u nas wskutek drożyzny mocno nadwyrężoną, skoro za złotego dopóty jego kurs był niezachwiany zagranicą, kupić było można więcej, czyli korzystniej, jak na rynku wewnętrznym, skoro u nas produkcja wskutek drożyzny artykułów żywnościowych była tak drogą, że zachodziły odchylenia 30 i 40 procent przy artykułach codziennej potrzeby, musiała się konsumpcja wewnątrz kraju wskutek braku jakiejkolwiekbądź konjunktury

niepomiernie zmniejszyć, a rynek nasz stal się wskutek wysokiej wartości waluty złotowej, zachęcającym dla przywozu obcej produkcji. Omówiliśmy szczegółowo to zjawisko, aby wykazać, że kierownictwo Banku polskiego, jako Banku emisyjnego, nie spełniło zupełnie obowiązku banku emisyjnego, którego celem być musi, nietylko utrzymanie kursu parytetowego, nominalnego, ale uregulowanie produkcji, a raczej ceny tej produkcji na rynku wewnętrznym, by ceny nie wykazywały takiej dysproporcji, jaka niestety u nas od chwili wprowadzenia złotego nastąpiła. Niepotrzeba być prorokiem, by przepowiedzieć, że drożyzna zatoczy u nas coraz szersze kręgi, że wskutek tego bezrobocie wzmagać się musi, że stale zmniejszać się będzie konsumpcja, a wszelkie nawet jak najbardziej optymistyczne zapewnienia pana Grabskiego nic na to nie pomogą. Nie pomoże nawet fakt, że złoty wróci do parytetu 5.18 i pół. Jesteśmy w przededniu szerokiej fali drożyźnianej, która tuż po żniwach znakomitych, jest bardzo przykrem zjawiskiem w naszem życiu gospodarczem i wskazuje, że życie gospodarcze może się tylko rozwinąć w atmosferze walki konkurencyjnej, a nie pod ochroną chińskiego muru celnego i paszportowego, za który tak chętnie się chronią nasi panowie z „Lewiatanu". Niestety stwierdzić nam wypada, że rząd w zagadnieniach gospodarczych się zupełnie obecnie nie orjentuje, a drożyzna ma to za sobą, że niszczy jak gorączka nasz osłabiony organizm gospodarczy, na którego wyleczenie będziemy niestety długo czekać musieli. Reasumując stwierdzamy, że dotychczasowa linja wytyczna rządu, bezwiednie może, wskutek polityki celnej i inflacji podatkowej, spowodowała drożyznę, drożyzna obniżyła siłę kupna złotego, a zakaz przywozu nie spowoduje u nas potanienie produkcji, czyli, że obecnie przez rząd zastowane środki są zupełnie chybione. Może zagraniczna pożyczka jedna, lub druga spowodować powrót złotego do parytetu na rynkach zagranicznych, na rynku wewnętrznym stoimy przed dalszą drożyzną i kurczeniem się konsumcji.

Fala drożyźniana rośnie.

Hasło zaopatrywania się we wyroby krajowej wytwórczości jest hasłem mądrym i należałoby jak najrychlej zastosować o ileby nasz przemysł sytuację dla siebie tak korzystną nie wykorzystał, lub mówiąc lapidarnie nie wyzyskiwał.

„Schlesischer Merkur" opisuje w Nr. 68, kilka kwiatków apetytu naszych przemysłowców:

Madopolan zagraniczny kosztuje w Polsce wraz z cłem i kosztami przewozu 22 cent. dol. Łódź notuje za taki towar tylko 0.29 dol. Satin raye kosztuje w Łodzi 0.39 dol., zagraniczny oclony towar 0.33 dol. Zefir zagraniczny wraz z cłem kosztuje u nas 0.22 dol. łódzki zefir 0.32 dol.

Wynika jasno, jak by to u nas było bajkowo tanio, gdyby granice były zamknięte na czas dłuższy i gdybyśmy u nas zastosowa chcieli teorję o samowystarczalności.

Bezrozum ma głos. „Frankfurter Zeitung" donosi, że w ostatnich dniach odczuwa się na rynkach niemieckich spadek cen pszenicy, wskutek znacznego importu pszenicy polskiej. Chytry prusak do 1 października zezwolił na wolny eksport polski do Niemiec pszenicy, tak że Niemcy mieć będą tanią mąkę, a my się cieszyć będziemy poprawą naszego bilansu na krótki zaledwie czas. Mimo wielkich zbiorów, zabraknie Polsce do przyszłych zbiorów **15** tysięcy wagonów pszennej mąki. Wywozimy obecnie pszenicę przy bardzo niskiej cenie, a najdalej od stycznia przywozić będziemy, może nawet od Niemców, pszenną mąkę. Że za tą przysługę zapłacimy znów w dwójnasób, znów za rok rozpocznie się ten sam lament, co obecnie, że bilans handlowy nie dopisuje, że złoty się chwieje i td. to znów rzecz inna.

Niemcy importowały w roku 1924 żyta 5.150.633 metr. cetn. (z Polski 4.2%) mięsa wieprzowego 253.243 metr. cetn. (z Polski 15.4%) jaj 793.375 metr. cetn. (z Polski 12.7%) kartofli 2.899.078 (z Polski 59.9%) przy własnej produkcji niem. 36.547.579 metr. cetn.).

Tani chleb W Dąbrowie Górniczej sprzedają od 3 b. m. bochenek chleba żytniego 2 klg-owego dobrze wypiekanego po 60 groszy. Przy dzisiejszej cenie za żyto i mąkę żytnią cena ta jest zupełnie wystarczającą. Czy tej sztuki nie potrafią piekarnie także gdzieindziej?

Jak u nas rośnie fala drożyzny, konsumentom do wiadomości. W bielskich fabrykach towarów wełnianych podskoczyły ceny o 25%, tomaszowskich o 15%, o dalsze 10% podniosły ceny łódzkie fabryki towarów bawełnianych.

Skórnicy żądająlylko gotówki przy sprzedaży.

Galanterja i nici podrożały o 10 - 15%.

Żelazna galanterja wskutek zakazu przywozu znacznie podrożała.

Kolonialne towary zwyżkowe przeciętnie od 20—35%.

Artykuły piśmienne zagraniczne notują 15—20% drożej

Taniec drożyzny przy czynnym współudziale rządowej rafinerji nafty objął kartel rafinerów naftowych Na ostatniem swojem posiedzeniu uchwalili z dniem 1/IX. 1925 podwyżkę cen nafty i benzyny o 30%. Podwyżka ta wynosić będzie w hurcie 5 gr na kg. nafty i 7 gr na kg. benzyny.

W Niemczech rządowy monopol dostarcza środek pędny spirytusowy po 30 fenigów za liter, za 100 kg. 36 marek.

Pod pręgierz. Marzeniem naszych przemysłowców było zamknięcie granic państwa dla przywozu wyrobów zagranicznych. Pukali do rządu o stworzenie im tego raju pozostania na rynku wewnętrznym bez konkurencji zagranicznej.

I oto, gdy tylko złoty się zachwiał, rząd podsuniętą mu myśl w czyn wprowadził dla ratowania złotego. Dobrodziejstwo tego zakazu przywozu towarów zagranicznych, odczuło zaraz kupiectwo na swoich barkach, bo oto panowie przemysłowcy, którym radość z powodu tego zakazu przewróciła w głowie, pokazali kupiectwu swoje pazurki.

Wstrzymanie kredytów, cofnięcie rabatów, żądanie zapłaty z góry i to często w efektywnych dolarach, ba nawet żądanie zapłaty w dolarach za zaległości złotowe, zastanowienie zupełne lub częściowe fabrykacji, odmówienie dostawy hurtownikom a sprzedawanie tylko detailistom no i „least not last" podniesienie ceny w rytmicznej zgodzie ze zwyżką dolara a często i ponad zwyżkę.

Naprzykład firma „Saturnia" w Warszawie, fabryka mydła i tłuszczów niemal codziennie zmieniała ceny w złotych a w końcu zażądała efektywnych dolarów z góry za towar, oto wiązanka presji wykonanych na kupiectwie przez poszczególnych rodzimych przemysłowców.

Najciekawszym jest jednak postępowanie firmy „B anka" fabryka czekolady, cukierków i ciast we Lwowie, która na zlecenie udzielone jej przez jedną firmę na względnie minimalną ilość, bo około 250 kg. ciastek, dnia 6 bm., a więc w czasie, gdy złoty stał w pełnej swej wartości, raczyła odpisać dopiero dnia 17 sierpnia, t. j. już kiedy złoty był zachwiany. Dla ilustracji podajemy urywek tego listu (bez komentarzy):

„Co do Pańskiego zamówienia w szczególności zaznaczyć musimy, że WP. pragnie wyłącznie ograniczyć się przy sprowadzaniu naszych wyrobów do takich artykułów, które są u nas najbardziej wprowadzone i których z powodu tego w dostatecznej ilości nawet **wyprodukować nie jesteśmy w stanie.** Rzecz jasna, że ze względu na ilości zamówień w tych artykułach dostarczamy takowe tylko w miarę zamówienia innych wyrobów naszej fabryki. Ponieważ WP. nie zamawia u nas ani czekolady ani cukierków, co do których nie jesteśmy ograniczeni w naszej produkcji zmuszeni jesteśmy prosić o łask. uzupełnienie Swego zamówienia takiemi artykułami wedle naszego cennika, inaczej zmuszenibyśmy byli ku naszemu największemu ubolewaniu, pozostawić powyższe zamówienie bez wykonania". Takich kwiatków jest mnóstwo.

Skutki zakazu przywozu towarów zagranicznych. Panom Ministrowi przemysłu i handlu, oraz Ministrowi skarbu do wiadomości.

Jesteśmy w posiadaniu listu łódzkiego fabrykanta z daty dnia 25 sierpnia 1925, wystosowanego do swojego przedstawiciela, który zakontraktował z dostawą na sezon zimowy 1925 większe ilości zimowych towarów z działu wyrobów dzianych i trykotowych.

List ten zamieszczamy w oryginale (bez komentarzy):

„Do WP. N. N. Donosimy, iż na wczorajszem posiedzeniu Związku przemysłowców ustalone zostalone zostały następujące warunki sprzedaży ważne aż do odwołania:

Do ostatnio ustanowionych cen dolarowych dolicza się 20% dodatku. Zapłata musi być uskuteczniona z góry, a mianowicie: 60% w gótówce, 40% wekslami do 60 dni od daty faktury.

Suma dolarowa będzie przeliczona na złote według kursu oficjalnej giełdy warszawskiej w dniu zapłaty rachunku.

Cyrkularze, zawierające powyższe warunki nie będą osobno poszczególnym odbiorcom rozsyłane, a to z tego względu, że w najbliższych dniach mogą nastąpić dalsze zmiany.

Sytuacja jett groźna, a o ile w najbliższym czasie nie nastąpi poprawa stosunków, zmuszeni będą przemysłowcy jeden za drugim zamykać swoje fabryki".

Drożyzna i armja. „Naprzód" pisze w artykule wstępnym o kryzysie złotego i drożyźnie m. i.:

„Z żelazną koniecznością występuje przed oczy prawda, że jądro istotne zagadnienia (kryzysu złotego i drożyzny) nie da się ominąć, że aby ratować państwo, trzeba zredukować to, co najwięcej pochłania pieniędzy. Powiedzmy śmiało: zredukować trzeba armję. Siła obronna Polski powinna zostać niewzruszona. Więc nie należy redukować korpusu oficerskiego. Nie należy redukować ani szkolnictwa wojskowego, ani zakładów wojskowych, ani technicznych urządzeń armji, przeciwnie, należy je rozwijać, aby odpowiadały w zupełności nowoczesnym wymaganiom. Ale należy zredukować kontyngent armji na stopie pokojowej. 300.000 żołnierzy w czasie pokoju — to liczba niepotrzebnie nadmierna. Żadne państwo nie posiada na stopie pokojowej tak olbrzymiej armji i Polska nie jest w stanie udźwigać ciężaru utrzymania takiej liczby wojska stałego. Jako kadry wystarczy najzupełniej 100.000 żołnierzy, 200.000 można zupełnie spokojnie zredukować. W miejsce zredukowanych należy wprowadzić instytucję, która istniała w przedwojennej Austrji pod nazwą „rezerwy zapasowej", t. zn. 8-tygodniowe wyszkolenie wojskowe wszystkich zdolnych do noszenia broni. Doświadczenia wojny światowej wykazały, że takie wyszkolenie najzupełniej wystarczy.

Trzeba się tedy zdecydować szybko na krok stanowczy. Zastój, brak pracy, nędza, rozpacz szerokich mas — rosną w niebezpiecznem tempie. Półśrodki wobec wytworzonej obecnie sytuacji gospodarczej nie zdadzą się na nic. Podnosimy głos przestrogi, którego nie należy zlekceważyć!

Wywozimy z Polski bydło, a sprowadzamy tłuszcze zwierzęce. W roku 1924-tym wywieziono z naszego kraju trzody chlewnej za 30.694.000 złotych, a przywieziono słoniny za 7.800.000 złotych, smalcu i sadła za 23.476.000.

Od stycznia do maja bieżącego roku wywieziono trzody chlewnej za 25.992.000 złotych a przywieziono tłuszczów zwierzęcych za za 30.912.000 złotych.

Te cyfry należy sobie dobrze zapamiętać, będą one bowiem potrzebne wówczas, ilekroć mówić się będzie o zastraszających rozmiarach deficytu w naszym bilansie handlowym. A tak często o nich mówimy nie zwracając uwagi na istotne źródła zła!

Zjednoczenie kupieckie branży kolonialno-spożywczej w Krakowie na odbytem w dniu 6 bm. zgromadzeniu pod przewodnictwem p. dyr. Leopolda Fromowicza uchwaliło, aby na produkty i wytwory krajowe nie przyjmować rachunków, wystawionych w zagranicznej walucie.

Równocześnie uchwaliło gremialnie wystąpić przeciw tym dostawcom, którzy chwilowy kryzys gospodarczy wyzyskują dla nieusprawiedliwionego podniesienia cen i obostrzenia warunków spłaty.

Dowiadujemy się, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleciło urzędnikom wojewódzkim w całem państwie rozciągnięcie kontroli nad cenami mąki i chleba oraz oddziaływanie na stałą i proporcjonalną zniżkę tych artykułów pierwszej potrzeby w stosunku do obniżenia się cen zboża.

Powyższe zarządzenie Ministerstwo wydało dlatego, iż mimo świetnych urodzajów i obniżenia cen żyta w całem państwie, ceny mąki i chleba nie zmniejszyły się w odpowiednim stosunku.

Zabiegi rządu, by wpłynąć na zrównoważenie naszego bilansu handlowego, dają jeden tylko efekt: wzrost drożyzny.

Z tego powodu „Robotnik" pisze:

Rząd swoją politykę celną tłómaczy koniecznością poprawienia bilansu handlowego. Jest to jednak broń bardzo niebezpieczna i obosieczna. Nadmierne cła przemysłowe wywołują drożyznę, ale wcale nie przyczyniają się do tego, aby przemysł stawał się zdolny do konkurencji na rynkach zagranicznych, tj. do wywozu. Przeciwnie, prowadzą one do utrwalenia stanu zacofania w przemyśle, a więc osłabiają jego zdolność konkurencyjną.

Delegacja Koła Żydowskiego u Prem. Grabskiego w sprawie sytuacji gospodarczej.

W dniu 3 września br. delegacja Koła Żydowskiego złożona z posłów A. Hartglasa i W. Wiślickiego odbyła z p. Prezesem Rady Ministrów, W. Grabskim konferencję na temat ogólnej sytuacji gospodarczej.

Pomiędzy innemi sprawami poruszono kwestję sprolongowania ulg podatkowych przewidzianych w okólniku Ministerstwa, a dotyczących zaniechaniu poboru 4 proc. kary za zwłokę oraz wprowadzenia ulgowej stopy (1 proc.) podatku przemysłowego od obrotu hurtownego.

Obie te sprawy znalazły przychylne przyjęcie, przyczem p. Premier zaznaczył, że sam rozumie, iż handel hurtowny w obecnej sytuacji nie jest w stanie płacić większego podatku obrotowego ponad 1%.

Jednocześnie poruszono sprawę wydawania ulgowych paszportów zagranicznych dla kupców, przemysłowców i rzemieślników na zasadzie opinji centralnych organizacji zawodowych.

P. Premier potraktował tę sprawę przychylnie, zaznaczając, iż jego zdaniem uregulowanie tejże powinno być połączone z ustaleniem kontyngentu. Łącznie z omawianą sprawą dało się uzyskać od p. Premiera przyrzeczenie wydania polecenia Komisarjatowi Rządu na m. st. Warszawę, ażeby akademicy, którzy przed 1 września br. wpłacili po 250 złotych, otrzymali paszporty zagraniczne bez dopłaty.

Na konferencji poruszono też palącą sprawę obcinania kredytów. P. Premier uspokoił delegację, zapewniając, że nietylko zostaną wstrzymane dalsze restrykcje kredytowe, ale że w najbliższym czasie Bank Polski zacznie kredyty powiększać.

Jednocześnie P. Premier podkreślił, że ogólna sytuacja walutowa nadspodziewanie i niezmiernie tanim kosztem została w zupełności opanowana.

Uprawnienia organów wykonawczych władz skarbowych.

Rozporządzeniem z dnia 24 czerwca br. uregulowana zostaał kwestja uprawnień organów wykonawczych władz skarbowych.

Organami wykonawczemi są:

1) W dziedzinie podatków bezpośrednich i opłat skarbowych — buchalterzy – kontrolerzy i sekwestratorowie;
2) W dziedzinie podatków spożywczych, monopolów i ceł: urzędnicy kontroli skarbowej, wewnątrz kraju i straż celna w pasie granicznym.

Kontrolowanie i przeszukiwanie przedsiębiorstw, podlegających urzędowemu dozorowi skarbowemu, nie wymaga specjalnego upoważnienia.

Kontrolowanie i przeszukiwanie powinno w zasadzie odbywać się w dzień, a w nocy tylko wówczas, gdy przedsiębiorstwo uruchomione jest w porze nocnej lub gdy nagłość sprawy albo uzasadnione podejrzenie tego wymaga.

Urzędnicy obowiązani są zwracać baczną uwagę, aby nie przeszkadzać prawidłowemu ruchowi przedsiębiorstwa i nie zwracać ogólnej uwagi.

Kontrola może się odbywać jawnie w obecności osoby, do której należy pomieszczenie lub która je nadzoruje.

Do rewizji pomieszczeń władze skarbowe będą delegowały doświadczonych i dokładnie znających przepisy urzędników.

Rewizja, o ile policja jest na miejscu — będzie przeprowadzana w obecności policji i zawsze w obecności dwóch osób postronnych, jako świadków.

Rozporządzenie powyższe zapobiegnie niezawodnie wszelkim możliwym nadużyciom i położy kres tak częstym nieporozumieniom na tle interwencji organów skarbowych.

Dr. L. LAMPEL, Katowice.

Urzędy pocztowe odmawiają przekazywania pieniędzy przez pocztę zagranicę wbrew przepisom ustawy dewizowej.

Swierdziliśmy, że urzędy pocztowe odmawiają przyjmowania listów i przekazów pieniężnych nadawanych zagranicę i do Gdańska niezależnie od wysokości wykazać się mającej kwoty, domagając się przedłożenia każdorazowo specjalnego zezwolenia odnośnej Władzy Skarbowej.

Powołują się one w tym kierunku na okólnik Ministerstwa Skarbu z końca sierpnia do L. D. O. P. 5132/II. W tymże okólniku Ministerstwo skarbu ze względu na sytuację walutową uważa się za zmuszone prosić Generalną Dyrekcję Poczt i Telegrafów o uzależnienie przyjmowania przez Urzędy pocztowe listów i przekazów pieniężnych, przekazywanych zagranicę i do Gdańska w odniesieniu do każdej kwoty, od każdorazowege zezwolenia.

Powyższa Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów zastosowała się do Prośby Ministerstwa Skarbu i wstrzymała przekazywanie i wysyłkę zagranicę pieniędzy, oraz walorów za pośrednictwem poczty bez specjalnego zezwolenia.

Postępowanie to zmuszeni jesteśmy uznać zarówno ze strony Ministerstwa Skarbu, jakoteż Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów za prawnie nieuzasadnione i za zasadniczo sprzeczne z obowiązującymi przepisami dewizowemi.

Wedle § 12 rozp. Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 27 maja w sprawie regulowania obrotu z dewizami i walutami zagranicznemi, oraz obrotu pieniężnego z zagranicą (Dz. U. R. P. Nr. 57 poz. 408) jest wysyłanie zagranicę za pośrednictwem poczty pieniędzy w gotówce, tak w walucie zagranicznej, jak w walucie polskiej dozwolone bez potrzeby uzyskiwania specjalnego zezwolenia do wysokości równowartości 100 Zł z tem jednak, że ogólna suma równocześnie nadawanych przesyłek pieniężnych jednego nadawcy nie może przekraczać równowartości 100 Zł. Jedynie dla przekazania wyższej kwoty aniżeli 100 Zł względnie równowartości tychże uzależniony jest od zezwolenia Izb Skarbowych, względnie Wydziału Skarbowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Rozporządzenie to ma dotychczas pełną moc obowiązującą i w żadnym kierunku nie zostało zmienione. Uważamy przeto, że zwrócenie się w drodze wewnętrznego pisma Ministerstwa Skarbu do Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów, by takowa zarzędziła wstrzymanie przekazywania wysyłki zagranicę pieniędzy, oraz walorów do wysokości 100 Zł bez specjalnego zezwolenia Władz Skarbowych, jest sprzeczne z powyższem rozporządzeniem i jak długo rozporządzienie to nie zostało w powyższym kierunku zmienione rozporządzenie to nie może być w drodze wewnętrznego porozumienia zmienione, gdyż narusza wyraźnie § 12 powyższego rozporządzenia.

Nietylko z punktu prawnego uważamy zarządzenie to za niedopuszczalne i sprzeczne z obowiązującemi przepisami ale także z punktu widzenia gospodarczego zmiana tego rozporządzenia okazuje się stanowczo niepożądana. Powyższy przepis § 12 był długo oczekiwany i wprowadzenie tegoż było gospodarczo uzasadnione.

W świecie handlowym okazuje się bardzo często konieczność przekazywania drobnych kwot zagranicę. Ubieganie się o udzielenie każdorazowo zezwolenia na przekazanie bardzo drobnych kwot połączone jest z trudnościami i przeszkodami, oraz utratę czasu. Przepis więc powyższy zezwalający na przekazywanie zagranicę kwoty 100 Zł względnie równowartości tychże bez specjalnego zezwolenia okazał się bardzo wygodny i gospodarczo uzasadniony. Należy również podkreślić ten moment, że odnośne Władze Skarbowe udzielające zezwolenia przeciążone są pracą, a dalsze obciążenie tychże załatwieniem powyższych zezwoleń obciąża aparat administracyjny tychże urzędów, oraz przyczynia się wbrew własnej woli do przewlekania w załatwieniu tych zezwoleń. Należy również uwzględnić utratę czasu połączoną z zabiegami w tym kierunku.

Jeżeli Ministerstwo Skarbu kierowało się w tym kierunku może tą okolicznością, że dokonano nadużyć w ten sposób, że jeden i ten sam nadawca wykorzystywał może kilkakrotnie przysługujące mu prawo wysłania dozwolonej kwoty, natenczas o ile Ministerstwo Skarbu powyższem spowodowane zostało, należało wprowadzić nowelizacją § 12 powyższego rozporządzenia, a nie w drodze wewnętrznego porozumienia się wydać okólnik sprzeczny z wyraźnym przepisem ustawy.

Jeżeli dotychczas wydane środki zaradcze mające na celu utrzymanie naszej waluty są gospodarczo uzasadnione, to wprowadzenie takiego zarządzenia, chociażby się to stało w drodze ustawowej nie jest wcale gospodarczo uzasadnione. Okazuje się przeto koniecznie pożądanem by § 12 ustawy dewizowej został utrzymany w mocy.

Sprawozdanie ze Zgromadzenia Kupców.

W niedzielę, d. 30 sierpnia br. odbyło się przy bardzo licznym udziale krakowskiego kupiectwa w sali krakowskiego Stow. Kupców zgromadzenie z porządkiem dziennym: Sytuacja gospodarcza w państwie.

Sytuacja gospodarcza w państwie.

Zgromadzenie zagaił prezes Stowarzyszenia pan Radca Schechter, zaznaczając, że Wydział krakowskiego Stowarzyszenia Kupców uważał za stosowne w obecnej chwili dla całego kraju, a tem samem i dla całego kupiectwa bardzo poważnej, zwołać zgromadzenie, aby członkom swym przedstawić obraz obecnej sytuacji. —

O sprawie na porządku dziennym się znajdującej referował sekretarz Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, p. Dr. Zygmunt Wasserberg.

W obszernym, półtorej godziny trwającym referacie, scharakteryzował referent obecną sytuację gospodarczą w związku ze spadkiem złotego.

Przez lat półtora od chwili stabilizacji waluty polskiej ogół społeczeństwa mało zajmował się sprawami gospodarczemi. Poza nielicznymi niestety u nas znawcami zjawisk ekonomicznych, społeczeństwo całe łudziło się nadzieją, że stosunki gospodarcze w kraju wróciły na zawsze do normalnego stanu.

Dopiero ostatnie tygodnie, zaostrzająca się z dnia na dzień sytuacja gospodarcza, a przedewszystkiem gwałtowny i niespodziewany spadek złotego spowodował, że nieprzygotowane społeczeństwo stanęło wobec faktu niezrozumiałego. Zaczęto na gwałt szukać przyczyny. I znaleziono ją. Winę załamania się złotego, a tem w pierwszym rzędzie zajmowała się cała opinja publiczna, zwalono na Niemców. Niemcy na złość za to, że Polska nie zgodziła się na warunki przez nich stawiane przy rokowaniach o traktat handlowy, mieli dla dokuczenia państwu polskiemu spowodować spadek złotego. Twierdzenie to, któremu naiwna publiczność dawała wiarę, nie znajdowało jednak zrozumienia w sferach fachowców. Tam wiedziano, że gdzieindziej należy szukać przyczyn złego. W ostatnich dniach też bajka ta rozsiewana gorliwie przez pewne odłamy prasy, znalazła odparcie w oficjalnej enuncjacji najbardziej w tym kierunku miarodajnej osoby, bo samego premjera Grabskiego.

Następnie całą winę spadku złotego rzucono na bierny bilans handlowy.

Nie ulega wątpliwości, że bierny bilans handlowy ma wpływ na spadek waluty, ale tylko wtedy, jeżeli bierność bilansu handlowego nie jest równoważona innemi pozycjami bilansu płatniczego. Niemcy mają bilans handlowy bardziej passywny, aniżeli Polska, a jednak marka niemiecka trzyma się ciągle na tym samym poziomie i nie zanosi się zupełnie na spadek mark. Dzieje się to dlatego, że na pokrycie zobowiązań zagranicznych zużywają Niemcy bardzo obficie do Niemiec płynące pożyczki zagraniczne.

Podobnie dzieje się w Austrji.

Polska niestety tego zaufania, potrzebnego do osiągnięcia kredytu nie ma.

Składają się na to różne przyczyny: Nadmierna wysokość wydatków państwowych, zły nasz stosunek do naszych najbliższych sąsiadów.

Wskutek nadmiernej wysokości wydatków naszych ciążą na nas olbrzymie podatki a rząd ponadto zmuszonym był do wypuszczenia nadmiernej ilości bilonu.

Zły nasz stosunek do Niemiec i Rosji utrudnia w wysokim stopniu, a czasem wprost uniemożliwia rozwinięciu się naszego handlu eksportowego i w tych nawet działach, w których eksport miałby widoki powodzenia.

Teoretycznie jednak kurs złotego może być przez odpowiednią politykę Banku Polskiego uniezależniony od stanu naszego bilansu handlowego.

Bardzo trafne wywody referenta spotkały się z hucznymi oklaskami licznie zgromadzonych kupców.

W dyskusji zabrał głos p. radca Spira.

P. Spira skrytykował szczegółowo niesolidny handel, który tylko szkodzi solidnym kupcom. Wielu kupców — przeważnie nie z Krakowa — sprzedaje towar poniżej kosztów własnych, pożyczając uzyskaną ze sprzedaży kwotę na wysokie odsetki 5—6 procent miesięcznie, podczas gdy sami płacą za towary długoterminowemi rymesami. Nie jest więc dziwnem, że przy takich warunkach pojawia się na horyzoncie krakowskim coraz więcej bankructw. Najgorszym zaś jest fakt, że postępowanie ugodowe bierze się u nas za lekko, co przyczynia się do zwiększenia ilości nieuzasadnionych bankructw. Dlatego stawia p. Spira przy oklaskach zgromadzonych wniosek, aby zażądać reformy postępowania ugodowego dla ochrony wierzycieli i solidnych kupców. Kraków — wspomniał p. Spira — cieszył się zawsze dobrą opinją, w ostatnich jednak czasach dużo z niej stracił. Dobra opinja jest najdroższym skarbem kupca i tę muszą sobie krakowscy kupcy z całą energją z powrotem zdobyć.

Przewodniczący p. radca Schechter podał pod głosowanie zgłoszone przez referenta Dr. Wasserberga rezolucję, którą jednomyślnie zgromadzeni przyjęli. Rezolucje te brzmią:

Rezolucje:

Zgromadzeni dnia 30 sierpnia w sali krakowskiego Stowarzyszenia kupców, kupcy krakowscy stwierdzają, 1) że kupiectwo ma pełne zaufanie do waluty polskiej i nie wątpi, że Dyrekcja Banku Polskiego przez odpowiednią politykę potrafi z powrotem przywrócić kurs złotego do parytetu złota; 2) kupiectwo uznaje, że zmniejszenie importu towarów zbędnych jest koniecznem, zaznacza jednak, że zakazy przywozu tylko wtedy mogą być skuteczne, jeżeli równocześnie przemysł krajowy przez odpowiednie podniesienie produkcji i przez odpowiednią politykę cen potrafi zastąpić towar zagraniczny.

Zgromadzenie w Białej.

Dnia 27. sierpnia b. r. odbyło się w Białej zgromadzenie kupców.

Przewodniczył prezes gremium kupców w Białej p. Tanewski, a referował sekretarz Związku Stow. Kupieckich Zachodniej Małopolski p. Dr. Zygmunt Wasserberg o nowej ustawie o podatku przemysłowym.

Licznie zebrani kupcy bialscy z zainteresowaniem wysłuchali referenta, a następnie rozwinęła się ożywiona dyskusja w toku której zebrani zadawali referentowi szereg pytań co do różnych kwestji niedostatecznie przez ustawy wyjaśnionych.

Reglementacja przywozu.

Związek Stowarzyszeń Kupieckich Małopolski Zachod. wystosował do tutejszy Izby Handlowej i Przemysłowej następujące pismo:

W związku z akcją o przydział zezwoleń przywozu mamy zaszczyt donieść:

1) niżej wyszczególniamy ilość towarów i surowców podlegających reglementacji, które przywieziono do Polski w miesiącach wrześniu, październiku, lisopadie, grudzieiu 1924.

Mies.	IX.	X.	XI.	XII.	Suma tom
Ryż	4.989	4.803	3.311	3.516	16.619
Śliwki	55	478	984	2.013	3.530
Herbata	166	173	115	154	608
Kakao	455	512	561	569	2.097
Kawa	932	765	450	476	2.623
Śledzie	6.669	5.323	6.064	5.629	24.715
Skóry pod.	1.189	964	1.068	959	4.180
Futra	68	104	115	197	484
Obuwie	149	157	108	161	575
Kalosze	59	91	77	112	339
Porcełana	110	133	133	272	648
Tkaniny baweł.	400	459	395	493	1.747
„ wełn.	120	98	82	82	382
„ jedwab.	9	9	5	9	32
„ pół jedwab.	12	11	8	12	43
Bielizna	47	144	34	54	279
Art. dziane	88	114	117	118	437
Odzież	47	50	50	60	194
Galanterja	107	137	124	166	534

Liczby te będą zredukowane o ilości, które sprowadzane były z Niemiec; w niektórych artykułach wyniesie to 40—80 % danego towaru.

Z uwagi na to, że Ministerstwo będzie dążyło ilości, na które zechce zezwolić procentowo rozdzielić na zgłoszone zapotrzebowanie z całej Polski, naszym obowiązkiem jest zwrócić uwagę Izby, iż

2) Kraków — i urzędy celne krakowskiej Izby mają od lat w Polsce największy wpływ opłat celnych, z tego wynika, że Kraków i inne miasta należące do Izby krakowskiej powinny być obdzielane z kontyngentu przywozu w takiej mierze jakaby odpowiadała procentowo jej dotychczasowemu udziałowi w handlu przywozowym.

Kraków jest centrem handlu zagranicznego i dlatego też mamy prawo prosić Świetną Izbę by ten moment przy rozdziale w Ministerstwie podnieść raczyła i dążyła do tego by kupiectwo okręgu Izby krakowskiej nie zostało wyeliminowane przez organizacje, które dotychczas z handlem zagranicznym nie miały styczności.

Z całego okręgu Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie wpłynęło podań o zezwolenie przywozu około 1.800.

Komisje rzeczoznawców Izby, po gruntownej wszechstronnej rozwadze uznały za konieczne zezwolić na przywóz (w tysiącach klg): ryżu łuszczonego 929, ryżu niełuszczonego 800, śliwek suszonych 2.598, herbaty 99, kakao 60 i 213, kawy 842, śledzi 946, skór gotowych 1.375, futer 24, obuwia ponad 1·2 klg 128, lekkiego 150.

Kaloszy 147, porcelany 100, szkła 350.

Części kotlarskich 111, rur 109, wyrobów kotlarskich 101, wyrobów żelaznych 104.

Wyrobów z gumy (prócz kaloszy) 86.

Tkanin bawełnianych (poz 187) 130, (poz 188) 89, tkanin wełnianych 7, tkanin jedwabnych 10, tkanin pół jedwabnych 2½, bielizny baweł. 24 wyrobów dzianych 44, prócz nieznacznych ilości towarów w różnych pozycjach.

Z powyższego zestawienia wynika, że nadzwyczaj ciężkie położenie w handlu spowodowało w wielu zawodach zniechęcenie do importu (porcelana, tekstylia, wyroby dziane, zawody te bowiem żądały zezwoleń na zaledwie 5 do 6 % zeszłorocznego kontyngentu).

Posiadacze obligacji pożyczek zaciągniętych przez b. kraj Galicję w r. 1893, 1904, 1905, 1907, 1908 i 1913 oraz obligacji 4 1/2% galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1914, chcący korzystać z przerachowania i konwersji tychże a ich obligacje znajdują się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, winni złożyć takowe w terminie najdalej do dnia 1. października 1925 r. w izbie skarbowej we Lwowie.

Termin ustalony w par. 2. ust. 1 i par 5 ust. 1. rozporządzenia z dnia 20 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 532) na dzień 1. września 1925. przedłużonym został do dnia 1 października 1925 r. Stanowi o tem Dz. U. 91.

Ważne dla kupców zaliczkowanie towarów. Kontynentalna Spółka transportowo-komisowa w Krakowie, Pawia 6, zjednoczona z firmą „Intercontinentale" Spółka Akcyjna dla transportu i komisji, dawniej S. i W. Hoffmann" w Trjeście (80 własnych oddziałów zagranicą). Zaliczkuje towary (transporty na cle, w składach itp.) do wysokości 60 proc. wartości towaru, wykłada gotówkę na cło, zaliczki i winkulacje w każdej wysokości. Spłaty także ratalne na bardzo dogodnych warunkach, bo odsetki za wyłożone kwoty są niższe od ustawowo dopuszczalnej wysokości.

W czasach obecnej ciasnoty gotówki ograniczeń kredytowych w bankach i braku kredytów celnych dla kupiectwa, korzystanie z usług Spółki Kontynentalnej będzie dla wielu kupców połączone ze znaczną korzyścią. Informacje w biurze Pawia.

Dowiadujemy się, że Ministerstwo skarbu udzieliło firmie „Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Przewozowe Komercja w Krakowie", względnie tegoż właścicielowi p. Ignacemu Ungarowi koncesję na załatwienie formalności celnych przy Urzędzie celnym w Krakowie.

Pan Ignacy Ungar załatwia wszelkie formalności celne **osobiście** przz pomocy wyszkolonego personału, dając w tem sposób zupełną gwarancję wzorowego prowadzenia przedsiębiorstwa.

Zwracamy uwagę na ogłoszenie tejże firmy umieszczone na drugiej stronie okładki.

Niniejszem zawiadamiamy naszych P. T. Członków, że p. Bolesław Bachner długoletni kierownik fy Leinkauf otworzył w Krakowie przy ul. Wielopole 12 własne biuro spedycyjne.

Dotychczasowa działalność p. Bachnera daje gwarancję, że jego przedsiębiorstwo prowadzone będzie fachowo i potrafi nasze kupiectwo pod każdym względem zadowolnić.

Dług francuski w Anglji wynosi 623.279.000 funtów szterlingów. P. Churchil proponował pierwotnie ustalenie rocznej kwoty spłat francuskich na 20 miljonów funtów, p. Caillaux odpowiedział ofertą 10 miljonów a targiem krakowskim zgodzono się na sumę 12.500.000 rocznie.

Czterdziestogroszowa książka.

Nadesłano nam istotnie niezwykłe, jak na dzisiejsze czasy, wydawnictwo tanich, a rzeczywiście pożytecznych książek, pod ogólną nazwą: „Bibljoteka Domu Polskiego". Książka tego wydawnictwa, która ukazuje się w dziesięciodniowych odstępach, kosztuje niezwykle tanio, bo zaledwie 40 groszy. A co to za książka za 40 groszy! Zewnętrznie: książka w ładnej, artystycznej, trójbarwnej i trwałej okładce; gruba, bo do 200 liczą- ca stron, dobrze zbroszurowana. Na jakość składają się utwory najlepszych autorów polskich jak: Kraszewskiego, Rodziewiczównej, Kosiakiewicza, Ossendowskiego, Struga, Tetmajera i t. d. i t. d.

Bliższem omówieniem tego pożytecznego wydawnictwa zajmiemy się w następnym numerze.

W dzisiejszym numerze czytelnicy nasi znajdą ogłoszenie w którym omówione są warunki abonamentu.

Według ostatniej statystyki Lwów liczy obecnie 233.506 mieszkańców w tem 119.320 Polaków, 80.829 żydów i 29.691 ukraińców. Lwów jest więc po Warszawie i Łodzi największem miastem w Polsce.

Z lipskiego targu jesiennego, pisze koresp. Frankf. Zeitung, że po dwóch pierwszych dniach nieco ożywionego ruchu, już na 3 dzień do końca targu obroty obracały się w najciaśniejszych granicach.

Cały szereg wystawców nie potrafi pokryć kosztów imprezy. Zagraniczni goście tylko dla orjentancji przyjechali. Odwiedzający mogli się przekonać, że dobry interes zanotowały jadłodajnie, które podwyższyły ku oburzeniu gości znacznie cennik podawanych potraw.

Przeniesienie Dyrekcji Kolei z Gdańska. Przeniesienie biur i urzędów Dyrekcji Kolei z Gdańska do Bydgoszczy zostało już zdecydowane przez Ministerjum Kolei. Celem uwolnienia gmachów b. dyrekcji kolei niemieckich w Bydgoszczy, w których mieszczą się obecnie biura kontroli dochodów dyrekcji poznańskiej, radomskiej i gdańskiej, zakupione zostały gmachy dawnych koszar wojskowych w Grudziądzu, dokąd zostaną przeniesione wyżej mymienione biura z Bydgoszczy.

KRONIKA.

W dniu 1-go września b. r. odbył się pogrzeb błp. **Abrahama Schönberga,** długoletniego członka stow, Ciężko dotkniętej rodzinie zasyłamy wyrazy szczerego współczucia.

Na miejsce zmarłego senatora Jehudy Lejby-Kowalskiego wstępuje do senatu Izaak Bauminger lat 58, przemysłowiec, zamieszkały w Krakowie przy ul. Sebastjana 12, wybrany w dniu 12 listopada 1922 r. z listy Nr. 16 w okręgu wyborczym Nr. 2 na województwo warszawskie.

Stow. podróżujących w Krakowie otworzyło „Biuro pośrednictwa pracy dla podróżujących". Adres: Biuro pośrednictwa pracy K. Weinfeld, Kraków, ul. Augustjańska L. 3.

Miasto Kraków zamierza przystąpić do budowy 8 domów czynszowych, przy ul. Syrokomli. Nowe domy mają do końca b. r. stanąć pod dachem, a do użytku lokatorów oddane będą w połowie przyszłego roku.

Dworzec autobusowy. W Krakowie ma powstać krakowski dworzec autobusowy. Polski związek turystyczny pragnie skoncentrować wszystkie linje autobusowe, wychodzące z Krakowa w jednym punkcie: na placu św. Ducha, wydać jednolity rozkład jazdy i sprzedawać bilety na wszystkie linje w jednym miejscu. Pomysł bardzo szczęśliwy, jeśli się zważy, że Kraków jest ogniskiem ruchu turystyczno-wycieczkowego.

Weksle grzecznościowe. Zarówno nauka, jak i orzecznictwo sądowe zgodne są co do tego, iż weksle grzecznościowe, jako opierające się na wierzytelności pozornej i wystawione w celu umiarogodnienia kredytu urojonego, mają przyczynę niedozwoloną i są nieważne pomiędzy stronami. Pozatem trzeci posiadacz tych weksli nie może być uważany za posiadacza rzeczywistego, skoro wie o wadzie weksla a stąd na równi z samemi stronami ponosi skutki jego nieważności. Tak np. należy uważać za posiadacza w złej mierze bankiera dyskontującego, który wiedząc, iż trasat nie miał rzeczywistego zamiaru ręczenia za wystawcę, pomaga do obrotu wartościami fikcyjnemi, współdziałując w ten sposób nieszczerość i stosunków handlowych.

Ponieważ w obecnej dobie wystawiane tego rodzaju weksli jest na porządku dziennym, przeto podajemy do wiadomości zainteresowanych, że w większości wypadków Sądy Kongresowe dopuszczają dowód ze świadków na fakt, iż weksle są grzecznościowe. Ma to duże znaczenie praktyczne ze względu na to, że rzadko kiedy pisemny dowód jest możliwy do dostarczenia Sądowi.

Wyższe studjum handlowe w Krakowie. Wpisy na oba Wydziały Wyższego Studjum Handlowego, tj. na Wydział ogólno-handlowy i Wydział Towaroznawstwa (Instytut Towaroznawczy) rozpoczęły się dnia 1 września 1925 r. i odbywać się będą codziennie od godz. 12—1 w gmachu, przy ul. Kapucyńskiej L. 2 sala Nr. 37, III. p. tak długo, aż ilość wolnych miejsc zostanie wypełniona.

Słuchacze, którzy przed wakacjami zostali wpisani warunkowo, zgłoszą się bezzwłocznie w wyż wymienionym terminie w Dyrekcji Wyższego Studjum Handlowego.

Na II. rok Wydziału ogólno-handlowego mogą być przyjęci absolwenci dotychczasowych Kursów abiturjentów.

Na I rok Wydziału ogólno-handlowego przyjęci być mogą abiturjenci Szkół średnich ogólnokształcących, oraz absolwenci Liceów handlowych lub Szkół równorzędnych z klauzulą dobrych postępów przynajmniej z połowy przedmiotów zawodowych.

Na II. rok Wydziału Towaroznawstwa mogą być przyjęci ci studenci, którzy spędzili 4 lata na Uniwersytecie, Politechnice lub Studjum Rolniczem, podczas których studjowali chemję względnie nauki przyrodnicze.

Na I rok Wydziału Towaroznawstwa przyjęci mogą być studenci, którzy posiadają 1 rok studjów akademickich.

Tak absolwenci Wydziału ogólno-handlowego jak i absolwenci Wydziału Towaroznawstwa, którzy wykażą postępy conajmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów, obowiązujących na dotyczącym Wydziale, otrzymają świadectwo z ukończenia Wyższego Studjum Handlowego. Absolwenci Wydziału Towaroznawstwa otrzymaja w powyższym świadectwie ponadto adnotację o prawie nauczania w średnich Szkołach handlowych Towaroznawstwa i Geografji gospodarczej na podstawie regulaminu egzaminowego Instytutu Towaroznawczego, zatwierdzonego w myśl reskryptu Minist. Wyznań i Oświecenia Publicznego z dnia 9/IV. 1925 Nr. 6184/III.

Inauguracja i rozpoczęcie wykładów we czwartek 1 października 1925 r.

W sprawie przywozu ethroigim i liluwim przypominamy, że przywóz powyższych artykułów zależny jest od uzyskania pozwolenia przywozowego z Min. Przemysłu i Handlu. Jak się dowiadujemy, pozwolenia takie wydawane są większym rabinatom i otrzymał je już rabinat krakowski.

W Łodzi, Zawierciu nastąpią w przyszłym tygodniu ograniczenia w fabrykach tekstylnych (I. K. Poznański, Scheibler i Grohman do 3 dni w tygodniu).

Wywóz zboża z Wielkopolski. Z Wielkopolski sygnalizują o pierwszych większych tranzakcjach za eksport zboża. Szereg firm niemieckich zwraca się o oferty na większe dostawy zboża via Gdańsk lub Czechosłowację.

Rzeczpospolita Polska w cyfrach. Według ostatnich danych urzędu statystycznego za rok 1924 obszar ziem polskich wynosi 388.328 klm. kw. Mieszka na nim 27.192.600 ludności. Na jeden klm. wypada 70 osób. Na 100 osób przypada 48 mężczyzn i 52 kobiety. Polska posiada 27.400 szkół. Ludność trudni się: 65 proc. rolnictwem, 14 — przemysł i górnictwo, 8 — handel i komunikacja, 13 — inne zawody. Majątek narodowy Polski wynosi 88.410 miljonów fr. złot. Na każdego mieszkańca przypada 3,250 fr. zł. Wojna zniszczyła 1, 475.308 budowli. Ziemi rozparcelowano 375.500 ha. Administracyjno państwo dzieli się na 15 województw, 277 powiatów, 641 gmin miejskich i 12.622 gmin wiejskich.

Komunikat. Z konsulatu niem.-austracjackiego donoszą: Wbrew niejednokrotnie rozszerzanym wiadomościom o rzekomych niepokojach w Wiedniu z okazji kongresu Sjonistów, dowiadujemy się z miarodajnej strony, że — pomijając nieliczne, w swoich rozmiarach małoznaczne demonstracje, w których większość mieszkańców Wiednia nie brała udziału — nie było zaburzeń publicznego porządku.

W Wiedniu panuje zupełny spokój i wyczekują tam „Wiedeńskich Targów", które się odbędą w czasie od 6 - 13 września br. tembardziej, że nadeszła ilość zgłoszeń zagranicznych gości przekroczyła znacznie oczekiwaną cyfrę

Polski Rząd w sprawie „Wiedeńskich Targów" w r. 1925. Polski Rząd przyznał kontyngent w wysokości 5 miljonów złotych koron na przywóz towarów, zakupionych na „Wiedeńskich Targach" w czasie od 6 - 13 września br.

Nie ulega wątpliwości, że to zarządzenie ożywi znacznie interesy na wiedeńskich jesiennych targach zwłaszcza, że polscy kupcy zaliczają się do żywszych odbiorców wiedeńskich targów. I obecnie już, zapowiedziały z Polski pewne zespoły podróżne, zwiedzenie Wiedeńskich Targów.

„Sowpoltarg". Lewiatan przez swego dyrektora p. Michała Łempickiego stworzył z siedzibą w Moskwie z Narkomwniesztorgiem rosyjskim organizację, mającą na celu import i eksport między Polską a S. S. S. R. Polska grupa wpłaca 3/4 kapitału a rosyjska 1/4, natomiast udziały dzieli się na dwie równe części. Żydowskie sfery kupieckie i przemysłowe do współudziału ze strony Lewiatanu dotychczas nie powołano

Zbiór żniw tegorocznych w Rosji Sowieckiej. Komisarjat ludowy dla spraw rolnictwa doszedł do przeświadczenia, iż faktyczne zbiory w roku bież. wypadną mniej więcej tak samo, jak w r. 1922, t. j. ponad średnio. Ponieważ przestrzeń zasiewów jest obecnie, w porównaniu do tejże w r. 1922, o 30 proc. większą, przeto komisarjat ludowy przypuszcza, iż zbiory zboża w tym roku dadzą 4 miljardy pudów.

Najpomyślniejsze wiadomości o żniwach nadchodzą z Ukrainy oraz obwodów, leżących nad dolną Wołgą jak również z północnego Kaukazu. Przypuszczają, iż dla eksportu zboża zagranicę pozostanie około 300 miljonów pudów do dyspozycji.

Rokowania delegatów austrjackich. „Neue Fr. Presse" donosi: Rokowania delegatów austrjackich korporacji gospodarczych, którzy wyjechali do Warszawy mają na razie ten rezultat, że dla przywozu zamówień dokonanych przed 19 maja br. mają być ustalone kontyngenty wedle dawniejszych stawek celnych. Dla towarów, których przywóz do Polski jest zakazany mają być również ustalone kontyngenty, których rozdział nastąpi w Wiedniu na podstawie wytycznych, które mają być jeszcze wyznaczone. Co do wysokości tych kontyngentów toczą się obecnie rokowonia. Również są w toku rokowania. Również są w toku rokowania w sprawie ułatwienia ruchu płatniczego między Austrją a Polską.